

Badár Sándor-Horváth János

Jappán

Retró útikalandkönyv

JAFFA
Kiadó
Budapest, 2007

© Badár Sándor és Horváth János, 2007

© Jaffa Kiadó, 2007

ISBN 978 963 9604 28 5

Szerkesztette: Fejér Tamara

Felelős kiadó: Rados Richárd

Jaffa Kiadó
www.jaffa.hu

Kedves Olvasó!

Abban a percben, amikor a könyvet kinyitod, gondoldj arra, nem is olyan régen még elfogadott volt, hogy a létező világot két részre, Keletre és Nyugatra bontjuk. Az egyik oldalon élnek az értékes, civilizált, építő eszmékkal felvértezett boldog emberek, a másikon a kizsákmányolt, nyomorba taszított, sanyarú sorsúak és gazdag eltartóik. Ezeket az országokat határok választják el egymástól.

Mindez nem sokkal az után volt, hogy az emberek rájöttek, a Föld nem lapos, hanem gömbölyű, és ha mindig egy irányba haladunk, akkor visszajutunk oda, ahonnan elindultunk.

Gyakorlatilag ennél többet nem is tudtak a dologról, de nem is érdekelte őket különösebben.

Ma már úgy mondjuk, ez a kor a múlt század utolsó harmada. Még ismeretlen fogalom az internet, a kábeltévé, a digitális fényképezőgép, a bevásárlócenter, a DVD. Még ismert fogalmak a vasfüggöny, a sorkatonaság, a kék útlevel és a piros útlevel, a vietnámi háború és a V1T. Már nagyon sok családban van televízió, és a tévében két csatorna fogható. Még nem sztereó, bár tudjuk, mi az. Ismerjük a rockzenét, és tudjuk, hogy a Madonna nem szűz, a moziban 8 forintért láttuk a *Hairt*, és divat a disszidálás Jugón keresztül.

Ne! Ne!

Kedves Olvasó! Még mielőtt becsuknád, és a sarokba dobnád ezt a könyvet (hogy mi a szarnak vettem meg?!), eláruljuk, ez nem történelmi áttekintés.

Pusztán a rend kedvéért: 1987-et írunk.

Húsz éve volt, közben világok omlottak össze. Így aztán a mi utunk is megismételhetetlenné vált. Ezért gondoltuk, indokolt, hogy történeteinket érdekesnek találjuk, és ezért papírra is vetjük őket.

Manapság, amikor valaki a kigondolástól számított egy órán belül lazán elindulhat abba az országba, ami nekünk akkor álmaink netovábbját jelentette, talán nem is tűnik fel, hogy történetünk túlélési hadgyakorlatnak felelt meg.

Azonban az még ma is fegyvertény, hogy információ és pénz hiányában másfél hónapot tudtunk eltölteni ebben a Keletet és Nyugatot szuper méretekben magába ölelő, csodálatos világban, Japánban.

Kedves Olvasó!

Ezek után úgy forgasd a lapokat, hogy tudd, a könyvvel nekünk semmilyen célunk nincs.

Egy

- Mi az, amiről beszélünk kell?
  - Az előkészületekről. Nagyon fontos az, ami kimaradt az előkészületekből. Elsősorban, hogy a kutya se hitte el, hogy ki fogunk utazni Japánba. De azt is el kell mondani, mások is utaztak ezen az úton, nem egyedülálló, amit műveltünk...
  - Erről mindenképp beszéljünk, hogy hogyan és...
  - Na jó, akkor kezdjük. Azt mondja, hogy...
  - Előkészületek.
  - De mi a túró rezedás füléért mentünk mi 1987-ben pont Japánba? Ma már nagyon nehéz lenne megérteni, mert vissza kellene menni a '80-as évek legelejére, amikor még fiatalab-
bak voltunk, és még hülyébbek... Egészen 1980-ig, amikor megbolondultunk, és azt mondtuk, hogy elkezdünk karatézni. H. Csaba barátom hátba vágott: - Akarsz karatézni? - Akarok!
- vágtam rá azonnal.
- Azt nem tudtam, hogy az micsoda, mert akkor még nem tudtuk, mi a karate, de ha ő akarta, akkor én is akartam. Mi-
vel jó szaglása volt, nem akartam kimaradni belőle. Gondol-
tam, biztos jó lesz majd valamire. Utána, amikor az első edzés-
sen ötszáz békaügetést kellett csinálni, rádöbentem, hogy
mit akarok én. De a többiek jobban bírták, úgyhogy tovább

kellett karatézni - ezért tartott a dolog több mint 12 évig, a Jancsinak meg még ma is.

Ott találkoztunk mi ketten, pár hónappal később, amikor Jancsi megjelent egy nap lila szájjal, gombafrizurával, és nyomott egy angolspárgát, amit én a közel két és fél hónapnyi tudásommal nem tudtam. Aztán tizenkét éven keresztül sem sikerült, de ez a momentum egy életre megalapozta a barátságunkat. Már ebben a pillanatban eldőlt a Japán utunk sorsa. Elkezdtük szervezni agyban, aztán eltűnt, előjött, majd megint eltűnt és előjött, úgyhogy eszelősöknek tartottak minket a többiek, de mindegy...

Tegyük hozzá, hogy rendkívül nagy mértékben hibás egy Leonard Schrader nevű amerikai író és a *Rakéta regényújság* szerkesztősége, akik 1981 és 1982 között voltak olyan pofátlanok, hogy kb. öt-hat részen keresztül idegelték a Japánt és a karatét kedvelő ifjúságot, amikor leadták folytatásokban a *Jakuzák* című regényt. Ez pecsételte meg a mi sorsunkat. Egyrészt a romantika és az ismeretlen iránti vonzalom, valamint a keletimádat miatt, másrészt Leonard Schrader annyira részletesen írta le a tokiói alvilág működését, a helyszíneket, hogy egy tökéletes térképet rajzolt. Nem volt kétséges egy percig sem előttünk, hogy ő járt ott. Ezt azután a valóságban tökéletesen tudtuk hasznosítani, hiszen mi az ő leírásai alapján közlekedtünk később. Meggyőződésünk, hogy ezek a helyszínek a mai napig nem is változtak meg.

Jegyezzük meg, nekünk senki nem hitte el, hogy elmegyünk Japánba. Mögöttünk nem volt KISZ, MSZMP, semmilyen

sportszervezet, sem város, senki. Két magánember voltunk, akik elhatározták, hogy nekivágnak. Két idióta gyerek vidékről, akik úgy döntöttek, hogy majd ők...

– Igen. Annak ellenére, hogy szorgalmasan mondtuk mindenkinek, mi sem hittünk a dologban, természetesen. Ettől függetlenül mindenki szorgalmasan bólogatott, persze, majd utazni fogunk, mert az olyan egyszerű!

– Élő ember nem hitte el, hogy Japánba fogunk...

– Élő ember, nem.

– Mi sem hittük, hogy Japánba...

– Hát még magunk se hittük el, csak bízunk benne, hogy egyszer eljön az idő.

– Nagyon jól hangzott. Olyan jó volt ezt hazudozni. Menni fogunk Japánba, meg képzeljétek el, megyünk Japánba! De erről szövegelni egy éven keresztül, ez borzalmas.

– Nem beszélve arról, hogy a hihetetlen disszi... mennyi volt Szentesen? A harminchatezres lakosú Szentesen?

– Harminchat, abból disszidált mit tudom én...

– Igen, most harminckétezer körül van...

– Most már megint harmincöt, de akkor rengetegen disszidáltak, nagyon nagy divat volt...

– Hozzá kell tenni, hogy akinek azt mondtuk, Japánba fogunk utazni, az kedélyesen hátba veregetett: - Aha, persze, NSZK-ba! És meg voltak győződve arról, hogy az NSZK-ba fogunk disszidálni, és azért mondjuk...

– Japánba élő ember nem disszidál.

– Mi is csak azért mondtuk a Japánt, hogy majd ott keres-

senek bennünket, ha eltűntünk, és hogy az életben nem fognak az NSZK-ban megtalálni.

– Valószínűleg mi voltunk az egyedüli elálló fülű, bamba arcú gyerekek, akik egyáltalán nem akartak disszidálni. A fejünkben meg sem fordult.

– A nagyon sok külföldi utunk után sem, amikor már a Fekete-tengert is sikerült elérnünk, ugye. Annál messzebb nem tudtunk jutni, a magyar tenger és a Fekete-tenger volt az a két...

– Végpont.

– A két végpont, amit láttunk, de ennél távolabbra nem is mertünk gondolni. Nem beszélve arról, hogy nem is lehetett, a paraméterek meg voltak szabva. Maximum mehettünk volna Drezdába vasutat építeni; építőtáborba, de azt meg nem akartuk.

– Mikor már nagyon belelovaltuk magunkat, és az ügy érdekében valóban tettünk lépéseket, el kellett gondolkodni, hogy tényleg, milyen felszerelés és cuccok, meg ilyenféle dolgok kellenek. Én például a Farkas Jóskától, Kincától kértem, vettem...

– Vetted?!

– Meg a hátizsákját, amit aztán ki is fizettem, asszem... kölcsönkértem...

– Nekem meggyőződésesem, hogy a kölcsönkérés gyanús, szerintem elloptad...

– Nem, nem, szerintem megvettem, elcseréltem.

– Nem, a megvétel az túlzás, kölcsön...

– Abban az időben én nagyon rendes gyerek voltam, úgy-hogy...

– Igen? Kölcsönkérted, a megvételről szó sem lehetett. Egyrészt nem is volt pénzed. Maximum azt ígérted, hogy majd megveszed, és a mai napig tart a vételi szándék.

– De magasabb övfokozatú voltam, mint a Jóska, úgyhogy lehet, kötelessége volt odaadni a hátizsákot.

– Hozzáteszem, egy olyan fémvázás hátizsák volt, hogy nem büszkeség, szégyen volt vele bárhova is elindulni. Mindenesetre emlékezetes helyekre jutottunk el vele.

– Mindenféle nacionalizmust félretéve, a magyar címer is rá volt varrva, illetve a magyar zászló...

– Meg a biztonság kedvéért beleírta a tetejére, hogy Horváth János. Ez a hátizsák Horváth Jánosé.

– Igen, igen, és a kanku szimbólum is rá volt varrva.

– Szerintem azért írtad rá, hogy utána igazolni tudjad, ez a tied.

– Biztosan az enyém.

– Le is húgyoztad szerintem, mint a kan kutya.

– Azt nem tudom.

– Hogy szaga legyen.

– Szép piros volt, a tied viszont szép kék.

– Kék volt. Az enyém, az az enyém volt, én vásároltam a Dohány utcai...

– Most enyhe félmosoly jelent meg az orcámon, és mélyeket bólogatok, hogy persze, persze...

– A Dohány utcai Sportbizományiban, mert akkor egyedül ott lehetett ilyen dolgokat vásárolni. Sportbolt se nagyon létezett. Ahol volt sportbolt, ott mackónadrágot lehetett kapni.

– És ha nagy ritkán feljutottam Budapestre, akkor azonnal a Dohány utcai...

– Igen, ott volt minden, még cseh hegymászókötél is. De azt mi nem vittünk magunkkal, hálósákot se. Nekem volt hálósákom, csak tudod, vatelinből készült, és olyan nagy volt, mint a fémvázás hátzsák.

– Nekem is volt hálósákom, román, ami szerintem emberhajjal volt kitömve. Borzalmasan szúrós, valami rettenetes román piacon vásárolt hálósák volt. Abban az időben azt lehetett kapni.

– Megkérdeztük, szerintetek kell Japánba hálósák? Erre ránk néztek. Aztán mondták, minek vinnétek, negyvenkét fok van napközben. Ja, meleg van, akkor jó, nem viszünk, és már le is tettük róla.

– Igen, ez valóban így volt...

– Ezzel szemben viszont vittük az orvosi műszerboltban vásárolt, hártavyékony ezüsttel bevont fóliát, aminek hasznát vettem.

– Ennek még később nagyon nagy jelentősége lesz.

– Fontos megemlíteni, akkor egyedül a megyében Szegeden volt orvosi műszerész szaküzlet, ahol mindenféle kis érdekességet lehetett vásárolni. Például ott vettem Petri-csészéket, mindig azokban tenyésztettem a lisztkukacokat.

– Igen, de hogy a szegedi orvosi műszerészboltban miért lehetett kenyérpírtót is venni, nem tudom, de azt is lehetett kapni. Meg kávéfőzőt is. Ilyen túlélő-főlszereléseket is lehetett kapni, de az egyrészt félrevezetett bennünket, mert a rajzon rajta volt... ez egy tízszer tíz centire összehajtható, hártavyé-

kony fólia volt, amit ha kihajtott az ember, kábé tizedmilliméter vastag, de nagyon vékony volt, az biztos. Ha széthajtotta az ember, soha többet nem tudta összehajtani akkorára, egyrészt, másrészt meg olyan három négyzetméter nagyságúra lehetett széthajtani, és a borítóján rajta volt, hogy a jég hátán egy meztelenül fekvő férfit ezzel tekertek be.

– Valószínűleg egy hullát tároltak. A jég hátán egy odafagyott hullát...

– Akiről közben lehúzták a ruhát... biztos nem volt nála pénz, amikor meghalt, és lesztek róla a ruhát, azért volt meztelen. Beletekérték gyorsan ebbe a fóliába, de ezt akkor még nem tudtuk. Ezek alkották a felszerelés nagy részét, valamint az én rettentő méretű márványfarmerem, amiről azt hittem, hogy divatos, de amikor megvettem, már divatjamúlt volt és nagyon csúnya.

– Szélálló dzsekink is volt.

– Széldzseki, tényleg.

– Rendszeresen abban edzettünk.

– Otthon abban edzettünk. Meggyőződésünk volt, hogy Japánban is abban edzenek a karatésok. Azt nem tudtuk, hogy ott nincs erre szükség. Meg mi volt még? Törölköző, én vittem törölközőt...

– Senki ne higgye el, hogy Badar törölközőt vitt magával! Ez így jól hangzik, egy mai könyvben, hogy Badarnál törölköző volt...

– És volt egy garnitúra melegítőm is.

– Inkább ezt úgy mondanám, hogy Japánban, meg a hajón,

meg különböző helyeken, a rjokánokban, meg különböző szálláshelyeken sok törölköző volt. Később már Badárnak is volt törölközője. Ez így működött.

– Tiltakozom, de... úgy emlékszem, hogy odafele egyet vittem legalább.

– Na most azt el lehet képzelni, hogyha mégis vitt, akkor másfél nap után az önállóan jött haza. Egymaga úszta át a tengert.

– Ki kellett, hogy töltsen valami a hátizsákom alját. Edzőcipőt is vásároltam, Yasaki edzőcipőt ötszáz forintért. Erről senki nem tudta, hogy mit jelent, egyébként is román volt.

– Kint vásároltam egy Tigert...

– Tigert vettél kint, igen, én arra nagyon sajnáltam a pénzt, mondtam is, mi a fenének vásároljak Tiger cipőt?

– Utána viszont éveken keresztül azt sajnálta, hogy nekem miért van Tiger cipőm, neki meg miért nincs.

– Mert kiderült, hogy annyira jó márka a Tiger, hogy körülbelül még olyan öt éven keresztül használtad...

– Nagyon sokáig.

– Nagyon sokáig, tehát a legtartósabb edzőcipő. Itt elmondanám a kedves olvasónak, hogy a legeslegtartósabb edzőcipő, amelyik Horváth János irgalmatlan méretű lábszagát is el bírja viselni, öt éven keresztül...

– Csámpás vagyok a bal lábamra.

– És még csámpás. Tehát amerre nagyobb az egyik füle, arra csámpít, és még ezt is kopások nélkül, öt-hat éven keresztül bírta a cipő, pedig rettentő igénybevételnek volt kitéve, mert még abban is aludt.

Ez is reklám, nem? Most ilyenkor nem kéne valami szpon-
ri pénzt...

- De.
- ...nyomni a Tiger cégnek?
- Tehát hogy fizessünk a Tigernek.
- Hogy használhattam a cipőmet.
- ...hogyan használhattuk a nevüket.
- Jó.

– Ennyi. És akkor majd meglátjuk. Ezek fontos kellékek vol-
tak. Ezen kívül más holmink, felszerelésünk nem volt. Illetve
volt egy vázlatfüzetem, amibe beleírtam, nekem mim volt, és
ebbe véletlenül belecsempésztem a Jancsi cuccait is. Ezt
később

a saját oldalamra billentettem. Neki semmi se maradt, mire
hazajöttünk, nekem viszont két hátizsákra való anyagom volt.

– Előzményekről volt szó. Gyakorlatilag az útnak két igazán
fontos része volt. Ha akarjuk, akkor három részre tudjuk oszt-
tani, az odautazás, ami önmagában véve egy ezer százalékos
kaland, és a visszautazás...

- Ami ezerszáz százalékos kaland volt.

– ...ami még ezt is megüberelte, a kettő közötti japán kis
történetünk, ami már csak hab a tortán. Meg a mi megváltá-
sunk volt ebben az útban, a jól megérdemelt jutalom. A dolog
azzal kezdődött, hogy valahogy ki kellett tenni a lábunkat
Magyarországról, ami nem volt könnyű, és be kellett tenni a
lábunkat az akkori Szovjetunióba, amiről nem gondoltuk,
hogy ennyire nem könnyű.

– Végül is tudni kell, hogy egy klasszikus Budapest-Moszkva-Habarovszk-Nahodka-Jokohama útvonalon mentünk Japánba.

– Ezt nem mi találtuk ki, hanem...

– Abban az időben ez így jött... Az akkori szocialista blokkból menőknek szinte egyedüli lehetősége volt.

– Volt még egy: Frankfurton keresztül is lehetett menni. Egyrészt tizenötször ennyi pénzért, másrészt meg végig repülővel, amihez ki kellett menni Frankfurtba. Az pedig már magában véve sem volt egyszerű játék...

– Nem kaptunk volna nyugati útlevelet.

– Nyugati útlevél nem sikerült. Nekünk akkor piros útlevélünk volt, ami manapság teljesen természetellenes, mert már világútlevél van, meg minden egyéb, de akkor nekünk ez jutott, úgyhogy ezzel kellett megelégednünk. Meg kellett hozzá szerezni a japán vízumot, amit egy fokkal könnyebb megszerezni, mint mondjuk egy amerikai vízumot.

– Legalábbis akkor könnyebb volt, most se tudjuk, hogy ez hogy van.

– Akkor ezért nekünk meg kellett küzdeni. Tervezett programot kellett bemutatni a japán követségen, el kellett magyaráznunk, hogy miért szeretnénk odamenni, be kellett bizonyítani, hogy nem akarunk ott dolgozni, és kedélyesen elbeszélgettünk a japán nagykövettel. Majd a legszebb zene volt számunkra, hogy pfff, stempli, és odaírták, hogy *Port of Yokohama*, ezt nagyon szerettük, és kész. Ami az útban igazán kihívás volt, az nem a japán vízum, hanem a szovjet területen

lévő repülőjegy, illetve a vonatjegy megszerzése. Amit megturboztam azzal, hogy mivel a vasútnál dolgoztam, kitaláltam, szeretnék a vasúton keresztül egy olcsóbb jegyet szerezni, ami, utólag kiderült, ötezer forinttal lett olcsóbb, mint ha simán vásárolja meg az ember. Ötezer forint akkor egy havi fizetésnek felelt meg, tehát azért...

- Majdnem, egy félhavi fizetés.

- ...nem volt az olyan kevés.

- Tegyük hozzá, hogy csak kompakk huszonötezer forintból utaztunk el Szentestől Jokohamáig, és Jokohamától vissza Szentésig, miközben tizenkettőezer forintot kerestem akkor egy hónapban.

- Igen, gyakorlatilag, és volt félretett pénzünk.

- Hát, minimális - úgymond ifjúsági - takarékbetét volt, melybe több évtizednyi megfeszített munkával sikerült tízezer forintot félretenni.

- Én megpróbálkoztam még egy biztosítási csalással, a biztonság kedvéért, ami nem jött be. Kétezer forinttal megváltottam az életemet tizenöt évre, tizenöt éves futamidőre, és nem olvastam el a kis piros apró betűs pontocskát, hogy ugyanis azt ígérték, ötvenezer forintot azonnal kivehetek készpénzben a tizenöt év kontójára, de az apró betűben az volt, hogy két év múlva.

- Ott tartottunk, hogy egyáltalán nem volt könnyű megszerezni. Maga az út abban a pillanatban, amikor a történet indult, nagyon egyszerűnek tűnt. Bementem a Vörösmarty téri IBUSZ irodába, és odaböktem a fickónak, hogy mi nagyon szívesen kimennénk Japánba, de nem gondoltam komolyan. Erre

ő odahajított elém egy paksamétát, hogy parancsoljon uram, mikor akar indulni, és már rendeljük is a jegyet. Hú, mondom, ha ez ilyen gyorsan megy, akkor nagy bajba kerültem. Mondom, nem tudom még a pontos időpontot, ezt még tegyük talonba, de mondja el, hogy hogyan lehet kijutni. És akkor elmondta azt az útvonalat, hogy Budapest-Moszkva-Habarovszk-Mahodka-Jokohama, ez az útvonal, ilyen egyszerű, öt nap, repülővel, vonattal és hajóval, ami a valóságban természetesen nem így működik, mert az öt nap sem öt, hanem hét, és...

– Nem is egyszerű.

– ...nem is egyszerű és nem is ilyen kedélyes, ahogy így elmondja az ember, de ezt még nem tudtuk. És mikor megtudtam, hogy ez az egész ez így huszonötezer forintba kerül caklipakli, akkor nagyon-nagyon boldog lettem, hogy csak huszonötezer forintba, és nem száznegyvenezer forint, mint a másik útvonal, a nagyon egyszerű, ám nagyon szép kitérővel rendelkező Frankfurt-Tokió, Tokió-Frankfurt-Budapest, azonnal döntöttem, hogy akkor ez kell nekünk. Nem kérdeztem meg a barátomat, hanem azonnal mondtam, mi akkor ezt megrendeljük. És egy fix időpont nélküli megrendelést tettem, hogy kezdjék el, indítsák be ezt az egészet. Ezzel bebiztosítottuk magunknak azt is, hogy innentől kezdve nincs visszaút, mi most már tényleg fogunk menni Japánba, nem gondoljuk meg, ezt megrendeltük, ki kell előbb-utóbb valószínűleg fizetni, csak az időpontot kell kitalálnunk. Az úticélt tudtuk, a pontos időpont egyelőre határozatlan. Kis tortúrán átmentünk ugyan, egy kicsit bekavartam azzal, hogy mivel a vasútnál dol-

goztam, próbálkoztam az orosz területekre ingyenjegyet szerezni magamnak, ami nem sikerült. Csak félig, de nagyon megkavarta az utunkat, ugyanis...

– Mivel te olcsóbb jegyet szeretnél volna, sokkal jobb körülmények között, emiatt másodosztályon utaztál, én pedig első osztályon.

– Az oroszok hosszú gondolkodás után úgy döntöttek, nem adják meg nekem, nem érdemlem meg az első osztályt, még akkor sem, ha fizetőképes volnék. Mert ha egyszer már spórolni akarok, akkor spóroljak, de rettentően. Tehát én jakut prémvadászok közé kerültem...

– És a mai napig nem értjük, hogy kerültem én az első osztályra.

– Mikor nem is érdemelted volna meg.

– Volt átjárás, mert azért meglátogattuk egymást.

– Igen, meglátogattuk egymást. A büfén kellett keresztülmenni, ami egy teljes vagon vett igénybe, éppen csak nem a vonat tetején hasaltam keresztbe, de majdnem. De ennél sokkal izgalmasabb dolog történt! Eljött végre a várva várt pillanat, hogy indulhattunk, és a téboly kerülgetett bennünket, mert még nem volt meg a helyünk. Az oroszok még nem küldték el a vonatjegyet, de akkor mi már teljesen hajthatatlanok és örültek voltunk, azt mondtuk, hogy most már minket nem érdekel, indulunk. Akármi történik, akkor is elindulunk, innen nem fog visszatartani bennünket egy szaros vonatjegy, mert-hogy nincs. Hogy ez mivel járhat, nem gondoltunk bele. Ez egy tizenhétezer kilométeres út, aki már ennél messzebb uta-

zik, az csak közelebb utazhat. Nem gondoltunk arra sem, hogy tőlünk öt-hatezer kilométeres távolságban fog kezdődni a vonatút, ott nem fognak az emberek érteni a mi nyelvünkön, és nem fogják tudni, mit szeretnénk...

- Hogy mi nem értünk az ő nyelvükön.
- Mi például abszolút nem értettünk az ő nyelvükön.
- Sok éves orosztanulás után sem tudtunk egy árva orosz szót.

– Valószínűleg nem tudtunk volna megküzdeni azokkal a Kalasnyikovokkal sem, amik az utunkat állták. Ezeket nem tudtuk itthon, mi döntöttünk, konokul, hogy minket nem érdekel, utazunk. És eufórikus hangulatban fölültünk tizenegy órakor a vonatra Szentesen...

- Ami Budapestre vitt fel bennünket a repülőinduláshoz...
- A család érzékenyen elbúcsúztatott.

– Sirattak bennünket piszkosul, hogy utoljára látnak. Egy fémvázás hátizsákkal valaki fölül úgy, hogy elindul Japánba, ez szerintem manapság már nem így járja, de akkor sem volt természetes dolog. Ültünk egymással szemben, és azt mondtuk magunknak, hogy figyelj, bazmeg, nem hisszük el. Nem hisszük el.

– Tulajdonképpen, ha belegondolunk, volt vonatjegyünk Szentestől Budapestig, volt repülőjegyünk Szentestől Moszkváig, Moszkvától Habarovszkig, volt hajójegyünk Nahodkától...

- ...Jokohamáig.

– Viszont nem volt a közte levő ötezer kilométerre vonatjegyünk. Illetve akkor még nem érkezett meg.

– Abszolút mértékben nyitottá vált számunkra. Korábban teszteltük egymást egy kis csehszlovákiai úttal meg egy kis bulgáriai túlélőkalanddal, de nem gondoltuk, hogy mi várhat ránk ezen a gyenge kis szibériai utazáson. De hát istenem, végre ott ültünk, a vonat éppen indult, amikor apám szaladt ki a vasútállomásra...

– Mint egy klasszikus cseh filmen.

– Mint a klasszikus cseh filmekben, és sugárzott az arca az örömtől. Megállította a vonatot fél kézzel, mert körözött neki, és az ablakon keresztül átnyújtotta az orosz vonatjegyünket, ami akkor érkezett meg. Akkor hozta a postás. Ha tíz perccel később érkezik a postás, akkor nekünk nincs vonatjegyünk, és valószínűleg most halottak vagyunk. De nem így történt, mert mi kalandos emberek vagyunk, és így terveztük el. Úgyhogy lett vonatjegyünk is. Innentől kezdve, hogy elindultunk szép hazánkból, és gyakorlatilag a súlyát még kicsit sem éreztük át, mekkora útra vállalkozunk, azt is lehet mondani, hogy egyszerűen hihetetlen. Nem lehet, csak átélni, nagyon nehéz elmondani. Még nehezebb leírni.

– Kimentünk Ferihegy 1 -re, akkor Ferihegy 1 volt még csak. Ott várakoztunk, és néztük az utasokat, a leendő utasokat, amikor megjelent egy család egy álmatag képű, szintén viszonylag rövidre, azaz majdnem teljesen kopaszra gépelt fejű fiatalemberrel.

– Elsőre szimpatikusnak tűnt.

– Elsőre szimpatikusnak, később ezen változtattunk.

- Van olyan szimpátia, hogy az ember így rögtön ráérez.
- Szia! Te véletlenül nem Japánba mégy? Sziasztok! De, véletlenül Japánba megyek. És ő volt Petrányi Zsolt, akkor még művészettörténet szakos, ma már neves művészettörténész, aki akkor lett a barátunk. Már másodjára utazott Japánba.
- Volt képi világa.
- És igen jól beszélte az orosz nyelvet.
- Legalábbis jobban, mint mi.
- Nálunk sokkal jobban beszélte, és gyakorlatilag együtt mentünk, együtt jöttünk. Az más kérdés, hogy egészen más irányba közlekedtünk.
- Más utakon jártunk.
- Ő a buddhizmust kutatta, mi meg a kalandozások korát éltük, de mindettől függetlenül ez nagyon fontos és nagyon jó találkozás volt...
- Meghatározó találkozás volt nekünk.
- Ugyanis azt, hogy az utat megtegyük, és az oroszországi szovjet kalandokat átéljük, nagy mértékben elősegítette, hogy nem lőttek le bennünket, pedig nem álltunk ettől túl messze. És ő sem, mivel mi belevittük őt a bűnbe.
- De ne menjünk a dolgok elejébe, hiszen ez még csak Budapest-Moszkva. Elindultunk. Sokak által érthetetlen, hogy az ember huszonnégy éves korában ül repülőre először, nekem akkor sikerült. A komám meg is kérdezte induláskor, mikor éppen terhelési tesztet végeztek a repülőn, hogy félsz? Mondtam, hogy nem. Majd fogsz! Ezek után a TU-154-es olyan lazán szállt föl, ahogy azt el sem lehet képzelni. Gyönyörűen, si-

mán, zökkenőmentesen föltépte magát a levegőbe, és mintegy két és fél óra után már le is szálltunk Moszkvában.

– Seremetyevo 1 -en. Gyakorlatilag zökkenőmentesen indulunk és zökkenőmentesen érkeztünk. Az út első egyharmad része tökéletesen sikerült.

– Itt kezdődtek a...

– És itt kezdődtek rögtön a bajok. Még be sem léptünk az országba, már problémát okoztak.

– Merthogy én szerettem volna belépni az országba, tegyük hozzá ugye, én indulás előtt néhány nappal...

– Én azt mondanám, néhány órával. Szerintem néhány órával.

– Egy-két nappal talán.

– Igen?

– Szegeden, egy régi kedves ismerősünknél leborotváttattam a fejem.

– Tar kopaszra.

– Az akkor néhány milliméteres hajamat...

– Úgy kell elképzelni Horváth Jancsi barátunkat, hogy korábban a Beatles tagja volt, tehát egy irgalmatlan gombafrizurával rendelkezett.

– A kor szokásainak megfelelően.

– Én félhosszú hajjal rendelkeztem, ő rettentő gombafrizurával, amit tar kopaszra sikerült leborotváttatni az indulás előtt. Abszolút nem is gondoltam bele, de ő se, hogy mi lesz, amikor odaérkezünk a Seremetyevóra, ahol megtörténik az országba való beléptetés, ami már önmagában véve sem könnyű. A Szovjetunióban vagyunk, nem a mai világban, a stemplizések

korszakát éljük, rettentő zabszemhegyezések és egyebek. Átnézik a teljes cuccot, átvilágítják, ha az nem biztos, utána belenyúlnak az emberbe alul és fölül is. És utána beengedik az országba, stempli, puff, belépsz. Én be is léptem egy sötét üvegablak előtt, ahol még az arcát sem láttam az illetőnek...

- Petrányi is belépett.
- Petrányi is belépett, majd...
- Majd jöttem én.

– Várjatok már, van egy kis gond, a fickó nem akar beengedni felkiáltással. Mi visszaneztünk, mi az, hogy nem akar beengedni? Nem tudom, valami baj van, nem adja vissza az útlevelet, De mi az, hogy nem adja vissza az útlevelet? Nem tudom, de nem akar beengedni. Ott volt egy karos cucc, amilyen régen a metrólejáróban volt. Tehát addig, amíg a fickó nem engedi ki a kart, addig nem tud áthatolni. És ott állt két kar között, egy fekete lefüggönyözött üvegablak előtt, ahonnan nem látta, hogy ki az a fiatal katona, aki nem akarja őt beléptetni, és biztos, hogy nem engedi be az országba. Ez teljesen világos volt. Majd egy idő után gondolkoztunk, gondolkoztunk...

– Kommunikációs szakadék tátongott közöttünk, ő mondott valamit.

- Azt sem tudtuk megérteni, hogy miért nem...
- Néztem ki a fejemből...

– Rezzeneéstelen arccal. Nem engedte be, és akkor én vállaltam a kockázatot, hogy bár már bent voltam az országban, mégis kimentem, vissza a haveromhoz. Mondom, megnézem, miért nem engedik. És akkor láttam az útlevelemben, hogy ó,

bazmeg, az útlevelemben egy rettentő gombafrizurával rendelkező Beatles-tag néz vissza, ő meg tarkopasz. Tört orosz nyelven megpróbáltam neki elmagyarázni, hogy figyelj, figyelj, ne a haját nézd, ne a haját nézd! A szemét. A szemét nézd. Mert az a mérvadó. Látod az állát? Látod a szemét? A szeme, az. És a sötét üveglaknak magyaráztam, hogy ne a fejét, ne az arcát nézd, ne a haját, mert nincs hajszín, nincs arc. Hanem a szemét, a szeme állása...

– És tegyük hozzá, hogy én közben vadul magyaráztam, hogy a fületem is...

– És a fülét is.

– Gondot okozott az, hogy az útlevelemben lévő fotón, mivel hosszú gombafrizurám volt...

– Ott nem látszik a fül.

– Nem látszott egyáltalán a fülem, de én vadul bizonygattam, hogy ott is eláll a bal fülem egy egész picikét, egy nagyon picikét a bal fülem, de...

– Válasz természetesen nem érkezett az ablak túloldaláról, nem is gondoltuk. Mi azt vártuk, hogy dzsssss, stempli, kiadja, és kész, és megelégszik a szemmel. Ehelyett a barátom mondja, hogy hagyd, nem érdemes vele beszélgetni, hagyd! Mondom, olyan nincs! Már akkor habzott a szám, mi az, hogy nem? Nem hagyjuk, ezt nem hagyjuk, nem hagyhatjuk annyiban! De hagyd, hagyd annyiban, nézz inkább le! Lenéztem, és elsápadtam én is. Közöltem, hogy én már, komám, benn vagyok az országban, és úgy döntöttem, hogy visszalépek a Petrányi mellé. Ugyanis a lefüggönyözött sötét fekete ablak aljára

nál, köldök magasságban egy lyuk volt, amiből egy AK csöve meredt a barátom köldöktájékára. Abszolút paraszimpatikus izgalmi állapotba került a kis határőr katona, és szó nélkül, de közölte, hogy kuss van.

- És én ott álltam, se be, se ki.

- Se be, se ki. Ágyékába vadul bele volt fúrva egy AK csöve...

A fekete ablak mögött pedig valószínűleg a 11. ukrán front.

- De itt jött Petrányi, aki ékes orosz beszéddel bizonygatta, hogy bizony, én vagyok én.

- A nevem ugyanaz, az aláírásom ugyanaz...

- Minden teljesen ugyanaz, csak a hajam színe változott meg.

- Merthogy távoli vidékre utazunk, és ezért meg ezért meg ezért, de egyébként is olyan hajam van, mint az orosz kiskatonáknak.

- Én szerintem a Petrányi azt is hozzátette, hogy tetves volt, és azért kellett levágni.

- De ez nem bizonyított tény. Még azt is el tudom képzelni, hogy egészségügyi okok miatt, és lehet, még azt is hozzátette, hogy nem régen volt katona. Tehát valami mentséget kitalált, ami miatt megenyhült a határőr, és a puskacső az izgalmi állapotból visszacsusszant az eredeti állapotába. Hallatszott a dzzzzzsssss szó, illetve zörej, kicsusszant a kis piroska, aminek rettentően megörültünk. Így hárman utazhattunk tovább. Az egész transzportot és bagázst elvitték az Inturiszt Hotelbe, Moszkva kellős közepébe, a Gorkij utcába, és innen kezdődik a további kaland.

Kettő

な

- Moszkva, Inturiszt Hotel.
- Gyönyörű. Önmagában véve fantasztikus, csodálatos szálloda. Eletünk vágya volt, hogy ide kerüljünk, gyönyörű bútorlapokból vannak fantasztikus székek, szekrények. Igazán csodálatos. Az ágyat nem tudtuk igazán kihasználni, merthogy nem feküdtünk le...
  - Lefekvésről szó nem volt, igaz?
  - Nem. Abszolút nem. Közölték, hogy ez a szállásunk, és ezt nem hagyhatjuk el. Ilyen egyszerűen és világosan érté-sünkre adták, amit oroszul mondtak, amit viszont mi meg nem akartunk megérteni. Úgy gondoltuk, hogy valószínűleg ezt nem is nekünk mondták. Nem azért mentünk Moszkvába, hogy egy szállodát nézegessünk belülről, hanem azért mentünk, hogy megnézzük Moszkvát.
    - Irány a Moszkva tér helyett a Vörös tér!
    - Negyed óra nem telhetett el, mire a londonerek felértek a cuccunkkal. Addigra mi már nem is voltunk az Inturiszt Hotel-ben. Már a Gorkij utcán sétáltunk, a csodálatos, dalainkból nagyon jól ismert kétszer nyolc sávós ulica Gorkaván.
      - Na most a Gorkij utcán sétálni az körülbelül annyit jelent, mintha mondjuk, épp a Margit hídnál üldögélnénk, aztán onnan elgyalogolnánk a Dózsa György úthoz.

– A Margit hídtól egyenesen, de hosszában elgyaloglunk mondjuk, majdnem Leányfaluig. Annyi nincs azért, de irgalmatlan hosszú.

– Ahogy a repülővel jöttünk le, Moszkvát látva az volt az érzésem, hogy ahol a háborúban lehajítottak egy bombát, ott már nem kellett dzsungelt irtani, és ott fel is építettek egy lakótelepet. És közölték, ez az otthonod.

– Egy kis lakótelep, egy kis tó, egy kis út közte.

– Egy másik bombatölcsér, egy másik lakótelep.

– Tajga.

– És körülötte tajga, meg dácsa, meg egyebek.

– A történelmi Moszkva az megvan, a városbelső, a városfalak...

– Az, amit százszor megnéztünk a nagy októberi szovjet felvonuláson...

– ...az úgy megvan.

– Még a Brezsnyev nézett szét.

– Utána ilyen Seremetyevo meg Domogyedovo, a két nemzetközi repülőtér...

– Ne menjünk a dolgok elejébe.

– A távolság körülbelül nyolcvan kilométer.

– Nyolcvan kilométer. Most néztem egy moszkvai térképet, ott a Domogyedovo nincs is rajta a moszkvai térképen, hanem csak egy nyíl van, hogy arra van Domogyedovo, de még az is Moszkva, csak nyolcvanöt kilométerre van a Seremetyevótól. De mi akkor ezt nem tudtuk, azért mondtam, hogy ne menjünk a dolgok elébe.

– Viszont megérkeztünk a Vörös térre.

- Vörös tér. Csodálatos volt.
- Nagyon fontos volt. Hárman megérkeztünk a Vörös térre.
- A komárnak a második komoly lépése volt. Az első fontos lépés az volt, hogy letarolta a gombafrizuráját, tarkopaszon érkezett Moszkvába, és hogy a 186 centijével kivívta magának...

- Nyolc.

- 188 centijével, plusz cipő, kivívta magának azt a vonzalmat,

hogy az amúgy sem kicsi oroszok nézegessék őt. Plusz csíkos póló, rövidnadrág, amire csillagok voltak koptatva. Tehát nem akármilyen. Ötágú csillagok koptatva a rövidnadrágra, ebből kinézett a két pipaszár láb...

- Narancssárga baseballsapka-utánzat, mert akkor még nem volt ilyen...

- Kappa feliratú sapkácska.

- Baseballsapka-szerű.

- Na most ezzel a felszereléssel egy laza, könnyed mozdulattal, a mintegy... 1500-1800 méter hosszan kígyózó sorban, ami a Lenin-mauzóleum előtt állt...

- Azt mi nem tudtuk, hogy az a Lenin-mauzóleum.

- De gyanús volt.

- Azt hittük, hogy osztanak valami jó kaját vagy ilyesmit.

- Alinak a sorban, mi is álljunk be, nagyon tetszik, de ha már itt vagyunk, ne a sor végére álljunk, ők ráérnek, mi meg nem. Beálltunk a sor legelejére. Petrányi próbált magyarázni, hogy ide nem kellene beállni, de mondjuk, hogy Petrányi, te ne aggódjál...

- A szentesi gyerek laza...

– Valahogy közben kiderült, talán a november 7-i élményeinkből, hogy mintha ez a Lenin-mauzóleum volna.

– Nekem még akkor sem tűnt fel, amikor Lenint láttam.

– Aztán kiderült, hogy tényleg a Lenin-mauzóleum. Nem is történt volna semmi gond, ha nincs mögöttünk az a tíz-tizenkétezeres tömeg. Némelyek három-négy napja itt állnak. Effektíve valaki megérkezik Nyizsnij Novgorodból...

– Van, aki egyszerűen ott született.

– ...beáll, hogy akkor menjen nézni a Lenint, és napokig ott áll, mire bejut. Na most, megérkezik oda három magyar, azonnal beáll a sor legelejére, hogy mi aztán most be is megyünk, gyorsan, ha már itt vagyunk... Na, mellettünk, a bejáratnál álldogáló irgalmatlan tányérsapkások, akik szintén AK-val voltak fölfegyverkezve...

– Katonáknak hívják őket.

– ...és a rengeteg egyéb katonatiszt mind úgy döntött, hogy nem. Akkor határozottan egy laza, könnyed lincshangulat alakult ki a mauzóleum bejáratánál, a lincseléstől tulajdonképpen asszem, a Petrányi mentett meg bennünket...

– A Petrányi, megint a Petrányi mentett meg bennünket. Mondta, jobb lesz, ha elmegyünk. Mi meg mondtuk, nem is érdekel bennünket annyira ez a Lenin, úgyhogy sértődünk meg. Így megsértődtünk és elmentünk.

– Elmentünk a Gumba. Ami gyönyörű épület, fantasztikus gyönyörű épület...

– Csodálatos.

– Volt bent egy Szokol rádió...

- Nem úgy volt. Úgy volt...
- MK 27-es...
- Nagyon sok rókaprémet láttunk...
- Ilyeneket, igen.
- Volt egy rókaprém-bolt, és azon kívül nagyon sok üres kirakat. Tehát ez volt a Gum. Akkor már állt a Skála Magyarországon, és ahhoz hasonlítottuk az igazi áruházat. Ilyenekben nem is mertünk volna gondolkodni, hogy Westend, meg ilyesmi, mert akkor mi még ezt nem is láttuk, életünkben sem gondoltuk, hogy ilyesmi létezik. De az, hogy a Gum nem úgy néz ki, mint a Skála, nem gondoltuk volna álmunkban sem. És azt, ahogy a Gum kinéz, azt meg végképp nem gondoltuk volna.

- A döbbenet az, hogy a Gum, maga az épület valóban gyönyörűen néz ki.

- Egy szép, idős épület...
- ...a stukkók...
- ...a vasalásaival, meg mindennel...
- ...minden, amit akarsz, bent...

- Az egyik kirakatban árválkodott egyetlen bolgár konzerv, a másik kirakatban öt, sörösüvegnek álcázott barackbefőtt vagy barack...

mi volt az, baracklé, valami ilyesmi, és egy négyzetméter túró.

- Egy pud túró.

- A Jancsi akart egy pud túró-t venni. Egy pud túró az mennyi?

- 16,7 kilogramm, azt hiszem.

- Ez a korai előtanulmányaimból származik. „Bemegyek a

városba Orvos Orvosovics Orvosovhoz." „Akkor hozzon két pud túrót, ha visszajön." „De nem jövök vissza." „Nem jön vissza?" „Ez? Ez nem..." „Akkor ne hozzon túrót."

– Mondta a megboldogult Szemes Mari annak idején...

– Orosz klasszikusokon nevelkedtünk.

– Orosz klasszikusok, Csehov, *Ványadt bácsi*, ifjak vagyunk, ugye?

– És a pud mint mértékegység borzalmasan tetszett. Én mindent pudban szerettem volna vásárolni, ami egyáltalán létezett, hát mondom. Az később derült ki számomra, hogy egy pud az tizenhat kiló, tehát sok.

– Azt viszont teljes valóságában láttuk, hogy a vajat hogy mérik: *Pravda*, egy *Pravda*, egy lapát ppssss, nesze bazmeg, vigyed! Ugyanis vaj volt. Semmi más nem volt, de vajat lehetett kapni. Ha valaki tudott szerezni kenyeret, akkor vajas kenyeret is ehetett, de kenyeret nem lehetett kapni.

– Megpróbáltunk kenyeret venni, nem sikerült.

– Azt nem sikerült. Mindent lehetett kapni, valószínűleg Kalasnyikovot is kaptunk volna, bajonett nélkül, mert azt nem adják oda, de kenyeret nem lehetett kapni...

– Kenyeret, azt nem, azt nem...

– ...viszont mindenki úgy volt vele, hogy most van vaj, tehát vajat kell venni. És akkor egy *Pravda* vajat vittek haza, kenyér nélkül, hogy majd ha lesz, akkor esznek vajas kenyeret is.

– Tehát megnéztük a Gumot is, meg megnéztük a Moszkva folyót, megnéztünk ott mindent.

– A Vörös teret körbekerültük...

– Körbejárnak.

– Lefotóztuk egymást a Vörös tér előtt, majd kedélyesen hátra vágtuk egymást, és elindultunk vissza, valamiért a Gorkij utca a túloldalán. Egy idő után rájöttünk, hogy a túloldalon vagyunk, az Inturiszt Hotel meg a másik oldalon van. És megpróbáltunk...

– Menjünk át.

– ...kedélyesen átszaladni. Nem értünk még át, amikor három rendőr elénk ugrott, és letartóztattak bennünket...

– Először, de nem utoljára.

– Ekkor még kedélyesen történt. Az egyik orosz viszonylag vidámnak tűnt, meg mi is vidámak voltunk még akkor, és kérdezte, honnan jöttünk. Mondtuk, hogy Magyarországról. Azt ő rögtön gondolta. Mi a főváros? Budapest. Ezt ő rögtön gondolta.

És ott mi a főutca? Gondoltuk magunkban, hogy bazmeg, úgyse tudod, mi a Kossuth utca. Kossuth utca. Ezt ő rögtön gondolta. És ott hogy mennek át az emberek a főutcán? Na, ekkor ugrott be Petrányi közénk, hogy ó, megvan, megvan, hogy miért tartóztattak le bennünket. És szenvedő arccal közölte, hogy „hát igen, ott is, nálunk is így alul, az aluljárókon keresztül.” „Ugye? Idejövünk Magyarországról? Idejövünk Magyarországról, és mutatjuk a szovjet testvéreknek a rossz példát? Hogy csak úgy átszaladunk a kétszer nyolc sávós sugárúton? Mit képzelünk mi?”

– Ahelyett, hogy...

– „Arra is két kilométerre van egy zebra, és arra is két kilométerre van egy zebra, és mi csak így átszaladgálunk, amikor meg is kerülhetnénk ezt az egészet?”

– Totálisan komolyan gondolták.

– Az ulica Gorkava egyik végén, meg az ulica Gorkava másik végén.

– Igen. Majd közölte kedélyesen, hogy egyébként le vagyunk tartóztatva, ülünk be az autóba.

– Azonnal adjuk át az útleveleinket.

– Átadtuk az útleveleinket. Azt nem kellett volna...

– És elvittek bennünket, kedélyesen megautóztattak, majd egy bosszú autózás után visszavittek a nem messze levő Inturiszt Hotelhez. Közölték, hogy mi innen nem is mehettünk volna ki. Mert gyakorlatilag nem vagyunk foglyok, de nem mehettünk sehova, nekünk az a rezidenciánk. Utólag tudtuk meg, hogy a KGB-nek volt komplett lehallgató kézikészüléke a szobákban. Mindenki KGB-s volt, aki az Inturisztban dolgozott.

- Tudni kell, hogy az inturisztos kísérő lányka (meg nem mondom, hogy hívták, nevezzük Irinának, nem jut eszembe a neve), aki egészen Mahodkáig kísérte a külföldi turistacsoportot - ami nemcsak belőlünk állt, hanem volt cseh, francia, német, indiai, aki mind-mind a Szovjetunió keresztül Japánba ment - az Inturiszt embere volt, ez azt jelentette zárójelben, hogy KGB-s.

– Mása. Mása?

– Mindegy. Mása, Kátya.

– Ma már másé a kása.

– Szerintem mind az odaúton, mind a visszaúton abban az évben az egy főre jutó letartóztatások számában kimagasló eredményeket értünk el...

– Mi vezettünk.

– ...folyamatosan letartóztattak. Embert ennyiszor Moszkvá-

ban nem tartóztattak le, mint bennünket, és szegény inturisztos Mása itt kezdett volna először, ha lett volna Seduxenje, Seduxent szedni. Hogyha orvoságos barátok kezelték volna, akkor eret kellett volna vágni rajta, mert mi eltűntünk...

- Ha nem lett volna visszeres a melle, és le lett volna barnulva, akkor belesápadt volna, de így nem kellett belesápadni.

- ...kész volt. Mert ugye, belegendolt, hogy Szibériában ott is fog maradni, mert a KGB azonnal burokba rakja, mert elvesztette a magyarokat.

- Másának amúgy is savótekintete volt.

- Ez még többször is előfordult, mert minden létező helyen megszöktünk, és minden létező helyen eltűntünk.

- Folyamatosan, a másodperc tört része alatt tudtunk eltűnni, de úgy, hogy senki nem tudta, hogy hova megyünk, ugyanis mentünk, mint a kis óvodások, „Jé, ott van valami!”, már le is fordultunk a csapattól, és mire kettőt számoltak, már nem is voltunk abban az utcában.

- Amikor az Inturiszt Hotelből elindultunk Domogyedovóba...

- Akkor is külön utakon jártunk.

- ...azt se tudtuk, hogy a többiek hol vannak.

- Elkezdtek emlegetni, és egyszer csak ott voltak a Domogyedovóban. Mi azonnal eltűntünk, és próbáltunk taxit fogni.

- Azt még hozzá kell tenni, hogy az Inturiszt Hotel fölépítését tekintve egy KGB-központ volt, az összes alkalmazott, aki az Inturiszt Hotelben volt, az mind KGB-s volt. Mind megfigyelő, mind kémelhárító, és mind megpróbált megszerezni magának különböző értékű pontokat azzal...

- ...hogy információkat szerzett másoktól.
- Most el kell képzelni kettőnket, illetve hármunkat...
- Mint fantasztikus informátorokat.
- ...mint informátorokat, miközben a KGB nyomoz bennünket, hogy milyen infót viszünk mi Magyarországról Japánba, egyáltalán, mit tudunk...
- És milyen kémek vagyunk, hogyha a másodperc tötrésze alatt a teljes KGB-t meg tudtuk kergetni. Én a vasút belső életéről tudtam volna nekik beszámolni, hogy Orsós László hogyan akasztotta fel magát a diófára, mert késve hozta be a vonatot, de ez nem történt meg...
- Ezen kívül még maximum a karate edzésekről, vagy pedig az uszodában a medence savazásáról tudtam volna néhány adalékot nekik...
- És hogy szerdánként a hatvan centis vízbe hogy kell fejest ugrani, amikor eresztik le a medencét.
- Nagyjából erről tudtunk volna beszélni, de lényeg a lényeg, hogy itt az idő, el kell indulni Domogyedovóba. Fogjunk taxit! Ma most a taxifogásnak különböző módozatai vannak Moszkvában, ha valaki jártas a balett világában...
- Ne még! Várjál! Még megelőzi egy nagyon fontos dolog. Tizenhét rubelünk volt, illetve nekem. Tehát kettőnknek volt tizenhét rubele, illetve nekem, mert hogy neki nem volt...
- Nekem egy fillér rubelem se volt.
- Elvből. Azt mondta, hogy orosz pénz nem érhet a kezéhez, efvből nem is váltott rubelt. Tizenhét rubel rettentő sok pénznek számít, ha öt kopekéért adtak egy pud túró.

– Viszont a taxisok rá vannak állva a nyugati turistákra. (Mi akkor nyugatinak számítottunk, mert nyugatról jöttünk.) Tizenhét rubelből kellett gazdálkodni. Ezért tettem hozzá az előbb, ha valaki balettnézős műveltséggel rendelkezik, akkor képzelje el *A hattyú halála* című jelentet, melyet az én jó komám adott elő a taxisnak, amikor megtudta, hogy milyen árat kér a taxis az Inturiszt Hotel és a Domegyodovo repülőtér közötti útvonalért. A taxis bemondott egy összeget, a komám megrogyott, szívéhez kapott, térdre esett, sírva fakadt, homokot szórt a fejére, dőngette a homlokát az autóban...

– Eret vágott magán.

– ...eret vágott magán. Petrányi halkán nevetett és kacarászott, én pedig folyamatosan kérdeztem, hogy mi van, mi van, mert egy rohadt szót nem értettem az egészszről.

– Majd hátraszóltam, hogy a rohadt szemétláda, egy karton Marlborót kér az útért.

Mit akarsz, mit képzelsz, te, egy karton Marlborót? Mikor ide megyünk csak, a Seremetyevótól a Domogyedovóra?! Nem tudtuk, hogy hol van...

– Egyik repülőtérről a másikra?

– Hát egyikről a másikra átmenni? Azt hittük, hogy az olyan, mint a Keletiből a Nyugatiba átmenni Pesten, semmiség az egész, egy villamosjegy... Egy karton Marlboro? Egy karton Marlboróért vissza kéne menni Essenbe. Hogy képzeli? Éppen csak nem vertük meg.

– Hozzáteszem, hogy ez a taxis lelőve, utána mind a ketten, főleg a Petrányi, megmakacsolták magukat, és nem akartak be-

szélni a taxissal. Beszéljek én a taxissal. Én. Én. Nagyjából annyit tudtam, hosszú évek orosz tanulása után, hogy szkolko. Ez eszembe jutott, hogy szkolko.

– De előtte vadul azt mondta, hogy kolik.

– Odamentem a taxisokhoz, és mindenkitől kérdeztem, hogy szkolko. Néztek ki a fejükből, hogy oké, hogy szkolko, szkolko, de mi szkolko.

– Azt hitték, hogy az valami város, hogy oda akar menni, Szkolkoba, mert ők sem ismerik Moszkvát.

– Elmagyaráztam kézzel-lábbal, hogy Domogyedovo, és szkolko. Ezt a kettőt variáltam, hogy szkolko Domogyedovo, Domogyedovo szkolko és hasonlók. Valahogy sikerült az egyik taxissal megegyezni, nem tudom, hány rubelbe, öt rubelbe?

– Mindenesetre halálosan meg volt fenyegetve, hogy Marlborót nem kérhet. Minden mást kérhet, de Marlborót nem.

– Azért rémlik öt rubel, mert amikor diadalmas arccal vissza-jöttem, hogy öt rubel, akkor ismét a hattyú halála, „Öt rubel? Öt rubel? Normális ez?“, és akkor Petrányival nekiálltak...

– Mikor összesen van tizenhét rubel?

– Nekem estek Petrányival, hogy mertem én öt rubelért izélni. Hát hogy mertem, örültem, hogy... egy karton Marlboro, az mit tudom én, sok.

– Az három rubel lett volna.

– Sokkal olcsóbb lett volna, mint utólag kiderült, de a lényeg az, hogy öt rubelért elindultunk Domogyedovóba. Beültünk a taxiba, egy Volga volt!

– Volga, egy Volga taxi volt, egy olyan Volga taxi, aminek annyira nem volt alja, hogy amikor ültünk benne, szerintem levitáltunk, mert nem volt alja. Belül láttuk a teljes alsó hajtóművet és a kerekeket. Belül. Tehát semmi, ott nem volt semmi, a talpunk alatt füttyült a szél, szó szerint, és így indultunk el, hogy lógott a lábunk a levegőben. Mondom, valahogy kibírjuk ezt a pár száz métert, de úgy egy óra múlva kezdtem izgulni, hogy mentünk, mentünk, mígnem, komám, minket elraboltak. Úgy éreztem, hogy már olyan régóta megyünk, hogy most már mikor lesz az, hogy lefordulunk egy bozótba, és tff-tff, és az öt kopeket így a mellünkre dobják, és letépik rólunk a farmernadrágot.

– Petrányi az állította, hogy Domogyedovo messze van, egyszer már utazott...

– ...nem itt van, de valahogy ő sem volt teljesen képben, hogy a nem itt van az mennyire nem itt van. Nem emlékezett, vagy mások voltak az arányai.

– Állítólag vonattal ment és aludt. Valami ilyesmit mondott.

– Igen, igen. A lényeg az, hogy nagyon sokat mentünk, egy óránál biztos többet...

– Sokkal többet, szerintem nem is sietett a taxis. Fix volt a pénz, nem kellett izgulni. Az út végére emlékszem, egy rettentő, egy vagy két kilométer hosszú, tök egyenes út volt, amelynek a leges-legvégén egy óriási repülőtér, főfal, fehér színű, és egy Domogyedovo felirat, majdnem ötszáz méter széles...

– A mai napig így van egyébként.

– És a háta mögött semmi. De akkor ezt még nem tudtuk. Föl van húzva egy fal, és nincs a háta mögött semmi.

- Hát valami kis épület.
- Valamilyen épület-kezdemény.
- Kifutó-szerűségek...
- Kifutó, arról szó sincs. Nincs olyan gyenge minőségű beton, mint ott.
- Van beton, csak a fű erősen felveri.
- A fű sokkal erősebb.
- Viszont tartanak birkákat, hogy legeljék. Az egész fűfal azért volt, hogy ne lássuk azt a rettentő forgalmat, ami mögötte van. Ha belegondolunk, a Domogyedovo egyenlő a hátorzággal. Ott a háború óta nem történt semmi.
- Azt tudni kell, hogy Domogyedovo egy belső repülőtér, magyarul azt jelenti, hogy Moszkva és mondjuk Jakutföld vagy Irkutszk...
- Kamcsatka.
- Vagy Kamcsatka között mindenki itt repül jobbra-balra.
- Ott a repülő, mint máshol a buszok, így sssss ssss váoo váooo... így megy mindenki.
- Nem turisták utaznak meg üzletemberek, hanem munkás-ruhás jóemberek, katonák...
- A kézipoggyászban nem ritka a kecske.
- Turbános, burnuszos, prémsapkás, mindenféle ember.
- Meg a nyolc gyerek. Fegyverekkel felszerelve. Ami létezik a földön.
- TAMIL, abház, az összes szovjet tagköztársaság...
- Leszerelő katonák, kézipoggyászként két és fél méter hosszú bőröndökkel.

– Mindenki, mindenki. És ezek ott fél órát, egy órát, két órát, egy napot, két napot...

– Egy hetet.

– Egy hetet vannak ott Domogyedovóban, és várják a jó sorukat vagy az indulásukat. Na most megérkeztünk Domogyedovóba.

– Önmagában az épület gyönyörű. Egy hófehér épület, Domogyedovo felirattal, ablakkal, úgy néz ki, mint egy hatalmas repülőtér, mint Hollywoodban egy fölhúzott utcaszakasz, a háta mögött nincsen semmi, csak a puszta. Amikor kiszálltunk a taxiból, megláttuk a gyönyörű, négymotoros propelleres gépet, ami kiállítási darabként ki van téve a repülőtér előtt...

– Egyébként ilyenek repülnek is.

– Egyébként ilyenek repülnek, mögötte is. Odamentünk, és a háta mögött megpróbáltunk szétnézni. Menjünk az épületbe. Bementünk az épületbe, komám ki volt éhezve igazán, s meglátott rögtön egy tejkimérést. Hát az gyönyörű! A fürtelemmel egyenlő. Reggel hatkor kiöntik kis poharakba - mert ott mindenki egyenlően iszik -, kiöntik kis poharakba a tejet, reggel hatkor...

– Az még akkor friss.

– Az akkor még friss. Délben már nem lehet...

– Nyár volt, július.

– Délben már nem lehet kiönteni a pohárból, annyira beleköt, viszont feketélik a légytől.

– És ez fent van a pulton, lehet venni néhány kopekéért.

– Pár kopek, gyakorlatilag semmi pénz annak, aki bátor. A helyiek nagyon bátrak, azok immunisak, lesöpri a legyeket a tetejéről, fölhörpintik, és nagyon boldogok.

– Utána visszarakják... Öntenek bele másikat, nem ám elmosás...

– Elmosásról szó nincs, víz nincs a környéken.

– Semmi. Visszarakják, teleöntik... beleöntik! Ilyenkor, dél körül már csak így: glutty.

– Belecuppan a tejcsi. Az a kis lucskos tej.

– És akkor úgy megy.

– A környéken nem találtunk WC-t, akkor már jól tette, hogy nem ivott abból a tejből. Viszont én megláttam egy italautomatát, rettentő hosszú sor állt előtte, na mondom, itt is Lenin-mazóleum van? Mert először csak a sort láttam. Aztán odamentem, és láttam, hogy ó, nem-nem, ez italautomata. Hazai környezetből indulva gondoltam, hogy pár kopekért iszunk valami jó kis kólát, és akkor rögtön elfelejtjük a tejet. Óvatosságból előrecsusszantam, és megnéztem, hogy mi az. Le is fotóztam: hát két csöcs van, meg egy bugyogó. Azt jelenti, hogy egy üveg pohárban lehet inni egy kopek bedobása után zöld trutyit vagy sárga trutyit, majd ha megitta, akkor kétszer előblíti a bugyogóban. Ugyanaz a víz forog körbe, nem pazarolnak, majd hátraadja a sorban a mögötte lévőnek az üveg poharat, aki előrelép egyet, egy kopek bedobása után választ a zöld trutyiból vagy a sárga trutyiból, előblíti, ha akarja, és hátraadja. Ugyanaz a pohár jár közkézen a százötven méteres sorban.

– Három pohár van, azok így forognak körbe-körbe.

– Három pohár van?

– Három pohár. Az se rossz. Mosás nélkül, borzalmas.

– -Szinte teljesen mindegy. Én letettem erről.

– Szerintem lebeszélünk róla. Nem kéne ezt erőltetni.

– Letettem róla, nem volt kedvem zöld trutyit hányni egész úton, még az elején vagyunk az útnak, gondoltam magamban, mi lesz később?

– Bent hihetetlen sebességgel jönnek-mennek a gépek, és a földön nem ütköznek össze. Valószínűleg a levegőben össze-ütköznek, de erről senki nem beszél. Mostanság már nyitottság van, már tudjuk, halljuk, hogy egy lezuhant. Hát lezuhant, kit érdekel? Voltak rajta hatvanan... Hihetetlen sebességgel jönnek-mennek a gépek, és kérdezzük, melyik a mienk. Az Inturiszt iroda azt mondja, látjuk két kilométerre ott a barakkot a repülőtér másik sarkán? Mit, ezt a bádogkalyibát? Igen, látjuk. Na, az ott az Inturiszt Hotel. Vagy Inturiszt iroda. Az? Nem ott, amellet kell elnézni, elértettük? Nem, az. Az az Inturiszt iroda. Az? És hol a busz, ami odavisz? Busz? Minek ide busz? Oda kell menni...

– Gyalog?

– És így keresztülvágtunk a repülőtéren két kilométert.

– Közöttünk jöttek-mentek a gépek.

– Ott állunk, hátizsákokkal fölfegyverkezve...

– Hátizsákok, minden, amit el lehetett képzelni...

– ...és az induló, előkészítés alatt álló, megérkező gépek között elkezdünk sétálgatni, kerülgettük őket. Hopp, épp most pakolnak be, hopp, ez itten közeledik, hopp, ez távolodik, és egyszer csak odaértünk az Inturiszt irodába, ahol legnagyobb meglepetésünkre több ismerős arc volt, közöttük az inturisztos hölgy, Mása, aki a szemünk láttára viszonylag egy kicsit jobb színben kezdett lenni, mert addig borzalmas színben...

– Nem veszített el bennünket, pedig már a veszteséglistára tett minket.

– Láttá, ismételen látta saját borzalmas sorsát...

– És azonnal értesítette a KGB-t, hogy megvan a három kém.

– Megvagyunk, megjöttünk, onnantól kezdve minden remek volt, a becsekkolás után meg is tekinthettük azt az IL-67-es...

– 67-es volt vagy 62-es?

– 67-es vagy 62-es, nem tudom, nagy gép volt. Lényeg az, mielőtt elindultunk, előtte néhány héttel Lengyelországban volt egy irgalmatlan repülőbaleset, egy ilyen IL típusú, meg nem mondom már, hányas, utána kell nézni, hogy hányas gép zuhant le. Kétszáznyolcvan ember meghalt. Ilyennel repültünk Moszkvából Habarovszkba. Ez volt akkor a legnagyobb szovjet gyártmányú gép, gyakorlatilag akkora, mint a Boeing 747-esek, nagyon nagy gép...

– Ez az egyetlen olyan gép, amely leszállás nélkül meg tud tenni tízezer kilométert.

– Átrepül az egész Szovjetunión.

– Átrepül leszállás nélkül, hogy ne lássunk semmit belőle...

– Nem álltunk meg...

– ...csak azért. Hogy nehogy... mert Irkutschkban még leszállhatott volna tankolni, úgy volt megtervezve az út. Ha muszáj, akkor Irkutschkban leszáll, egyébként akkor se, ha muszáj.

– Mi nagyon szerettünk volna Irkutschkban leszállni...

– Szerettünk volna Irkutschkban leszállni...

– ...nem szálltunk le Irkutschkban. Mert Marco Polo is megállt Irkutschkban...

– ..és Sztrogoff Mihály is megállt...

– Sztrogoff Mihály Irkutszkban volt... Meg akartuk nézni Irkutszkban, sőt, meg akartuk koszorúzni azt a fát, ahova Sztrogoff Mihályt odakötötték, mikor megvakították, de ezt nem engedték meg ezek a mocskos disznók, az IL-62-es leszállás nélkül tette meg a tízezer kilométert.

– Először föl kellett volna ahhoz szállni, és átmennünk ezen a csörgő-zörgőn...

– Az a lényeg, én megállapítottam, hogy ott a ruszkinál nem úgy működik az a csörgő, hogy valaki valamilyen fémtárgyat visz át, hanem ránézéses alapon. Pszichológiailag választják ki, szerintem ott hátul, a lábtaposóval megnyom valaki egy gombot, csörög egyet, és már viszik is motozni. Mert motozni, azt nagyon szeretnek.

– Túl pici, túl alacsony, csörgessük, cccccssssss.

– Túl pici, túl sunyi tekintete van neki, csörgessük. Bbrrrrr, én mindig csörögtem...

– Én nem csörögtem.

– Ő nem csörgött. Magas is volt, lehet, hogy esetleg tud verekedni is, nem, ő nem csörgött. Én csörögtem, mert engem meg lehetett találni. Sőt, én igényeltem is.

– Én pedig idegeskedtem: jaj, jaj, komám, rendben van minden? Már megint nem találtak semmit? Nincs nálam semmi. Biztos, nincs nálad semmi? Biztos, nincs nálam semmi. Hú, te, Zsolt, mondtam a Petrányinak, Badárt megint motozzák. Á, Badár az bírja. És utána mindig diadalittasan kijött a különböző helyzetekből, elégedett fejvel, hogy na, megmotozták, áttapo-

gatták, semmit nem találtak nála, ismét győzedelmeskedett a kommunizmuson. Körülbelül ez volt.

– És így akkor még teljes békében mentünk be az IL hatvanakárhányasba. Az összes gondunk az volt, hogy elhatároztuk, mindenféleképpen az átjáróhoz kérjük a jegyet. Aki régen járt moziba, az tudja, az átjáró a második és harmadik osztály közötti sor szék volt, a kilences, nyolcadik sorig volt első osztály.

Szentesen úgy volt, hogy volt a cigánypáholy, az volt az első három sor. Utána kezdődött a második osztály, az volt a nyolcadik sorig, és utána volt egy kétméteres átjáró. Azért mondtuk a repülőről is, hogy az átjáróba kérjük a jegyet, mert aki oda kért jegyet, ki tudta nyújtani a lábát.

– A menők mindig az átjáróban ültek.

– A menők azok oda kértek. Az királyabb volt, mint az első osztály. Hozzáteszem, hogy Szentesen a moziban a cigánypáholyban nyolc forint volt egy jegy, és tizenkettő a második osztályra, nem volt sok különbség. De aki a kilencedik sorba tudott jegyet szerezni, az volt a király Szentesen.

– Még ami nagyon jó volt, a tűzoltó páholy, ott leghátul, nagyon jó volt.

– Aki késett, az a tűzoltópáholyban tudott leülni...

– Mert a tűzoltó, ahogy elkezdődött a mozi, már ment is piálni.

– A jegyszedő néni, ha kedves volt a szívének az ember, odaengedte a dobogós tűzoltópáholyba. Viszont a repülőgépen a szárnynál kell elhelyezkedni, ott nagyobb volt a hely, és még az én lábam is elfért.

– Ott a barátom is ki tudta nyújtani a lábát, és az nagyon fontos volt. A lényeg, hogy amikor befele megy az ember, végre sikerül átjutni a csörgő-zörgőn, akkor már hasítható be a gépbe, egy ilyen csövön, hangáron keresztül kellett bekotorni. Ott már mindenki rohant, mint az őrült, hogy minél hamarabb be tudjon férti...

– De mi sokkal gyorsabbak voltunk, mint bárki más, úgyhogy pazarul az első...

– Oda az átjáróba. A gépajtónál, mire a stewardess a tengelye körül hetet-nyolcat pörgött, és miután sikerült neki megállni, addigra már réges-rég ültem bent a szárnynál...

– És már minden kézipoggyász fel volt helyezve, amíg a többiek a kecskéjüket cibálták föl a gépbe, meg a... WC-re például nem lehetett elmenni, mert úgy telirakták kézipoggyásszal, akkora bőrdökkel, hogy olyat szem nem látott. Meg is határoztuk magunknak, hogy na komám, nem mentünk el WC-re kinn se, most meg tízezer kilométeren keresztül nem megyünk WC-re, úgyhogy inkább megisszuk, de nem lesz ebből semmi.

– A szárny mellett való ülésnek kettő hátránya van, mint ez később kiderült.

– Látod a szárnyat, ami normál gép esetében viszonylag nem okoz problémát, korai orosz gép esetében látod, hogy a szárnyat végig övező szegecsek közül némelyik ki van mozgósodva, és fönt, tízezer méter magasságban kinézel, a szárny alapvibrálásán kívül látod, hogy a kis csavarok...

– Így jönnek ki belőle.

– ...föl-le járkálgatnak a gép szárnyán.

– A másik problémát az okozta, hogy...

– Az a repülő úgy viselkedik, mint egy hattyú fölszállásnál, úgy libegteti a szárnyát, de piszkosul. És még szalad is.

– Egyszer, kitekintvén oldalra, az ablaknál, észrevettem, hogy könnyed vízcseppek jönnek be az üvegen keresztül. Mondom is a komámnak, hogy nézzen már oda. Az ablaknál a tömítés az eresztett.

– Tömítés, no.

– Hát volt valamicske, csak eresztett. Hol csöpögött, hol folyt. A kinti pára lefagyott, az jött be. Nem volt annyira biztató.

– Hozzá kell tenni, hogy hány ezer méteren?

– Tíz kilométeren.

– Ez tíz kilométer magasságban.

– Mutattam Petrányinak is, ott üldögéltem, a víz pedig: csöpp, csöpp, néha pedig: plötty, plötty, folyt be. Hát a fejem, az nagyjából katasztrófa volt, javasoltam a Badárnak meg a Zsoltnak, hogy cseréljünk helyet, mert nem szeretnék az ablaknál ülni. Addig mindenki az ablaknál akart ülni. Onnantól kezdve egyikük sem akart. Mondták, hogy ó, nekem olyan kényelmes, jó, elfér a lábam, maradjak az ablaknál.

– Egyébként is azért akartunk középen ülni, mert amikor mentünk, egy gyönyörű jelenséget fedeztünk föl. A repülő egyik oldalán éjszaka volt, a másik oldalán meg nappal. És egyszerre volt fönt a Nap is, meg a Hold is. Teljes mértékben. Ha jobbra néztünk, akkor a Holdat láttuk, ha balra néztünk, akkor a Napot, és ezt lehetett is fényképezgetni, jobbra-balra. Egyébként tízezer méteren egy darab felhő nincs, minden alattunk van, kristálytisza az égbolt, úgyhogy gyönyörű.

- Fölöttünk meg a csillagos ég...
- Lenne, ha nem lett volna világos.
- Nekem semmi gondom nem volt, minthogy a napvédő kis plexi ablakocskát lehúzván próbáltam...
- Ezt se lássuk.
- Inkább azt se lássam, és ne is lássam, hogy folyik be a víz.

El kell képzelni, ha az ablak kimegy, a plexi ablakocska mit védett volna. Semmit.

– Hozzá kell tenni, hogy a tízezer kilométert úgy tette meg a repülő, hogy egyetlen egyszer nem hoztak ételt. Rövidebb távolságon, Burgaszig kétszer hoznak csirkesültet, de itt egyetlen egyszer sem hoztak. Egyszer hoztak üdítőt, amit én kedélyesen elfogadtam. Annyira sós volt, olyan sós levet hoztak...

- Borzalmas.
- ..hogy azt hittem, hogy... nem is azt hittem, le is köptelek, azt hiszem. Vagy valakit leköttem.
- Erre így már nem emlékszem konkrétan.
- Ahogy bejött a számba, már ment is kifelé. Bazmeg ez a sós ízé! - ezzel a felkiáltással, és kész.

– Odafele amúgy viszonylag kevés afférral úsztuk meg a dolgot. A komám csak egyszer állt neki fotózni a Holdat, ami egyébként gyönyörű volt a gép szárnya fölött, majd jött a stewardess elsápadva, hogy ezt azonnal elrakni, mert hiszen hogyan működhet, hogy mi fotózzuk a Szovjetuniót tíz kilométer magasságban. Komám mutogatta, hogy ezzel a Zenit típusú...

- Az ő gépük volt.

– ...fényképezőgéppel viszonylag nem tudjuk lefotózni ott az alattunk levő, nagyon nagy messzeségben levő Bakut, az olajmezőket.

– Gyönyörűen égtek ott lent az olajmezők.

– Baku és környéke, fölöttünk, meg amarra fönn a nagy északi szibériai rész, nem lehet lefotózni, hanem csak a Holdat szeretnénk. A következő módon működött a dolog: a komám rajtam áthajolva fotózott, a Petrányi vadul vitatkozott a behajoló, komámra ráhajoló stewardessel, aki kapkodott a gép után. Én, mivel hosszú a kezem, a stewardess fejét, a homlokát tartottam, Sanyi rajtam keresztül fotózott. Így próbáltuk a fényképezést végrehajtani.

– Aztán cseréltünk.

– Nagyjából sikerült is, Petrányi fotózott, én nem vitatkoztam, viszont tartottam a stewardess fejét, aki két kézzel kiabált és...

– És mondta, hogy na, csak szálljunk le. Majd akkor megkapjuk.

– Hát igen.

– Aztán ebből nem lett semmi, mert a leszállás is hozott izgalmakat. Egyetlenegy dolog volt, ami az úton nagyon szépen kivehető volt, és igazán gyönyörűen látszott, az a Volga. Tíz kilométer magasságban is kamyi vastagságú volt, néztük, hogy jaj, de szép kis folyócska! Aztán így nézegettük, hogy hú bazmeg, tíz kilométernyi magasságban ez ilyen kamyi vastagságú folyócska, akkor milyen széles lehet ott. Aztán tudtunk viszonyítani, mert amikor leszálltunk, megláttuk az Amurt. De ne menjünk a dolgok elébe.

Később jött a Volga után az Ob, az Irtisz, a Jenyiszej és az összes többi, tíz kilométeres magasságban mind-mind...

- Mindet gyönyörűen lehetett látni...
- Rettenetes volt. De csodálatos élmény volt.
- Már megérte a moszkvai hősiesség, mert tényleg nagyon szép látvány volt.

– És akkor megérkezik az ember Habarovszkba. Habarovszkról tudni kell, hogy az akkori Zsidó SZSZK-nak volt a fővárosa. Mandzsúria határán volt, a kínai határtól pár kilométerre. A nagy, szovjet vezetés úgy gondolta, hogy aki a második világháborúban nem halt meg, meg még előtte is megmaradt, X százezernyi, néhány milliónyi zsidó, hol érezheti magát jól a Szovjetunióban, valószínűleg itt, az Amur partján, közvetlenül Kína mellett. Úgyhogy az összes létező zsidót áttelepítették a Zsidó SZSZK-ba, melynek fővárosa Habarovszk. Úgyhogy Habarovszkban zsidók éltek, katonák és különböző őslakosok.

- Vágott szeműek.
- Ezek alkották a népesség jelentős részét, mondom, pár kilométerre a kínai határtól. Úgy bent, Mandzsúria csücskén. Megérkezünk Habarovszkba. Csodálatos élmény...

– A megérkezés önmagában véve is nagyon gyönyörű volt, ugyanis amikor elindultunk tízezer kilométerről vadul lefelé, az IL-lel, kedélyesen közölték, amit már kezdtünk érezni, hogy valószínűleg valami baj van, mert jégfelhőkön mentünk keresztül. Irgalmatlan recsegést-ropogást művelt a repülő, valami borzasztót, és közölték, hogy kösse be magát mindenki, ugyanis...

- Kisebb légörvényekbe kerültünk.

– ...kisebb légörvényekbe kerültünk, és a pilótanő is most vezet repülőt életében először.

– És ezt... kész is voltunk azonnal, ezt még mi is megértettünk, mert kissé pánikhangulat uralkodott a repülőn. Senki nem mert szólni, az indiai azonnal betakarózott és bebugyolálta magát...

– Mindenki elbúcsúzott a másiktól.

– Mindenki puszilgatta a másikat, szia, szevasz, jól van, most láttuk egymást utoljára, majd írjunk egymásnak odafönt, és becsücsültünk a székünkbe. Na most a gép ezerrel ment lefelé. A tízezerről a másodpercek tört része alatt ráááááóóóó, bevágta magát a mélybe, és megláttuk a fantasztikus repülőteret, ami döngölt agyag. Ott már semmi nincs, nem volt beton, se fű, döngölt agyag volt. Meg is próbálkozott a leszállással, az elsőt meggondolta, újra fölszedte a gépet, fölemelte, nem ment le. A másodiknál irgalmatlan módon odavágta, de olyat, olyat szólt a repülő, hogy azt hittük, kettétört. A harmadiknál letette, azt lehet mondani, viszonylag épen, úgy, hogy még a kerekek sem törtek ki. Kifutópálya van bőven, ott aztán tudott szaladni annyit, hogy...

– Itt jönnek a klasszikusok, csók, ölelkezés....

– Taps.

– Taps, hangos sikolyok, öröm, ujjongás és egyéb.

– Gyönyörű volt, hogy földet értünk, és túléltek.

– Szép lassan begurultunk a nem annyira óriási, de meglévő repülőtérré...

– Repülőtéri épület elé, ahol egy színarany Lenin-szobor...

– Öt méter magas színarany Lenin-szobor, mely jobb kezét előre mutatván, mutatóujját kinyújtván...

- Közli, hogy arra még nem jártunk.
- És közölték, hogy ez nem aranyozott, hanem színarany.

Azon a vidéken arany van bőven...

- Mindenkinek aranyból van a foga...
- Elvinni nem lehetett, kezdeni semmit sem lehetett vele.

Úgyhogy minden aranyból volt. Meg is érkeztünk Habarovszkba, egyből eltereltek bennünket a helyi Inturiszt Hotelba. De még mielőtt eltereltek bennünket, a repülőtérnél volt egy kis időnk és szétnéztünk. És itt jött a kedvencünk. A repülőtér mellett volt egy piac. Egyik oldalt el kell képzelni egy piacot, a piacon árusok, gyönyörűbbnél gyönyörűbb prémeket, gereznákat árultak az őslakosok, gyümölcsök, zöldségek, minden. Semmit nem mertünk venni, mert semmit nem mertünk enni. Szébbnél szebb gyümölcsök és minden, mi szem szájnak ingere volt, de nem mertünk venni, mert ha ebből eszünk...

- Hát bárcsak ettünk volna, lehet, jobban járunk.
- Lehet, de nem mertünk.

– Nekem utána azért ütötte ki a vonaton a számat a szalámi, amit vittem, mert megrohadt. Annyira meleg volt, hogy megrohadt út közben a Pick szalámi, de ne menjünk a dolgok elébe.

- A piac másik oldalán pedig volt egy alumínium hangár.
- Vas volt az.
- Vagy vas.
- Rozsdás vas.
- Rozsdás vas?
- Szerintem rozsdás vas. Egy fém hangár.

– Fém hangár, ahová a külföldiek, a mi vezetésünkkel, bemerészkedtek. Mindenki, aki abban az időben, meg azóta látta a *Csillagok háborúja* című filmet, tisztában van vele, milyen az, amikor fiatal Luke Skywalker bemerészkedik az úrkocsmába. Körülbelül a látvány volt, ami elénk tárult. Az ajtót kicsaptuk...

– Ajtót? Nem is volt ajtó!

– Volt valamilyen vas...

– Füst jött ki rajta.

– Valamit ki kellett nyitni, mert valami borzalom fém izé volt.

– Ugyanis akkor derült ki számunkra, addig nem is volt érthető, amíg nem léptünk be, hogy ezen a fém kalyibán nem volt ablak. Egyetlen egy dolog volt rajta, egy ajtó. Egy ajtónyílás volt vágva, belül fém pultok voltak, fémlábú, fém pultok, hogy ne tudják elvinni. Azon semmi nem volt.

– Várjál, az már akkor volt, amikor már láttál. Benyitottunk valamilyen nyílászárón, irgalmatlan füst...

– Gőz, pára, minden...

– Sötétség.

– ...csapódott az arcunkba, semmit nem láttunk, beléptünk, a bent lévő hangok, zene, beszéd egy pillanatra elhalkult...

– És az összes létező szempár ránk... Ha arcokat látott az ember, brutálisakat, akkor ott lehetett látni mindent.

– Én már voltam Szentesen a Dankó Pista lakótelepen...

– ...amikor bemegy az ember a kocsmába, az se egy szép látvány, de ez mindennel felér.

– Villámgyorsan, mind a Petrányi, mind a Badár, mind az összes létező ember, aki ott volt, engem valahogy előretolt.

Úgyhogy én álltam ott legelöl, nagyjából körülbelül olyan fej-
jel, mint Móra Ferike, amikor rosszul rajzolta le az S betűt, és
az anyukája megszidta, körülbelül olyan arccal álltam ott.
Ránk meredt az a rengeteg szempár, egy-két másodpercig,
vagy talán a másodpercek tört részéig, nem tudom, és utána
mindenki vissza. És...

– És kezdődött a kavalkád.

– Nem kötöttek belénk magyarul, nem úgy, mint később a fo-
lyóparton, amikor mindenáron meg akarták vásárolni a farmer-
nadrágomat, és erről nem akartak letenni az istennek se.

– De ez már lenn az Amur partján volt.

– Ez már az Amur partján volt, amire mi lementünk a vízpart-
ra, és kedélyesen megjegyeztem, milyen szép kis tengeröböl,
már ott vagyunk?

– Erre mondta Jancsi, nem, nem vagyunk ott, ez nem a ten-
ger. Ez nem a tenger? Hatalmas, nem is láttam a túloldalt. Azt
mondja, igen, ez az Amur.

– Megálltunk az Amur partján, belegázoltunk a vízbe bokáig,
térdig, föl-alá masíroztunk, és énekeltük az amuri partizánok
dalát. Három magyar ott föl-alá masírozik, tudniillik megszök-
tünk az Inturiszt Hotelből.

– Természetesen.

– Megszöktünk, lementünk a városba. A természettudo-
mányi múzeum volt az Amur partján, meg is néztük a bálna-
csontvázat. A bálnacsontváznál kezdtünk el masírozni a vízbe,
fogadásokat kötöttünk, hogy ki tudja átkacsázni az Amurt, kövel,
lapos kövekkel. Ez valahogy nem sikerült, tekintve, hogy az

Amur öt kilométer széles volt nagyjából, irgalmatlan széles. És akkor ott jöttek a helyiek, akik vásárolni akartak...

- Úgyhogy mire x órával később...

- Mását már purgálták.

- Szegény inturisztos lány akkor már teljesen kész volt.

Semmit sem tudott, hol van, merre van.

- Ováció fogadott bennünket, amikor megérkeztünk. És ekkor kezdődött el csodálatos vonatkalandunk.

Három

な

– Lett vonatjegyük. Azt az élményt! Itt döbrentünk rá, hogy micsoda kincs az, ha van vonatjegye az embernek. Amit Magyarországon nem gondoltunk volna induláskor - „Leszarom, hogy nincs vonatjegy, majd veszünk.” Nagy valószínűséggel, ha föl is tudtunk volna kapaszkodni, páros lábbal rúgtak volna le bennünket vonatjegy nélkül...

– Hiába volt akkor helyfoglalásunk, jegyük nem volt az indulás előtt, de később az is lett.

– Én, mint vasutas szakember, azonnal megállapítottam, hogy széles nyomtávú, középütközős szerelvényel van dolgunk, és hogy ez a széles nyomtávú, középütközős szerelvény nem sokban tér el az amerikai szerelvényektől. Azok is középütközősek, széles nyomtávúak. Ezt úgy kell elképzelni, hogy a középütközősnél nem kettő ütköző csapódik egymásnak, amikor találkozik egymással a két vagon, hanem összekapaszkodnak, és így megy az egész szerelvény, mint két egymással szembefordított tenyér.

– Komám azt állapította meg, hogy a vonat középütközős. Én pedig azt állapítottam meg, hogy miután föltereltek bennünket a szigorúan leválasztott részbe, oda helyi nem tehetette be a lábát, és mi sem tehattük be a lábunkat a helyiek vagonjába. Egy laza, kedélyes mozdulattal komámtól és Petrányitól elválasztottak, és én azt állapítottam meg, hogy őket elterelték az egyik irányba, engem pedig a másik irányba. Először halk

sóhajtásokkal, majd később hangos kiáltásokkal figyelmeztettük egymást, hogy itten bajok lesznek. Egy idő után nyugodt voltam, mert a bajok annyiban tetéződtek, hogy Badárékat berakták gyakorlatilag egy marhavagon közepébe...

- Egy alsóbb osztályba.

- ...engem pedig behelyeztek egy első osztályú fülkébe, aholis egy német sráccal utaztunk ketten, két, szinte franciaágy méretű hálókocsiágyban, fantasztikus fülkében...

- Zene szólt.

- ...zene, az egyedüli probléma az volt, hogy az indulás első percétől az utolsó percéig...

- ...csak orosz.

- ...mozgalmi zenék és propagandaszövegek szóltak volna a hangszóróból, ha mi az első öt percben nem amortizáljuk. Próbáltuk kikapcsolni, nem lehetett. Próbáltuk szétszerelni, nem lehetett szétszerelni. Próbáltuk a vezetékét kihúzni, nem lehetett kihúzni a vezetékét, úgyhogy lesz, ami lesz alapon, elkezdtük ütni valamivel, nem is tudom, mivel. A lényeg az, hogy szétvertük. Úgy, hogy nenagyon látszódjon, de annyira azért ütötük, hogy abba hagyja. Kitaláltuk a technikáját. Később körbejártuk az összes ismerőst, a franciákat, megkerestük a Badárt, és mindenkinek bemutattuk ezt a rendkívül jó technikát, hogyan lehet szétverni a hangszórót, hogy három napig ne azt hallgasd, hogy milyen orosz propagandaszöveg jön. És elindult a vonat. Elindult a vonat, hihetetlen, fantasztikus volt! Mennyit is utaztunk, két napot?

- Két napot. Végigmegy a kínai határon.

- Két napot az Usszuri mentén. Az Usszuri a határfolyó...

– Jobboldalt az Usszuri, baloldalt pedig a tajga.

– Irgalmatlan Szibéria.

– Azt néztük, hogy Derszu Uzala melyik bokorból ugrik ki időnként.

– Hosszú-hosszú kilométereket mész órákon keresztül úgy, hogy semmivel nem találkozol. Ott rádöbbenés arra, hogy mekkora a világ, és hogy milyen picike vagy benne, mert úgy teszel meg száz kilométereket, hogy nem találkozol élő emberrel, de még élő állattal sem.

– Időnként, öt-hatóránként megálltunk egy-egy... ma azt mondanám, hogy ilyen kis mesefaluban, mert... mint a mesében a házak...

– Fakalyibák.

– Zöldre, kékre festett gyönyörű, ciradás orosz faházak, a vasútállomás... vasútállomás!, a fabódé, ami ott van és az onnan leágazó út, meg a vasúti peron az mind-mind rönkökből van, pallókból, mert ugye fagyott a talaj, nyáron mocsár van. Minden fából van, mögöttük egy kis település, néhány három-négy-öt-hat-nyolctíz-húsz ház, meg katonák, mögöttük az Usszuri.

Abban az időben éppen határvillongás volt, ugye, mert minden normális országban úgy van, hogy van egy folyó, és középen a sodrásvonal a határ. Ehelyett a Szovjetunió úgy gondolta, hogy náluk a teljes folyó a határ, és az Usszuri végig az övük, a kínaiaké csak a másik oldal. A kínaiak nem úgy gondolták, ezért mind a két oldalon, sok száz kilométeren keresztül, ágyúk, tankok, páncéltörők és egyéb haditechnikák voltak felsorakozva, és vadul néztek farkasszemet az oroszok meg a kínaiak.

– Volt közöttük egy olyan másfél-két kilométeres határsáv, amit végig kiirtottak, a fák jobbról-balról, meg folyó, meg dzsumbi, de ott, a határ, az a három- vagy négyezer kilométer, végig le van tarolva két kilométer szélességben, ugyanis az a határvonal.

– A látvány gyönyörű volt, a kínai oldalon, az orosz oldalon tajga. Középen az Usszuri, utána Kína, és sok részen sivatagos, meg félsivatagos sztyeppe terület volt. És mentek a teherautókaravánok, rengeteg. Mentek a tevekaravánok. Kétpúpú tevékkel, nyolc, tíz, tizenöt, húsz teve. Ment előttük egy teherautó, mögöttük is egy, láttuk, hogy a kínai oldalon is mozognak az emberek. Hihetetlen, fantasztikus volt. Nagyon szép volt. Közben a vonaton ment az élet.

– A francia lányka folyamatosan naplót írt, nem tudtuk, hogy mit, de rezzenéstelen arccal ült a sarokban, és ott írta a naplóját, a némettel kedélyesen beszélgetett a barátom...

– Időnként elmentem a szamovárhoz teát inni. Az első szamováros élményem fantasztikus volt, a vonaton mindenhol volt szamovár. Úgy nézett ki, mintha 1870-ben rakták volna be és azóta ott álltak volna. Gyönyörű, fantasztikus! Hogy hogyan kerültek oda, azt nem lehet tudni. Az üvegpocharak ezüst aljzatban vannak behelyezve, elképzelve, elképzelve, és bugyog a szamovárban az irgalmatlan forró víz. Egy gyorsan mozgó vonaton nem annyira egyszerű abszolválni azt a kis feladatot, hogy eresszük ki egy kedélyes kis karmozdulattal az ezüst bögrébe a vizet, majd készítsünk teát. Én megkísértem, de az első hihetetlen volt, tudniillik... viszonylag jelen voltam többször fizika órán, de az ezüst hővezető képességével nem nagyon

voltam tisztában. Megmarkoltam a bögrét, bele a forró vizet, majd iszonytatos üvöltözések közepette próbáltam földhöz vágni. De nem mertem földhöz vágni, mert ha én azt a drága poharat eldobom, engem itt meglincselnek. Kész, vége, úgyhogy a naplót író francia lány, a német és nem tudom, ki között szaladgáltam üvöltözve, kezemben a szamováros bögrével, hogy valaki vegye el, aztán talán egyszer bejutottam üvöltve az étkezőkocsiba, és akkor ott leraktam az asztalra, és fél óráig fújkáltam a tenyeremet, Így volt az első ismerkedésünk a szamovárral. Ha eldobom, valószínűleg fejezet lehettem volna a francia lányka naplójában.

Jó kis étkezőkocsink is volt, és remek kajákat...

– Ne mondj ilyet! Nem. Nem.

– Nem?

– Nem ettünk jó kajákat. Nagyon ki voltunk már éhezve, amikor odaérkeztünk a végállomásra. Mert ugyanis... Lehet, hogy neked volt, de nekem a másodosztályról nem volt jegyem az étkezőkocsiba.

– Tényleg.

– Én nem mehettem az étkezőkocsiba. Nagyon ki voltam éhezve... Arra emlékszem, hogy kibontottam a ... ugye nagyon eldugtam, a csomagom legaljára dugtam el a Pick szalámit, úgyhogy tudtam, lesz még az útnak olyan pillanata, amikor kedélyesen „Ha-ha-ha-ha, ez az én Pick szalámim, nekem még van!” felkiáltással majd előveszem.

– Ezt jól megjártad.

– Nagyon megszívtam, ugyanis nekem még volt Pick szalámim, csak a negyven fokban megrohadt. És ezt én még akkor

nem érzékelttem, csak azt, hogy egy kicsit csöpög, és vadul elkezdtem kajálni, amitől háromujjnyi vastag lett...

– Látogatóban voltunk a másodosztályon a német sráccal, a másodosztályúak azok ott bekuporodva üldögéltek a priccseiken, mi is elvontunk, beszélgettünk, míg egyszer jöttek a stewardok és szóltak, hogy az első osztályú utasokat kérjük, fáradjanak ebédre az étkezőkocsiba. Mi integettünk a barátainknak, kedélyesen megveregettük a vállukat, épp a konzervekkel küszködtek, és elmentünk az étkezőkocsiba, ahol is üdítő, tea, ebédke. Megkajáltunk, majd visszalátogattunk, ahol még mindig a konzervvel küszködtek. Elővette a dugi szalámit, és két pofára burkolta be. Majd amikor meglátta, hogy jövünk, akkor még dugott be a burájába négy-öt font szalámit, hátha adni kell belőle. Természetesen nem kértünk, mert hát be voltunk lakva. Kedd délután burkolja be a szalámit a képébe, szerda reggel pedig... Azon szentesi olvasóknak, akik látták már Badárt régebben herpeszes szájjal, nem kell elmondani, hogy nézett ki, az pedig, aki ezt nem tudja, képzeljen el valami rettenetes horrorfilmet, és azt szorozza be hárommal. Badár iszonyatos látványt nyújtott, kicsapta a szalámit. Onnantól kezdve se evés, se ivás. Ha ivott, akkor a begyulladt sebek fölfakadtak, és üvöltözött folyamatosan. És nagyon sokáig...

– És a forró teát nem tudtam meginni, mert égette a számat, minden bajom volt. Teát nem tudtam inni, vizet nem tudtam a számba venni, mert nem is volt, üdítőt nem vehettem, mert másodosztályon nem járt, kaját nem kaptam, mert az sem járt a másodosztályúaknak, az én kajám pedig meg volt rohadva. Azon imádkoztam, hogy legyen vége ennek a rohadt vasútnak,

és érjünk már oda. Hát, végre odaértünk a végekhez.

– Valahogy viszonylag jó állapotban keveredtem le a vonatról.

– Igen, abszolút.

– Kipihenten. Mert az ő priccsük az nagyjából hetvenöt centi széles volt...

– De mi csak ülhattunk. Ők meg feküdhettek.

– A mi priccsünk egy méter széles volt, mondom, majdnem franciaágú szélességű volt...

– Nekünk egy kajüt tíz személyes volt, ülőhelyekkel, és az összes kézipoggyász, ami létezik a földön, mind ugyanabban a kajütben volt.

– Ja,ja hozzáteszem, bocsánat, hozzáteszem, még induláskor iszonyatos üvöltözések voltak, mert váltig próbálta megmagyarázni...

– Hogy vasutas vagyok.

– ...nemhogy vasutas, hanem hogy az én első osztályú jegyem az tulajdonképpen az ő jegye. De hát hiába, mert nem tudom, hogy csinálták, de rajta volt a nevem, hogy Horváth János. Első osztályú, rajta volt, az ő neve a másodosztályún, hogy Badár Sándor, és folyamatosan próbálta dugdosni mindenkinek az orra alá, hogy őneki ide kell jönni. De mondták, hogy nem, maga csak másodosztályú, nézze meg, ennek az úmak - az én voltam - a jegye, mit tudom én, zöld színű, nem is egyforma színűek...

– Nem is egyforma színű volt, igen.

– Az övé pedig sárga. Az első osztályú utasoknak zöld színű jegye van, a második osztályúaknak sárga. Petrányinak is sárga

jegyje volt. Egyébként Petrányi is első osztályra kérte a jegyét, külön... mindenkinek első osztályra volt kérve a jegye, csak... hogy én hogy kerültem...

– Ők úgy döntöttek. És ezen is egy hónapig gondolkodtak, hogy egyáltalán megadják-e.

– A mai napig nem tudom, hogy kerültem első osztályra. Bár a hajón kerültem volna első osztályra, sokkal jobb lett volna!

– Szívesen cseréltünk volna, de akkor még ott nem is tartottunk.

– Ott még nagyon-nagyon nem tartottunk.

– A lényeg, hogy meg kellett alkudni ezzel a másodosztállyal... Egy katona utazott velünk. Szegény kiskatona azt mondta, hogy három év után most utazik először haza szabadságra, és mind a tíz körme feketére volt verve. Mondta, hogy megrongálták egy kicsit puskatussal, nem nagyon verték meg, csak egy kicsit. A testi fenyítés a hadseregben nem probléma. Náluk ez teljes mértékben működik, és elmesélte, ha valaki nagyon rossz fát tesz a tűzre, akkor le is lövik simán. A verés még nem probléma, mert legalább három év után látja a családját. Ez nagy élmény volt neki, és nekünk is, ahogy belegondoltunk, hogy hű bazmeg, ez nem semmi!

Menetközben az ablakon, amit nem lehetett lehúzni, kitekintettünk, és láttuk, hogy komplett szerelvények vannak kiborulva a vágány mellett. Kérdeztük, hogy ez micsoda? Tájfun volt? Vagy valami nagy vihar? Vagy micsoda? Hát nem, rablók voltak, de nem számít, azok olt vannak, velük senki nem foglalkozik...

– Ami nagyon fontos, és a későbbi hajóutunkat meghatározta, akkor föl sem fogtuk, hogy közel Nahodkához volt egy dí-

zelmozdony a sínek mellett, ami mint egy gyurma, hosszten-
gelyben meg volt csavarva. És arra mondták, hogy tájfun. De az
akkor így nem esett le nekünk, hogy egy dízelmozdony miért
van hossztengegyben így megcsavarodva. Tájfun, jó.
Tudomásul vettük, hogy tájfun, le is zártuk magunkban, hiszen
akkor már készülődünk arra, hogy hamarosan megérkezünk
Nahodkába, ami köztudomásúan Vlagyivosztok polgári kikötője.

– Vlagyivosztok annyira katonai terület, hogy még csak oda
se lehet kukkantani. Emberi szem még nem látta...

– Magas betonfallal van...

– ...rettentően körül van véve....

– ...be lehet látni, mert láttunk egy képet róla...

– De nagyon zöldre festett hajók vannak, gyakorlatilag nem
lehet belőle kivenni semmit, élő ember nem látta, csak
beavatott.

– Atomtenger-telepet nem láttunk.

– ...és a vonat valahogy úgy fordul, hogy már fenékkal
érkezik be az állomásra, és nem lehet leszállni az oldalán,
hanem csak a végén. Végigmész a szerelvényen, a legutolsó
ajtónál kell kiszállni, egy ilyen, fatákolmány, két fal között kell
végigmenni az épületbe, ahol már rögtön kezdődik a szennyázás.
Négyezer kilométert leutaztál, ahogy leszálltál Habarovszkban,
gyakorlatilag folyamatosan szem előtt voltál, mert az inturisztos
Mása mint KGB-s felügyelő figyelt téged, meg az összes addigi
kémek. Akikkel találoztunk, mind kém volt, mégis ott
újrakezdődött a szennyázás. Újra átnézték az összes cuccunkat,
újra vittek engem motozni, újra betették a gépünket, olyan halál-
fej volt kitéve a radar gépre, amit el nem lehet képzelni, és

mondtuk, nem szívesen tennék be a cuccunkat, mert van benne film is. No film, no film. A no film azt jelenti, hogy nem viszünk be filmet magunkkal, ők meg nyugodtan bólogattak, hogy nyugodtan be lehet tenni. Hát betettük, és megröntgenezték úgy, hogy örök életre elveszítette a film az érzékenységet. Ajándékba vittem paprikát, nagyon szép díszes kalocsai paprikát Japánba, hogy majd ott odaadom valakinek, és akkor örök emlék, de ahogy meglátták, azonnal azt gondolták, hogy kábítószer, és engem már vittek is motozni. A szokásos.

- A szokásos tortúra.

- Csak most még kutyát is bevetettek.

- Kicsit irigyeltük, mert eddig kutyával még nem volt, csak lazán motozták az oroszok, de most nem elég, hogy a Távól-Kelenten vagyunk, még kutyával is motozzák.

- Nem lötték golyóval át a hátamat. Túléltem, az a lényeg. De visszaengedtek, a fakalyibán keresztül újra tovább lehetett menni a maradék cuccunkkal, és végre beszállhattunk a hajóba.

- Nagyon gyorsan és rezzenéstelen arccal kellett bemenni a hajóba, de mi ennek már nagyon örültünk. Én például már kifejezetten ki voltam éhezve, és valamennyire még a herpeszes szám is kezdett visszakovácsolódni. A Félix Dzserzsinszkij nevű százhetvenöt méter hosszú hajóra tettük le a voksunkat...

- Akkor nem tudtuk, hogy ki az a Félix Dzserzsinszkij. A KGB megalapítója és első embere volt nagyon sokáig, ez volt a hajó neve, amely a nahodkai öblön keresztül ment Jokohamába.

- Gyönyörű volt az egész, háromfajta kaját szolgáltak fel a hajón...

– Inkább arról beszéljünk, hogy megérkezünk a hajóra, és foglaljuk le ugye a szállást...

– Még Budapesten megkérdezték tőlem, amikor a jegyet váltottam, hogy hányad osztályra szeretnék jegyet váltani. Kérdeztem, hogy miért, hány osztály van? Mondták, hogy nyolc. Gyorsan elkezdtem számolni magamban, kis képi zavar állt be nálam, ugyanis én azt hittem, hogy a nyolc osztály úgy helyezkedik el, hogy felső szint, alatta a második, alatta a harmadik, alatta a negyedik, ötödik, hatodik, és a nyolcadik osztályban vannak leláncolva a néger rabszolgák, akik az evezőket húzzák.

– Abban az időben néztük Kunta Kintét a tévében, teljesen meghatározta a hajóútról való képünket...

– Ebben éltem, és közöltem, hogy akkor inkább a hetedik. Mert gondoltam, hogy az nem fog annyi pénzbe kerülni. Első osztályra úgyse lett volna jegyünk, akkor legyen inkább a hetedik.

– Harmadikra sem...

– Harmadikra sem, és szerintem a hatodikra sem lett volna. A hetedik osztályra váltottam a jegyet. Amikor odaértünk, közölték velünk, hogy foglaljuk el a helyünket. Kiderült, nem úgy történik, ahogy gondoltuk. A hajó képzeletbeli tengelye, illetve középpontja, az első osztály, ami gyakorlatilag a hajókéményt meg a hajómotort öleli körül. Onnantól szépen kifelé, előre és hátra jönnek az osztályok. A nyolcadik osztály a hajónak a legorra és a legtatja, legvége, a hetedik osztály kicsivel előrébb van. A mi ablakunkban a horgony, a vasmacska dorombolt...

– Viszont az előttünk levő kabinban, a nyolcadik osztályon a csehek, ők gyakorlatilag a horgonylánckamrában laktak. Az sokkal rosszabb volt.

- Ott nem volt világítás sem.
- Egy majdnem száznyolcvan méter hosszú hajónak a fele az...
- Kilencven méter.
- Kilencven méter, ez azt jelenti, hogy mi a hajó tengelyétől nagyjából nyolcvannégy méterre helyezkedtünk el. Aki már volt vízen, bármilyen viszonylag nyugodt vízen is, tudja, hogy bizonyos mértékű...
- ...himbi-limbit...
- ...kilengést eredményez. Nagyobb mértékű himbi-limbinél nagyon nagy a kilengés, tájfunban pedig egész nagy amplitúdókon mozoghat. A tájfun-időszak legközepeén voltunk. Innentől kezdődtek az érdekességek. Ahogy a komám előbb említette, a hajóra megérkezve, felpakolva, még a kikötőben, már gyakorlott tengeri medvéknek éreztük magunkat, mert tök jól bírtuk az egészet.
- Elfeledkeztünk arról, hogy a Nahodkai-öböl nagy. Nem olyan, mint a Tihanyi-öböl, hogy kijövünk. Már egy órája úton vagy, nyílt tengeren érzed magad, de az még mindig a Nahodkai-öböl.
- Libegtünk az öbölben, isteni volt, fölmentünk a hajó fedélzetére, gyönyörű volt az egész, néztük, fényképeztük a tájat, a tengert...
- Hullámok, sirályok...
- Kisebb hullámok voltak, nagyon jó volt. Néztünk vissza a szárazföldre, hogy alleluja, Isten veled, Oroszország!
- És meg is állapítottuk, hogy az, hogy Petőfi megírta, hogy a magyar lóra termett, az egy dolog, de a magyar tengerre is

termett, mert nagyon bírtuk. Még sem rezdültünk. Hihetetlen! Hihetetlen...

- Egy idő után, mikor már kifényképezgettük magunkat, komám meg a barátja, Petrányi kolléga lementek.

- A hajón volt egy állandó alapremegés és egy erősen terjengő gázolajszag, amely ma is még gyakran kísért egy balatoni kompozáskor vagy egy buszállomáson való várakozáskor, amikor egyet-egyed pöffentenek a dízelmotorok, az úgy időnként meg-megdobja az emlékeket...

- Megrezzen az ember.

- ...a gyomromat, mert Félix Dzserszinszkij nevű kedves barátunkra emlékeztet.

- Ezt a hajót le kell írni, ez egy száznyolcvan méter hosszú hajó volt, ami alapjában véve nem kicsi hajó, nem is a legnagyobbak közé tartozik, nekünk mindenesetre a balatoni kompok után szépen nézett ki. Pedig egy ilyen száznyolcvan méter hosszú hajó nem a csúcsok csúcsa. Volt étterem a hajón, a fedélzetén medence, volt...

- A medencére még visszatérünk.

- Jelentősége lesz később. Különböző mentőcsónakocskák, kis lélekvesztők voltak a hajó két oldalán...

- Gyakorlatilag leoldhatatlan állapotban, azonnal megvizsgáltuk...

- Teljesen leoldhatatlan állapotban, csak arról szólt, hogy ott legyen.

- Olyan csavarokkal volt rögzítve ,az összes mentőcsónak, hogy szerintem élő ember le nem csavarozta volna soha.

- Vészhelyzet esetén egyébként is teljesen mindegy, min-

denkit lelőttek volna, nehogy véletlenül valaki elmondja, hogy honnan indultunk - ez szinte biztos. És egyébként is az oroszok mondták volna meg, hogy mikor van vészhelyzet: ez egy orosz hajó, nincs vészhelyzet és kész. Ezen kívül meglehetősen széles hajó is volt, nem volt egy rettenetes sebességű, de akkor, amikor indultunk, még úgy éreztük, hogy a vonatnál mindenesetre jobb. Elfoglaltuk a szállásunkat, ahova lefelé kellett menni a hajóban, szűk kis járatokon, kis ösvénykéken. Lefelé is, és előre is...

– Izgalmasnak és romantikusnak tűnt az elején, és tetszett. Enyhe hullámvázás...

– Mindenesetre nagyon pozitív volt, hogy azonnal étkezni invitáltak bennünket. Még gyakorlatilag ki sem pakoltunk, amikor már vartyogva megszólalt a rádió, hogy „Csotto matte kudaszaj”, és kedves uraim és hölgyeim oroszul, amit nem tudok sajnos idézni se, legyünk szívesek, jelenjünk meg a hajó éttermében egy kis étkezésre. Jómagam nagyon ki voltam éhezve, a barátom, aki az első osztályon utazott, és jutott neki esetleg a szupéból, ő nem annyira, de azért meglehetősen. Mindannyian ki voltunk annyira éhezve, hogy a háromféle kaja, az oroszos, a japános és...

– Az international.

– Az international, az amerikai, a bifsztektől kezdve az étlapon szerepelt minden, és az asztalon is, oroszos hússaláta, kukoricaleves, kis halak a tányéron, nyers kishalak japánosan, szépen a négy égtáj felé elhelyezkedve a farkukkal meg az orrukkal, rizs, szószok, minden egyéb és bifsztek és nem tudom micsoda...

– Nem megvetendő volt a felszolgáló személyzet. Orosz létükre viszonylag, sőt, nagyon kulturált kinézetű fiatal hölgyekből állt. A jobb időkben, azaz már visszafele megállapítottuk, amikor már fürödni is lehetett ugye, és a személyzet is strandolt fent, hogy egészen csinos fiatal lányok. Úgyhogy nagyon szimpatikus volt. Maga az étterem jól nézett ki, úgyhogy...

– Jól felszerelt étterem volt.

– Jó, rendes magyar szokás szerint mindent végigettünk, amit lehetett.

– Szólt a zene. Mi mindent megettünk. Nem vacakoltunk.

– Így jött sorba, hogy japán, orosz, international. Mindent, rettenetes mennyiséget beettünk, de közben elindult a hajó.

– A barátom az étkezést azzal kezdte, hogy a vonatkozás után, az anyukájának a felszólítására két szem Daedalont bekapott. Mondta neki az anyukája, ha véletlenül mégis csak elkezd himbálózni az a hajó, akkor a rend kedvéért két szem Daedalon. Itthon is úgy volt, mikor osztálykirándulásra elment, két szem Daedalont belediktált, hogy amikor rájön...

– Biztos, ami biztos.

– Én magam úgy döntöttem, hogy én nem étkezem ezt a fajtát, nem úrhajósnak képeztem magam, és a Petrányi barátom sem élt ezzel a lehetőséggel, de a Jancsi komám a biztonság kedvéért fölfalta a két szem Daedalont, és utána fölfaltunk mindent, ami létezett az étlapon meg az asztalon, sőt, még nagyon finom desszert is volt, nem is tudom...

– Hú, arra nem emlékszem.

– Több fajta fagyi vagy nem tudom, mi.

– Ami viszont nagyon fontos, és az étkezéssel és a hajó elindulásával is egybefügg, és összefügg, júliust írtunk, tájfun időszak.

– Abszolúte.

– Ahogy elindult a hajó, szóltak nekünk, van egy kisebb tájfunka. Éreztük, hogy hullámszik föl-alá, de... hát ez a tájfun? Ez a vihar? Bírjuk nagyon.

– Szelecske fújt.

– Elfeledkeztünk arról, hogy még a Nahodkai-öbölben voltunk, és bár a Nahodkai-öböl nagyon nagy, így szárazföldi patkány szemmel nézve, de mégis csak öböl.

– Nem is éreztük, nem is éreztük...

– Nagyjából az étkezés végére kezdtünk kintebb érní a Nahodkai-öbölből...

– De még nem volt veszélyes.

– Még semmi, semmi.

– ..sirályok, tengeri madarak.

– ...integettünk a sirályoknak.

– Szürke ködben elcsúszott a távoli Szibéria, és szemünk előtt már...

– Igazi zöldes fényű volt a tenger.

– Bár ez a kék és zöld erős szín, lelki szemeinkkel már vártuk, hogy feltűnjön...

– ...fáradt orosz színek voltak...

– ...majd Japán, és minden más szín és tele gyomor, egyszóval jól éreztük magunkat akkor.

– Meglehetősen jól éreztük magunkat. Alkoholt sajnos nem

fogyasztottunk, mert akkor még jobban éreztük volna jo-ho-hó, még egy üveg rum, de az hiányzott. Fölmentünk egy kicsit fotózkodni a fedélzetre, abból vettük észre, hogy valami változás történik, hogy kicsit jobban kezdett fújni a szél. Akkor nekünk nem tűnt föl, de mindenesetre később, amikor a fotókat megnéztük itthon, azt hittem, hogy mosolygok a képen, de gyakorlatilag a számat a szél cincálta szanaszét. Csak az egy elferdült torz arcvonás volt, ami a mosolyt idézte, erről egyébként abszolút megőrzött fotó van, dokumentálva lett ez a félmosoly.

– Csak hát ez az alföldi, szentesi gyerekek első komoly, igazán komoly tengeri, óceáni, mit tengeri, csendes-óceáni utazása, illetve itt még csak a Japán-tengerre értünk ki. A Csendes-óceánra majd később, de addig még nagyon sok minden lefolyt bizonyos helyeken. Ez volt az első komoly tengeri utazásunk, és ez azért mindenképp feldobott minket...

– Az út izgalmi is közrejátszottak abban, hogy a komám meg a barátja idő előtt lementek a fedélzetről. Meg az óriási méretű kajálás is. Enyhe, melankolikus fáradtságuk támadt, ami miatt ők leköltöztek a fedélzetről a kajütbe, én kitartó ember vagyok, még bírtam egy kicsit azt a szelet. Hangsúlyozom, a szél az egyre inkább kezdett erősödni, és egyre inkább azt néztem - hogy mivel a hajónak a farában voltam akkor éppen - néha csak a tengert látom, meg magam előtt a százkilencven méteres hajót. Néha meg csak az eget, és magam mögött az irgalmatlan méretű tengert, de ez akkor nem tűnt föl, mert nem éreztem igazán ezt a dolgot, hanem egy idő után kezdtem én is fájni, és lementem a barátaim után. Mondom, mégiscsak a kajütben foglalok majd helyet, állítólag a rádió vartyogta is, hogy nem árt, hogyha leköltözik mindenki, és bezárkózik a szobá-

jába, mert kicsit viharosabbra fordult az ég, mint ahogy számítottunk rá. Most, amikor ezt a beszélgetést írjuk, zajlott nem régen a japán Forma 1 –es futam, ahol tájfun miatt a teljes futamot, illetve a próbaköröket, edzési köröket felfüggesztették, és nem is indították el, majdnem dugába dőlt az egész. A tájfun miatt a futamot sem indították. Nekünk ott választási lehetőségünk nem volt, hogy a hajó visszaforduljon-e. A hajó rendületlenül akart menni előre, csak hát közte volt egy tenger meg egy kis szél. S amikor lementem, akkor láttam, hogy mindenfelé zacskik vannak szanaszét a földön meg a falakon... nem tudtam, hogy mire valók, benyitottam a szobába, és hát a barátom meg a komám azok fáradtan ültek az ágyon, és fogdosták a fejüket, meg a halántékukat, és mondom, hogy mi van veletek? Rosszul vagyunk. Mondom, mitől? Hát a kajától. Mondom, ó, azért, mert ti nem bírjátok ezt. Engem vasgyomornak hívnak. És odavágtam a hasamra, hogy lássák, hogy vasgyomor vagyok, igen, csak elfelejtettem, hogy ebben a pillanatban negyven métert lifteztünk lefelé a hajó orrával, mint az állat, és azzal, hogy megütöttem a gyomromat, a benne lévő összes kaja azonnal felszínre kíváncszott. Szörnyű méretű hányás tört ki belőlem, az Etnának nem volt olyan óriási kitörése, mint nekem. A kajüt háromszög alakú kis kabinocska volt, és a szögletes sarkában helyezkedett el az ötven centiméteres ajtajú, egyharmad négyzetméter nagyságú kis lyukacska, amit ha föltépett az ember, akkor vagy végére ült, vagy tusolt. Ezt el kellett döntenie előtte, ugyanaz volt a két helyiség. Ha az ember lehajtotta az ülökét, akkor tudott egyet tusolni, ha fölrajtotta, akkor tudott egyet végézni.

Vagy ha nagyon perverz volt, akkor mind a kettőt, de ez nem

történhetett meg, mert abban a pillanatban, ahogy megpróbáltam föltépni az ajtót, a komám beelőzött, mint a villamoson, és mindenáron háyni szeretett volna ő is, de a Petrányi is elkezdte a hányást, borzasztó méretű, kánonban történő hányás kezdődött.

– Itt átvenném egy kicsit a szót. Nagyjából ez úgy történt, hogy ahogy Petrányival lementünk a kajütbe, gyakorlatilag nagyon rosszul lettünk. Hol feküdtünk, hol ültünk, bal oldalunk, jobb oldalunk, hanyatt, kézen állva, mindenhogy irgalmatlan rosszul voltunk, de próbáltuk magunkat tartani. Egészen addig ment is a rosszullét viszonylagos koordinálása, amíg kománk meg nem érkezett, és gúnyos mosollyal az arcán, mint előbb említette volt, elkezdett bennünket, hát jó pestiesen szólva, fikázni. Hogy milyen gyengék is vagyunk. Mi még itt is tartottuk magunkat, próbáltuk valamilyen szinten a dolgokat kontrollálni, egész addig, amíg az ominózus hasra csapás vasgyomor címen el nem indította Badárból a hányást. Ez olyan folyamatot indukált bennünk, hogy gyakorlatilag elindult az özönvíz. Kinyíltak a zsilipek...

– Szörnyű volt.

– Hogy a Badár után a Petrányi hányt-e hamarabb vagy én, ezt igazándiból már nem tudom megállapítani, ,azt tudom, hogy folyamatosan hánytunk és hánytunk és hánytunk...

– Az állag volt itt a lényeg, az, hogy az ebéd minden pillanata kijött belőlünk...

– Valahogy letántorogtam az ágyról...

– A disznóól ezerszer tisztább, az biztos...

– ...próbáltam bejutni a fürdőszobába, de az ágy előtt négy-

kézláb megálltam, és... és okádtam és okádtam és okádtam. Akkor viszont a Badár fent ült az ágya tetején és röhögött lefelé, akkor talán már kihányta magát és röhögött...

- Nem tudom, arra emlékszem, az utolsó kép van meg...

- ...a Petrányinak zöld volt a feje...

- Ez úgy volt, hogy a komám négykézláb mászott, mint egy varacskos disznó a kajüt alján, és próbálta megközelíteni a föl-nyithatatlan, föltörhetetlen vécéajtót. De nem ért el odáig, hanem a szoba közepén egy rettentő méretű kukoricakását hányt ki, egy ilyen óriási méretű kukoricakása-kúpot, és a végén elkezdett öklendezni, hogy kh, kh, kh, és a két szem Daedalon kipottyant a száján, ez volt a csúcs...

- Nemcsak kukorica volt, hanem müzli, ami akkor nekünk teljesen újdonság volt, életemben a hajón ettem először...

- Borzadály volt, nekem a kishalak csobogtak a számon.

- Utálok, müzlit azóta sem eszem, szóval...

- Nekem a kishalak egyben csobogtak ki a számon, valami borzalom volt.

- És én a kukorica és a müzli után hánytam ki a...

- Két szem Daedalon.

- A két szem Daedalon.

- Két szem érintetlen, szűz Daedalon.

- Ettől a Petrányi annyira zöld lett, hogy leírhatatlan az a mélyzöld szín, amit felvett az arca, utána valószínűleg ő is hányt egy rettenetes nagyot. Nekem a következő emlékem az, hogy valahogy bejutottam a WC és a fürdőszoba kombinációjába, és itt a következő történt: miután már úgy éreztem, hogy

kihánytam mindent, megindult a gyomormozgásom, és irgalmatlan hasmenési ingerem támadt.

Valahogy betántorogtam a vécébe, valahogy ráültem az ülőkére, miközben bal és jobb kezemmel a különböző fogantyúkba kapaszkodtam, hiszen a hajó igen nagy amplitúdókkal járkált föl-le...

- A hajó folyamatosan liftezett le meg föl, borzasztó volt.

- ...és mint az áradat, az előbb fölül, most pedig alul jött belőlem minden, egészen addig, amíg kint Badár és Petrányi versenyt nem kezdtek hányni. Attól kezdtek el hányni, hogy halották, hogyan fosok. Mivel hallottam, hogy borzalmasan hánynak, és ráadásul fostam, még rosszabbul lettem...

- És elkezdte hányni.

- ...és elkezdtem hányni. Gyakorlatilag összevissza hánytam magam, alul fostam, és közben irgalmatlan sugárban hánytam jobbra-balra mindent. A szegény hányás le sem tudott émi, mert mire leért volna, a fölfele jövő hajó azonnal felküldte, úgy-hogy magamat, a fürdőszobát, a vécét, mindent össze-vissza hánytam...

- Szörnyű volt. Az leírhatatlan, ami ott történt.

- ...és még ez után jöttek a legborzalmasabb dolgok. Mikor már mindent kihánytunk, már a halálunkon voltunk, már a szaromban, a hányásomban, mindenben fetrengtem, akkor beállt a halál előtti csend, egészen addig, míg meg nem hallottuk az előttünk lévő kabinban a cseheket, akik még borzalmasabb helyzetben voltak...

- A csehek azok nagyon...

- A horgonylánckamránál laktak.

– Ha az embert büszkeség tudja eltölteni, az csak az lehet, hogy tudtuk, hogy milyen méretű katasztrófán estünk keresztül, és akkor kezdődött a csehek kálváriája...

– Akik még sokkal rosszabbul voltak.

– Hatványozott hányásba kezdtek a csehek, valami borzasztó ordításos öklendezésbe.

– Ez nagyon jó is volt, mert rettenetes kínunkban nem tudtunk mást csinálni nagy nyomorúságunkban, csak röhögünk rajtuk...

– Csak röhögünk.

– Egészen addig, míg a cseheknek az irgalmatlan hörgése és okádása nem indított el újra...

– Egy következő hullámot.

– Csak azt nem tudom, hogy mi akkor mit hánytunk.

– Egyszerűen nem tudom. Leírhatatlan, borzasztó. Hányás több hullámban...

– Az egész hajó hányt egyébként.

– És hozzá kell tenni, hogy szerintünk a hajó a hosszanti tengelye körül is biztosan átforgott legalább kétszer. Abszolút vidámparki élmény, mint amikor az ember holland vidámparkban jár, ahol a hajóhinta át is fordul, meg még himbi-limbi is, mert én szeretem a veszélyt, de inkább lőjenek, minthogy ez a hányás még egyszer előjjön az életben. És amikor már mindent kihánytunk, és tényleg ez a sír utáni néma csend honolt a szobában, körülbelül három-négy perce már, vartyogva megszólalt a rádió hangszórója, hogy legyünk szívesek, „Csotto matte kudaszaj” és oroszul ugyanez, legyünk szívesek elfoglalni a helyünket az étteremben, mert következik a vacsora.

- Kész, újabb hányáshullám.
- A vacsora szóra abban a percben ismét okádtunk...
- Így közöltük, hogy menjen enni, akinek két anyja van, de mi nem megyünk.
- Vacsorázni nem mentünk, hanem valahogy megpróbáltuk túlélni az éjszakát.
- Borzasztó volt, mert a bűzök keveredtek a mocsokkal, a szörnyűséggel.
- Az ágy összehányva...
- Azt nem tudtuk, hogy a cuccaink hol vannak. Akkor már mindegy volt, hogy mi a hajó orrában vagyunk, teljesen mindegy volt a hollét, hogy gyakorlatilag mi kik vagyunk, és hol vagyunk. Hozzáteszem, hogy ez az egy naposra tervezett gyenge kis hajóút két és fél napra sikerült így, és mi már akkor elhátároztuk, hogy még egy éjszakát nem töltünk el, még egy napot sem töltünk el itt.
- A hajnali nap első sugaránál kicsit megtörve, de viszonylag délcegen úgy döntöttünk, hogy kabinból ki, ide soha többé...
- Nejloncuccokat vettünk föl magunkra, a csomagunkban létező minden száraz és viszonylagosan vízhatlannak nyilvánított ruhát, hogy kibírjuk a fedélzeten a tomboló vihart, a párát, az esőt és egyebeket, azt mind magunkra vettük, és fölmentünk a cuccainkkal együtt, és gyors szemlélődés után a pingpongasztal alatt foglaltunk helyet...
- Napozófedélzet, a negyedrészt lefedett szabadidő részlegben pingpongasztal és nyugágyak kombinációja.
- Ebből készítettünk magunknak, mint Robinson kis kuny-

hócskát.

- De ezt később több, rutinunkat megirigyelő utas is...

- Követte.

- Odakéredzkedett mellénk. És onnantól kezdve így múltunk az időt, hogy...

- Egyszerűen fölszabadultunk attól, hogy fölmentünk, és bár tombolt a vihar a fejünk fölött, a víz folyt alattunk meg fölötünk, ködbe veszett minden, és értékeltük, hogy gyakorlatilag lassan most már a Csendes-óceán tombol tovább a Japán-tenger helyett. Ugyanis átcsúsztuk egy kis szoroson, és kimentünk, egy óriási nagyot kerülve kimentünk a Csendes-óceánra, ahol gyakorlatilag az abszolút természet erejét tudtuk értékelni, azt, hogy hihetetlen, milyen kicsi kis pontok vagyunk mi a világban, és hogy az elemek, ha egyszer istenigazában elkezdenek tombolni, az milyen borzasztó lehet. Ezt éltük át ott, viszont nagyon fölszabadultunk attól, hogy fönt a fedélzeten a kajüt-nél mindenestre sokkal, sokkal frissebb volt a levegő, nem volt bűdös, gondolom, attól, hogy mert ott lenn már irgalmatlanul kihánytuk magunkat, valamitől odafönt nem kellett hányunk egyáltalán.

- És elhatároztuk, hogy mi abba a kabinba nem megyünk vissza. Abba az irgalmatlan hányásba...

- Soha többet nem megyünk vissza. Nem, abba a bűdösbe, abba a borzalomba...

- Valamiért mégis le kellett mennünk, hiszen nem minden cuccunk volt fenn, csak a kézipoggyászunk, a nagyrésztét lent hagytuk, és a legnagyobb megdöbbenésünkre a kabin tökéletes tiszta és fertőtlenített állapotban volt.

– Abszolút. Kitakarítottak. A lányka, aki azért a szekcióért volt felelős, nagyon mosolygott ránk.

– Kitakarították. A lányka. A mai napig áldjuk a keze munkáját és a keze nyomát, hogy abban az iszonyatos gusztustalanságban hajlandó volt dolgozni...

– Valószínűleg nem először tette már meg és valószínűleg nem is utoljára. Ami szép emlék megmaradt bennünk, az a Félix Dzserzsinszkij végeláthatatlan monoton reszketése, ahogy vitte magát előre a nyílt óceánon, és végezte a saját periodikus rezgését...

– An-an-an-an-an-an-an...

– ...az leírhatatlan.

– ...és mozgott és rezgett és rezgett és mozgott, ez persze még indukált külön rezgéseket az ember gyomrában, úgyhogy...

– Kérdegettük a személyzetet, a fiatal lánykákat, hogyan lehet ezt túlélni egyáltalán hosszú távon, és ők miért nem hánytak, mosolyogva közölték, hogy enni kell. Na erre az evés szóra azonnal összerándult a gyomrunk, mi továbbra is tartottuk magunkat...

Nahodkában azt bántuk, hogy a vonaton totálisan kiéheztünk, de egyszerűen azt... itt úgy éreztük, hogy soha többet nem lesz szükségünk evésre az életben. Mi nem, mi átmegyünk inkább prána-evőbe, vagy bármibe, ami nem a fizikai evéssel áll kapcsolatban.

– Bár később azért ettünk.

– Igen? Nem emlékszem rá.

– Ettünk, ettünk. Talán miután...

– Én ezt kétlem.

– ...miután nagyon felbátorodtunk a napozófedélzeten, és egyre inkább ismét erősnek és gyakorlott tengeri medvének éreztük magunkat...

– Egyszer egy artistamutatványt akartunk megnézni, meg egy diszkóra invitáltak bennünket, de a diszkó oroszos diszkó volt, abban nem vettünk részt, az artistamutatványra meg nem voltunk úgy öltözve.

– Azt kihagytuk.

– Lehet, hogy rávettük magunkat valami nyalira, de nem tartom valószínűnek. Azt tudom, ahogy egy kicsit elkezdett a vihar leülni, akkor már nem tudom megmondani, hogy az odaúton vagy a visszaúton volt, amikor kackiásan levettem a...

– Az a visszaúton volt.

– Akkor ezt most nem mondom el.

– Már-már a Japán partoknál jártunk, már jól bent voltunk Honsun közepén, amikor is leült a vihar, megjelentek az oszladó felhőfoszlányok mögött a nap sugarai, és akkor egészen emberi módon éreztük magunkat. Delfinek tűntek fel a hajót kísérve...

– És kezdtünk szárazföldet látni. Az valami leírhatatlan volt.

– A lidércnyomás már-már véget is ért.

Négy

な

– Hogy Magellán mire gondolhatott néha, amikor meglátott egy-egy földdarabot, fogalmam nincs, de mi nagyon, nagyon boldogok voltunk, hogy két és fél nap után földet láttunk.

– Magellánnak nem kellett a Félix Dzserszinszkijen utazni és...

– Sokkal könnyebb dolga volt.

– ...a dízelolaj-szagban és rezgésben okádni, mint az állat...

– Határozottan sokkal könnyebb dolga volt.

– Azt mondják, hogy egy kis hajó jobban rázkódik, mint a nagy, de nagy hajónak nem szabad az orrában tartózkodni.

– Ez az összes levonható konzekvencia ebből az utazásból. De az a leírhatatlan boldogság, ami bennünket áthatott akkor, amikor beközelítettünk a Jokohamai-öbölbe, és a...

– Óriási kikötő, óriási hajók kint a Jokohamai-öböl előtt nagyon messzire még, gyakorlatilag még azt nem is érzékeli az ember szinte, hogy az már a Jokohamai-öböl lesz, vagy közeledik a kikötő, s akkor horgonyzó tankereket láttunk, amik döbbenetesek voltak...

– A mi hajónk...

– ...hiszen a tankerek elképzelhetetlenül nagyok...

– ...kutyafasza a mi hajónk ahhoz képest.

– És akkor megéreztük, hogy milyen iszonyatosan picikék vagyunk egyáltalán.

– Amikor a tankeren autóval közlekedtek az elejétől a végébe, hogy valamit átvigyenek, akkor rádöbbsentünk, hogy az a nagy hajó, amire gondoltunk, az nem az, amelyikkel utazunk, szóval... hihetetlen volt.

– És közelítettünk valóban a Jokohamai-öbölbe, beléptünk, kikötöttünk, feltűntek a japán partok, és akkor kerültünk abba az eufórikus állapotba, amiről már a könyv elején...

– Az leírhatatlan. A levegőnek a szaga más, illata van a levegőnek, nem szaga. Illata van. Akkor megszűnt a sós tengeri fuvallat, fölváltotta egy édes fuvallat, nem beszélve arról, hogy számunkra vadidegen emberek rohantak elő a hajó fogadására, akik köszöntik a hajót, és tapsolnak neki, szóval ez félelmetes és csodálatos...

– Tegyük hozzá, hogy a sós és az édes keveredés nagyon fontos, mivel gyakorlatilag az időnk nagy részét fent töltöttük a viharos tengeren, illetve a fedélzeten, amikor vihar volt, igen sok sós vízpára csapódott ránk, gyakorlatilag egy vékony sóréteg bontotta a bőrünket...

– Abszolút.

– Ki voltunk száradva, az erős tengeri szél után az erős, de nagyon ismeretlen, nagyon furcsa és számunkra rettenetes... úgymond japán szag, a szó jó értelmében, hihetetlen élmény volt. Az a legemlékezetesebb pillanat, amikor egyszerően a hajóról egymást kézenfogva, páros lábbal ugrottunk le japán földre, hogy végre megérkeztünk ebbe a csodába, ahova nagyon vágytunk. És hogy egy viszontagságos út után végre ott vagyunk. Gyakorlatilag még föl se ocsúdtunk, már indulni kellett az új kaland felé az ismeretlenbe. Mert ha az ember elmegy

Európába vagy Amerikába, mégiscsak szegről-végről hazai dolgokkal találkozik, és ismert feliratokat olvas, de legalábbis fel tudja fedezni, vagy ha nem, fonetikusán legalább ismeri a világot, valahogyan tud tájékozódni.

Itt nem, itt minden japánul van felírva, kandzsival, katakanával, minden idegen, és fehér ember egy deka nincs a környéken sem.

– Egy későbbi utam során, amikor már jó pár évvel később, szintén egy másik kontinensen, az óceán túlvégén, nagyon távoli helyen voltam, akkor is ugyanez az érzésem volt. Akkor döbbsz rá, milyen messze vagy és mennyire más, mikor televízió közelébe jutsz és nézed az időjárás-jelentést. Nem azt látod, hogy hány fok van az Ibériai-félszigeten, vagy hány fok van és esik az eső Skandináviában, hanem azt látod, milyen idő jön Szibéria felől, vagy a Csendes-óceán déli részéről, vagy éppen Hokkaidón hogyan esik a hó, vagy Honsu déli részén hogyan terem éppen a déligyümölcs. Ez döbbenetes érzés.

– Ebben az időszakban, amikor az utunk zajlik, internetről még szó nincs. A világból az információk nem úgy áramlanak, hogy egy óra alatt vagy egy nap alatt körbeszaladják a világot, és hogyha valaki, valamelyik sztár köhint egyet, akkor azt már szenzációként hajhásszák körbe az egész világon, és cikkeznek róla, meg azonnal az összes létező bulvár-televízió ezt szellőzteti, hanem bizony itt még...

– ..az információ lassabb, és rengeteg a kém a világban, hogy egyáltalán bármi...

– Ami fontos, bár ezt szerintem már sokszor hangsúlyoztuk, és túlzásnak is tűnik, hogy ezt csak esetleg a poénok vagy a geg kedvéért, gondolhatja bárki, aki olvassa ezt a könyvet, hogy

kiemeljük, de 1987-et írtunk, és bármilyen laza is volt a mi rendszerünk, mi azért egy kommunista országból mentünk Japánba, ami a gazdasági fejlődés csúcsán volt...

- És ezt abszolút mértékben éreztük is.

- Iszonyatos távolság... gyakorlatilag annak a két fiatal magyar gyereknek, ha a Holdra került volna, sem lett volna sokkal távolabbi a dolog, maximum annyi, hogy nem lett volna annyi ember, akivel beszéltünk, és kevesebb lett volna a japán.

- Belegondolva nem az számít.

- Tizenegy óra időeltolódás, ezt nem is érzékeltük, ezt nem tudtuk felfogni.

- Akkor még. Aztán utána ki is borultunk.

- Akkor. Hanem az, hogy a mi kis hazánk két sületlen fia a világnak egy olyan pontjára csöppent, ahol magától értetődőnek számított az, hogy az ország technikailag hihetetlen csúcson áll.

- Nagyon más.

- Így van.

- Ezért aztán magától értetődik, hogy amikor megérkeztünk Japánba, az volt a legcsúcsabb nekem, mikor Jokohamában páros lábbal ugrottunk le a hajóról. Azonnal érzi az ember az illatosítót, ami egész Japánt belengi. Nem a füst meg a köd, meg a mit tudom én, a szamurájok testszaga, hanem egész Japánt belengi egy illatosító. Ugye '87-et írunk, Magyarországon a budiban a hűgyszag, és ott meg egyszerűen akárhová beléptél, steril illatosító szag volt. Ezen kívül mértéktelen hideg volt, ha beléptél bármilyen kicsike üzletbe is, mert a légkondi azonnal működött.

- Nagyon kíváncsi lennék, hogy most milyen illata lehet Ja-

pánnak, hogy akkor volt-e más, abból a világból kilépve, már-mint a '87-es Magyarországból kilépve, a nagy szovjet birodalmon keresztül utazván volt-e annyira más, vagy valóban más is.

- Biztos más.

- Nem is emlékszem az első napra, amikor Jokohamában leszálltunk, nekem az a rész kiesett teljesen. Fogalmam sincs, nem emlékszem rá, hogy keveredtünk be Tokióba, nem tudom... nem emlékszem Jokohamára.

- A franciákat, a hajón utazó külföldieket valakik összeterelték, de én sem emlékszem. Azt tudom, hogy segítettek bennünket Jokohamában, miután megpróbáltunk valamiféle... ne nyögjek a döbbenettől, a csodálattól, az elképedéstől, az állkapocs-leeséstől... szóval megpróbáltuk magunkat összerázni, akkor, onnantól kezdve, az első felocsúdás előtt, közben, után, nem tudom, mikor, segítettek bennünket. Lementünk a *Yokohama Stationre*, és ott felraktak bennünket valami...

- Valami HÉV-re, vagy nem tudom, mire.

- HÉV-re, ami nem HÉV, csak...

- Irány... és ott kaptuk, ott kaptuk annak a rjokánnak a címét, de nem tudom már, kitől, hogyan, ahova eljutottunk. Azt sem tudom, majd utána kell nézni, hogy melyik negyedbe mentünk, hogy Tokiónak melyik részébe.

- Nem tudom. Azt tudom, hogy Ikebukoro onnan, ahova tartottunk, nagyon messze volt.

- Gedva messze volt. Nem is a fővonalon voltunk, nem is a *Yamanote Line-on* volt ez...

- Nem a Yamanotén, azon később verekedtük magunkat át.

- ...oda el kellett jutni a *Yamanote Line-hoz*.

– Azt tudom, hogy majdnem metróval mentünk, de aztán azt mondtuk, hogy metróval nem megyünk, mert oda betuszkolják az embereket, meg azt írta a szakkönyv, hogy metróval ne. Subway no. Egyszerűen azért nem emlékszem erre a Jokohamára, mert nem ocsúdtam még föl abból az eufóriából, ami akkor ért, amikor végre megérkeztünk.

- Iszonyatos tiszta volt minden...
- Minden tiszta volt, isteni volt.
- ...és rengeteg japán volt,...
- Igen... teljesen véletlenül...
- ...japánok Japánban... ez hihetetlen...

- Mint Londonban, tudod, az angolok... Arra emlékszem viszont, hogy mikor mentünk ezen a HÉV-en, vagy nem tudom, micsodán, akkor volt az... a nők álltak, a férfiak meg ültek, és basztak átadni a helyüket. Meg is jegyeztük, hogy mindenki egyedül utazik, mert senki nem beszélgetett a másikkal, mindenki elfordult, meg képregényeket olvasgattak, és mi abszolút azt hittük, hogy udvariatlanság, hogy nem adják át a férfiak a helyüket a nőknek, de aztán rájöttünk, hogy nem udvariatlanság, csak egy szokás... egy országnyi nagyváros és az egész földrész így viselkedett. Az utazásnál nincsenek udvariassági szabályok.

– Ugyanis akkor kellett rájönni, ha már a képregényről is beszéltünk, hogy az a manga, és annak mi később ismertük meg a számunkra ismeretlen moziverzióját, az animét, ami Japánban egyrészt komoly történelmi hagyományokra vezethető vissza, kétrészt pedig az utolsó kukástól egészen a nagyhatalmú jakuza vezérig mindenki mangát olvas.

– Hogy mi volt az a belső erő, ami úgy elvezérelt bennünket Tokióban, hogy elsőre odataláltunk a rjokánba, nem tudom. Ez egy ősi típusú szállás, ahova szinte csak alvási szándékkal mennek az emberek. Számunkra az ára volt a legfontosabb.

– De tegyük hozzá, hogy ők se voltak hozzászokva, hogy fehérék is megszálljanak itt. Annyira viszont mi sem tudtunk különbözni másoktól, hogy a házi szabályok ne vonatkoznának ránk is.

– Ezek egyszerűek voltak. Add le az összes cuccod, tedd le az összes ruhád, vedd fel a házhoz tartozó igen egyszerű öltözetet, maradj csendben és a legeslegfontosabb: Fürödj meg!

– Persze a háznál nincsen kád, ehhez el kell menni egy távolabbi, titkos helyre, ahol nem mondják meg, hogy a fürdővíz kopasztólé.

– -A keménykötésű szentesi gyerek, „nehogy már a japánok jobban bírják!" címmel, lazán belesétál a vízbe. Ehhez persze nagyon jó előképzettség volt a szentesi termálfürdőben való sokéves tréning. Belesétál az ember és megpróbál mimika nélkül nyugodtan helyet foglalni, ami persze rendkívül nehéz, mert borzalmas fizikai fájdalmai vannak, úgy érzi, azonnal meghal, és nagyon reméli, hogy senki nem fog a medence közelébe jönni. Hiszen ha valaki belegázol a medencébe, a vízben olyan lökés-hullámok indulnak el, amely a bőrnek a maradék hámrétegét is leégeti. Persze, azonnal még bárom japán belezúdul a vízbe, úgyhogy mindenképpen leég az ember. De miután túlélte az első nyolc-tíz percet, és megfogadta magának, hogy az életben többet langyos víznél melegebb dologba nem dugja be egyetlen-

len testrészét sem, onnantól már egészen könnyen elviselhető...

– Egyébként az, hogy mi már '87-ben tisztában voltunk a jacuzzi lényegével, az nagy szó.

– A Való Világ miatt?

– A Való Világ miatt. Mert volt, ahol irgalmatlan kopasztó a víz, és ráadásul pezseg is.

– Az Odavarában volt.

– Hát attól meg is haltunk...

– Meg lebet szeretni. Letisztulsz, kitágulnak a pórusok, a test kinyomja magából az összes szennyeződést.

– Az o-furo attól király, hogy a családok egy fürdővízben meg tudnak fürödni. Egy komplett család simán megfürdik egy egyszer fölmelegített forró vízben, és minden délután begyűjtják az o-furót...

– A furukoro, a közfürdő nemcsak fürdőhely, az társasági, társadalmi...

– Beszélgető hely...

– Az emberek beszélgetni járnak...

– Ejtőznek...

– Egy negyednek, egy kisebb résznek a furói eldugott zugok. Az ember hazamegy, elintézi a dolgait, fölveszi a jukatát, rossz magyarsággal az egy házi kimonó, megköti az obit, majd bebújik a getába, hóna alá veszi a műanyag kis fürdős táskát, meg a gyerekkádakhoz hasonló műanyag edényt, abba belerakja a szennyest, és akkor...

– Ellötyög a furóba.

– Elsétálgatok egy-két vagy három utcát a furóba. Akkor

még 20. század volt erősen, a 20. századból villámgyorsan tudok 18 - 19. századba sétálgatni. Abszolút.

- Teljes mértékben. Szerintem jó így.

- Van olyan furo, amely csak férfi vagy csak női, s van olyan is, ma már ritkább, régebben Japánban általános volt, hogy közös. Ha csak japán fotómodellek járnának, akkor nem is lenne semmi gond. A közös fürdőnek az a baja, hogy a hetvenöt és kilencvenöt év közötti mamókák is járnak, és főleg ezek szeretnek furókba jámi. Ez az embernek az élethez mindenféle hozzáállását jelentős mértékben tudja rontani, de pozitívan kell hozzáállni a dolgokhoz. Sajnos olyan furóban, ahova japán fotómodellek jártak, nem voltunk.

- Ott nem voltunk, sajnos. De ami még érdekes a fúróval kapcsolatban az, amikor megy befelé az ember és fizet. Ott áll egy üvegkalickában a pénztáros, és fatáblácskát ad. Ez nekünk már első nap érdekes volt. Egyrészt belegondolni abba, hogy az összes létező cuccunkat letesszük egy rjokánba, ahova nem biztos, hogy vissza fogunk találni, mert mi van, ha eltévedünk, és akkor otthagytuk örök életünkre nekik az összes cuccunkat...

- Mi van, ha ellopják?

- Ez a fogalom ott nem létezik...

- Igen, de ezt még az első nap nem tudtuk. Erre elmegyünk a furóba, jó magyar szokás szerint az ember a két kulcs mellé még visz hogyhívjákot, ácskapcsot meg mindent, és azzal is bezárja a fürdőben a cuccának a zárját. Itt meg adnak egy fatáblácskát, amivel becsukod az ajtót, és kipöckölöd veled, hogy ne nyíljon ki.

– Egy pöcök, amit, ugye, nem tudtunk elolvasni, innentől kezdve fogalmunk se volt, hogy hányas volt a mi pöckünk.

– Külön tanulmányokat lehetett volna készíteni azokról a fejekről, amiket mi vágtunk, hogy én most ide beledugom, és akkor, de hát körülbelül kivenni nagyjából ugyanannyi. Ha oda bemegyek, soha többé nem látom az összes értékünket?

– Összes útlevel, pénztárca meg minden...

– Borzalmas, borzalmas.

– Ezt így átgondolni, hogy úristen, itt fogjuk letenni a motyónkat, hát kész... Amíg fürdünk, addig mindenünket ellopják. És vége az életünknek, ott kell meghalunk a fürdőben. Ezzel szembesültünk első nap... ezek után visszamegyünk megtisztulva a rjokánból, ha visszatalálunk, és mondjuk, mi lesz a vacsorával? Mondták, vacsora, hát menjünk, vegyünk magunknak kaját! Elindultunk kaját venni, és a sarkon élelmiszer, vacsoraosztó automatában megvettük a vacsínkat, és ott meg is ettük. Mindenki ott eszik az utcán. Ez abszolút olyan rész volt, ami ötvözte a Nyugatot meg a Keletet. Ha kimentél az utca végére, akkor hihetetlen magas és hiper-szuper épületek voltak, de ha becsúsztal vissza az utcá-ba, ott teljesen középkori hangulat uralkodott. Társasági élet este, ettek az automatából az emberek, dumáltak...

– A következő módon működik. Feltűnés nélkül odaállsz az automata mellé, és figyeled, mások hogyan csinálják. Tudni illik több nyílás van, és nem tudod, hogy melyikbe kell a megfelelő jent behelyezni. Még a jennel nincs gond, mert ki van írva arab számokkal is, hogy 300, 400, 600, 1000, eddig még megy. A jen szót meg fel lehet ismerni. Hogy mit takar az

összes többi, azt nem lehet tudni. Hova dugom be? Mit kell megnyomni, hányszor, és hogy adja ki? Mindez ékes kandzsival van felírva, melyet nem tudtunk elolvasni. Feltűnés nélkül megfigyeltük az automata működését, majd lesz, ami lesz technikával a különböző gombokat vadul nyomkodni kezdtük, gondolván, hátha kiad valamit. Mire megnyomom a gombot, már ki is hullik a megfelelő élelem, utána újabb megfigyelés: hogyan nyissam ki, és hogyan fogyasszam el. Hiszen itt szembesültünk először, még ha csak csomagolt és félmirelit, meg teljesen elkészített módon is, a japán konyha különböző rejtelmeivel. Kinyitom az alufóliadobozt, ami akkor nekünk szintén újdonság volt, kirepül, elúszik, makog, brekeg, vagy csak cuppog a benne lévő dolog, és ezt melyik technikával, hogy kell enni. Nagyjából tisztában voltunk vele, hogy mindegyiket a szájnylásunkon kell behelyezni. Feltűnés nélkül meg kellett nézni, azután vidám mozdulattal elfogyasztani. Mindezt frissen megfürödve, getában és akatában. Jukatában. Akata, az egy város. Jukata, az a ruha. Végül is Akatában is elfogyaszthattuk volna. Rohadt messze volt Tokiótól. Jukatában, Akatában, az egy másik film.

– Az idősebb olvasók gyerekkori filmélményeikből biztosan emlékeznek a Magyar Televízióban a *Speibl és Hurvinek* című...

– ...csehszlovák alkotásra. Ha elképzeli az olvasó Speiblt meg Hurvineket, japán virágmintás cucuban és fapapucsban álldogálni az utca szélén, bamba fejjel, és próbálnak megenni valamit, ezek lehettünk úgy nagyjából mi. Természetesen én sokkal jobb képű vagyok, mint Speibl, Badár sokkal csúnyább, mint Hurvinek, de nagyjából ez jön le.

- Visszatérve a rjokánra. Megérkeztünk a rjokánba...
- Szerintem legalább huszonhatodjára érkezünk meg ebbe a rjokánba.

- ...bekajálva és megtisztulva bementünk. Konstatáltuk, hogy megvan még a cuccunk, nem lopták el. Ki látott már ilyen lassú embereket! Akkor ezek után betessékeltek bennünket a belső részbe, és mondták, hogy a második rizspapír ajtó lesz a mi szállásunk. Beoldalaztunk, mert nyolcszor nyolc méter nem egy nagy terület, beoldalaztunk, elhúztuk a rizspapírt, és akkor jött elő a hongkongi kung-fu film. Hihetetlen bűnöző fejű, fogatlan meg félfogú csávók néztek ránk. Háromemeletes ágyak, két sor, légkondi no, úgyhogy mindenkinek igencsak ki van számolva a hely. A komám nagyon S-betűbe kellett, hogy feküdjön, mert ott aztán ősi japán módszerekkel mérték a négyzetmétert, és közölték, hogy a miénk a két legfelső. Az összes szempár ránk nézett, mondtuk, hogy kész. Komám, nem érzük meg a reggelt, búcsúzzunk el egymástól, mert most még tudunk, és el is búcsúztunk.

- Kezet fogtunk, megöleltük...

- ...komám, mondom, most még nem vágták él a torkunkat, de ahogy leoltják a villanyt, készen van, bazmeg. Alulról én már...

- Abban a pillanatban.

- ...arra készültem, hogy alulról...

- Én legfelül aludtam.

- ...kész, mondom, alulról egy szamurájkard, így dzsiú!... így fogja áttörni az egész testem, hosszában végigvágja, és készen van.

- Nem tudom, ki aludt már tizenhat, 48 és 55 év közötti vidéki japán munkással egy helyen. Tisztaság ide, fürdés oda, júliusban vagyunk Tokióban egy...
- ...egy tömegsírban, az igazán kispénzű embereknek...
- A japán tisztaságot és fürdőket emlegettük, de ahol nincsen légkondicionálás, és nagyon sokan vannak egy helyen, mondjuk úgy, hogy éjszaka van 32 fok, hetven százalékos relatív páratartalom. Lényeg a lényeg...
- És nem szégyen a böfögés és a fingás.
- Mindenki böfög és fingik. Mindenki nagyon büdös. Fingó, böfögő, nyöszörgő, horkoló emberek, és két sírásra görbülő szájú, elkámpicsorodott magyar gyerek.
- Speibl és Hurvinek. Az egyik a középső szinten vacog, a másik a legfelsőn.
- Kis motyókáját, mint József Attilának a mamikája, magához szorítva, dupla S-alakban, benn, csattogó foggal a falnak dőlve próbálja átvészelni az éjszakát, megfogadva, hogy nem alszik el, mert ha elalszik, bármi lehet.
- Nem beszélve az érdeklődő tekintetekről. Ugye, tizenegyig égnek a villanyok, tizenegykor hivatalos villanyoltás van az egész országban, lefekszik az egész ország.
- Ja, és beszélgetni, mind beszélgetni akart.
- Kérdezték, honnan jöttünk, és mondtuk, hogy Júrópából", Európából. És azon belül honnan. Mondjuk, teljesen mindegy, hogy mit mondunk, de azért nem azt, hogy Szentes, mert azt úgyse tudták volna, hogy hol van. Így azt mondtuk, hogy Budapest, és ugyanúgy nem tudták, hogy hol van, de annyira nem is érdekelte őket. Kérdezték, hova megyünk, és mondtuk, hogy

a Hombu-dódzsóba, Maszutacu Ójamához. És ők, ha-ha-ha... körülbelül, és mutogatták a...

– A harminckét embernek volt összesen tizenhat foga, mind a tizenhat villogott. Mint az állat, verték egymás hátát, hogy hát bazmeg. Fogdosták az izmainkat, és mondták, hogy nem érjük meg a reggelt, ha odamegyünk, és... Akkor megnyugodtunk, hogy jól van, köszönjük szépen.

– Mi karatésok vagyunk, mutatták, hogy ilyen picike karatésok. Akkor mit tudtuk még, semmit nem tudtunk semmiről, nekünk minden japán úgy tűnt akkor, az ismeretlen, a Kelet és a karate imádata, és egyáltalán, a Japán-mánia miatt még nem tudtuk, hogy ezer japánból mondjuk egy karatés vagy valamilyen budót művelő ember. Az összes többinek fogalma nincs az egészből. Ugye, mire gondol az ember, mindenki bőszen szamuráj, és mindenki a busidó élet elve szerint él. Ez így persze barokkos, de az első éjszaka ez nekünk még annyira nem jött le, hogy... Aztán később már mosolyogva tekintettünk vissza eme kis epizódra, lazán lerázva, de ez azért igen kemény volt mindenképpen. És jött a másnap reggel. Keressük meg a hambut, és keressük meg Ikebukuro városrészt, és induljunk el. Nahát, az még külön izgalmas volt.

Öt

な

– Egyrészt azért volt nagyon érdekes, mert ebből a városrészről ki kellett keveredni. Ja, itt következett be az, hogy kimentünk egy főbb utcára, egy sokkal forgalmasabb nagy utcába. Még mielőtt Ikebukuróba elindultunk volna... Mielőtt megtaláltuk volna a Hombu-dódszót, megbeszéltük a komámmal, szerét ejtjük a szertartásnak, hogy leduratjuk a hajunkat. Ő már, ugye, kopaszon érkezett az országba, de én nem mertem kopaszon elindulni otthonról. Gondoltam, mi van, ha mégsem Japánban kötünk ki, hanem visszaküldenek a határtól vagy valami. Még egy utolsó hajszálnyi esélyt adtam annak, hogy esetleg nem érkezünk oda. És akkor...

– El kellene képzelni a Badárnak a fejszerkezetét, amely bizonyos mennyiségű szőrrel is, hát, hogy kívánnivalót maga után, nemhogy fejszőrzet nélkül.

– Elmentünk a fodráshoz, ahol öt dollárért a fodrász nagyon óvatosan és halkán kérdezte... Szerintem buzi volt, legalábbis akkor úgy gondoltam, mert férfi volt, én meg nem szoktam hozzá, hogy férfiak a fodrászok... Egyedül Csák bácsi. Akkor én még nagyon picike voltam, amikor Csák bácsi fodrász volt. Férfi fodrász, és isteni tudta olyan bilifrizurára alakítani a fejemet, amilyenre kell. Még nagyon kicsi óvodáskoromban volt utoljára férfi fodrászom, utána csak nők buzerálták a hajamat, és...

– És itt a szentesi Felsőpart városrészen élő idősebb olvasók könnyeiket törölgetve fognak visszaemlékezni arra...

– ...hogyan volt a Csák bácsi.

– Csák bácsi. És milyen, milyen szép, barnára festett fatáblái voltak a borbélyüzlet ajtaján, amit be lehetett hajtani.

– Ami nagyon érdekes volt, hogy Csák bácsi is ugyanolyan bőrszíjon fente a borotváját, mint amilyen bőrszíjon fente ez a csávó a szamurájkardját. Egy suhintással lenyisszantotta...

– Ez is példa a globalizációra. Hiszen a japán, valószínűleg meleg borbély és Csák bácsi ugyanolyan bőrszíjon fent. Így kell azonosulni.

– Ha visszamegyünk magához a fodrászhoz, nála egy óra alatt szénné égették a fejemet. Egy irgalmatlan forró, 300 fokos kendővel borogatták be az egész fejemet a hajvágásért. Úgy néztem ki, mint egy moszados... A borbély után mentünk fotózni, mert kellett a hombuba, a belépőhöz egy-egy fotó. Ez alapján engedtek bennünket a hombuba. Másképp ők sem ismertek bennünket.

– Kimentünk, elmentünk a fodrászhoz, ledúrattuk a hajunkat, rájöttünk, hogy nemcsak automatából lehet kajálni, hanem van utcai kajálda, gyakorlatilag olyasmi, mint nálunk a kis büfék. Be-pottyansz az utcáról egy háromszor két méteres kis helyiségbe, és a kirakatban eszel. Abban különbözik a nálunk lévő büféktől, hogy rettentően friss kajákat adnak, ott készítik el, de egy másodperc alatt...

– Figyelem, Japánba utazók! Rament csak eldugott, lehetőleg kínai, még egyszer mondom, kínaiak kezében lévő kifőzdében egyetek, mert az a legjobb!

– Az a legjobb, és ott isteni. És rájöttünk, hogy érdemes, mert egyrészt a ramen legolcsóbb, a tamago és gohán után, a rizs és tojás után, megfizethető volt számunkra is. Tésztából állt és rákocskákból vagy husikából, istenien finom.

– És nagyon finom, kiválóan lehet szörcsögni.

– Lehet szörcsögni, és méteres tésztából áll, és olyan a tészta minősége, hogy ahogy beledugják a forró vízbe, már meg is főtt.

– Ezt már árulják itt is, ezeket a Smack instant cuccokat... üvegtésztát... Na, az a ramen, illetve annak torz változata.

– De az ott isteni volt, isteni és borzasztó sok. A mi számunkra az volt a legfontosabb, hogy pillanatok alatt együnk, rettentően sokat...

– És olcsón.

– ...mert azt kellett beosztani.

– Ráadásul mi azon viszonylag kevés gaidzsin, azaz külföldi közé tartozunk, akit abszolút nem zavart, ha az élelem még a kézben és a szájban él, mozog, úszik, úszna a szerencsétlen, kúszna, tátogna, vagy bármit csinálna ...

– Csak ne harapjon, az a lényeg.

– Ha nem harap vissza, semmi gond. Szerencsénkre a nyers hallal, a nyers ingyom-bingyommal és a nyers összevissza tengeri herkentyűkkel semmi problémánk nem volt. A legtöbb külföldi hülyét kap a japán kosztól, nekünk, mind a kettőnknek bejött, nagyon szerettük a hagyományos japán kosztot. Már hét éve él kint Tóth Gábor barátunk, Jokohában, ő például a mai napig vegás, nem is eszi a japán kosztot normálisan, de nem szereti amúgy sem.

– Nálunk meg az alap az volt, hogy a nyers kivéreztetett marhahús és a szép sugáralakban, tányérra kirakott kis szakanák, kis halak, meg nagy halak, meg polipdarabkák mind jöhettek. Gyakorlatilag mindegy volt, ha élelmiszer, akkor a mi szemünk ting! rávetült, és már azt néztük, mikor mondják azt, hogy rá lehet ugrani, és már ettünk is.

– Tegyük hozzá, mit tudom én, a Jean Reno még a francia filmes iskolának a címét sem ismerte, amikor mi két pofára ettük a vaszabit, úgyhogy a bal fülemlen a Haydn operaáriák jöttek, a jobb fülemlen pedig japán popzene.

– Két vaszabi mar, mint a mustár.

– Amikor ettük a tányért... Jancsi és a vaszabi... odaszólt: „Vigyázz!” „Miért?” „Ne kóstold meg! Ha megeszed, meghalsz!”

– Úgy sikerült a vaszabit magamhoz vennem, hogy egy laza kis rizsgolyó közepébe volt belegyúrva. Kívülről csak rizsgolyónak látszott. Ráadásul elég cuccos, mondjuk, egy túlhormonizált pingponglabda és egy lefogyott teniszlabda közötti méretű golyó volt, ami a szájba behelyezve érdekes tud lenni. Természetesen a japánokat lenézvén, egy laza mozdulattal bedobtam a burámba egy rizsgolyót, aholis kettéharaptam. Na, most ennél a kettéharapásnál tovább többé nem jutottam sehova...

– De már nem tudod kiköpní, és nem tudod lenyelni.

– Tudniillik ahhoz, hogy kettéharapd... a jó japánosan megfőtt rizs, az szétugrik. Mind a baloldali pofazacskómba, mind a jobboldali pofazacskómba egy-egy fél rizsgolyó helyezkedett, középen, a lefele haladó járatban pedig a vaszabi integetett, hogy itt vagyok, itt vagyok. A köpéshez kellett volna a

pofazacskómat használni, hogy valamiféle levegő jöjjön, de azt kitöltötte a rizsgolyó, az orromon viszonylag csak a takony folyt ki, nem nagyon tudtam mit csinálni, lefele pedig nem ment. Nem ment, úgyhogy igen, próbáltam... Miközben az egész étterem azt nézte, hogy mit csinálok, valamiféle kulturált jelleget is kellett öltetni, ezért a szemem két zugát felfelé mosolyogva, a rizsgolyóval a pofámban próbáltam a komámmal közölni - sutogva, nehogy valami kihallatszódjon -, hogy ebből, ha élni akar, ne egyen.

– És az volt a csúcsa az egésznek, amikor meghívtak minket, és nem lehetett visszautasítani, meg kellett enni mindent...

– Egy érdekes szituáció volt. Stoppolás közben volt. Felvett bennünket egy időse...

– Egy bácsi.

– ...bácsi, és elvitt bennünket egy tempura vendéglőbe, ahová ad egy, szintén nem jár semmiféle turista, gaidzsin, valahol benn Közép-Honsuban voltunk, fogalmam sincs, nem is emlékszem, hogy hol volt ez, oda fehér ember szó szerint nem járt, ad kettő, nagyon drága hely volt. Nemhogy megfizetni nem fizettünk volna meg semmit, hanem bejutni sem jutottunk volna be ilyen helyre. Nagyon hagyományos hely volt. Olyan kellemesen fogadtak, ő mondta, ezt a két fiatal gaidzsint hozta, valamiért szimpatikusak voltunk neki, és megvendégt. Japánban egyébként, nem tudom, ma így van-e, de régen gyakran előfordult, hogy stopposokat felvesznek, és meg is vendégtelik, meghívják. Nem illett visszautasítani, nagyon örültünk. Gyönyörű hely volt, mondom, megfizethetetlen, na, ehhez megfelelő viselkedési kultúrát

is kellett mutatnunk. Akkor már úgy bennünk volt nagyon sok minden, hiszen ez már a hombu után volt, már kaptunk feketét, fehérét, kéket, sárgát, zöldet, neveltünk, sírtunk... akkor már tisztában voltunk sok mindennel, hogy hogyan is illik, és hogyan is kell viselkedni. A rizsbe ágyazott vaszabira nem voltam még sem fizikálisan, sem mentálisan felkészítve. Mondom, a komámnak ezt próbáltam előadni, hogyan is kellene ezt túlélnie. Ő óvatosabban, nem is emlékszem, hogy... te hogy csináltad? Nem is emlékszem, én valószínűleg fél nap múlva is ezzel küszködtem.

– A szemem kifolyt nekem is, mert nem tudtam, hogy az vaszabi vagy nem vaszabi...

– Hozzáteszem, ez a vaszabi ez jóval későbbi utánolvasás, akkor nagyjából azt tudtam, hogy hát az összes isten Ómikamival együtt meg mindenki, aki lepötyögtette a japán szigeteket, hogy azok melyik égtájakra mehettek volna inkább a kedves édesanyukájukkal együtt, akik kitalálták ezeket a szarokat.

Nagyjából akkor így voltunk, akkor az, hogy vaszabitól haldoklom vagy egész mástól, tök mindegy volt.

– Borzalom volt. Ezek kis ajándékokcák, az egyik rizsgolyóban nagyon édes cucc van benne, a másikban.... igen, a Bobóboltban kapsz ilyen dolgokat, ez a hányásra ingerlő, mindegy, az a lényeg, hogy rögtön egy édeske golyó után ez jött. Én azt hittem, hogy torna...

– Rögtön meghalt az ember, nekem is azonnal kifolyt a szemem, de hát az...

– Előtte már meghívott bennünket egy újságíró egyszer a hatvanadik emeletre, ahol meg kiszámítottuk, hogy nemhogy a

hatvanadik emeletet, azt a környéket nem tudtuk volna megközelíteni, ahova elvitt bennünket. Egyrészt azért, mert ha nekünk kellett volna odavezetni, behaltunk volna. Ugye, baloldali közlekedés van Japánban. Amikor padkásán bekanyarodtunk volna kis ívben balra, azonnal becsuktak volna bennünket, dobáltuk magunkra a keresztet. Meg voltunk róla győződve, hogy mindenki szembejön.

- Fönt az étteremben... az étterem forgott körbe?
- Az forgott körbe. A hatvanegyedik emeleten volt.
- Fehér zongoránál fehér frakkos néger...
- Európai.
- Nem, néger.
- Tehát néger csávó zongorázott...
- Afro-amerikai most már, akkor még csak néger volt.
- És középen, egy kör alakú látványkemencénél dolgozott a két szakács. A látványkemence az nemcsak valamiféle túlzás, hanem ott készítették a kaját. És fatányérra origin japán dolgokat csináltak. Dzzss, földarabolták, ott ütötték szét a szemünk láttára a kagylót. Frankón földarabolták, tettek mindenkinek három szeletkét a tányérjára, meg még kis húst, algát mellé, ezt-azt.

- Ami nagyon fontos: amikor ez a bizonyos hatvanadik emeleti dolog történt, külön írásos pecsétes engedéllyel az újságíró vitt el bennünket, hiszen akkor mi ucsidesik voltunk.

- Nem lett volna szabad...
- Hozzá kell tennem, hogy bennünket kiengedtek. Hihetetlen vasfegyelemmel élünk ugye, mint bentlakó karatésok. El kell képzelni: egy idegenlégiós laktanya és egy zen kolostor keveréke. Nagyjából az elengedettségek is úgy nézett ki, hogy egye-

nes derékkaal ültünk, kezünk ökölbe szorítva a combunk tövén, és az újságíró, aki folyékonyan beszélt magyarul, sokkal többet tudott Magyarországról, mint mi. Mindenféle hülyeségeket kérdezett, folyamatosan azt mondta, hogy nyugi, tegyétek le a kezeket, és akkor mindig mondtam, hogy oss, na de ne, most beszélgetünk. Akkor kiraktak valamit elébünk, és akkor osz, néztük tovább lehajtott fejjel, hogy mikor lehet hozzányúlni. Egyrészt rettenetesen meg voltunk félemlítve, másrészt benünk volt a helyes viselkedés...

- A tartás meg a fegyelem.

- ..ahogy a hombuban kell viselkedni. Egyébként rendkívül elengedett, elegáns, nagyon puccos környezetben ültünk...

- ...puccos. A csúcs az, hogy egy deci dzsúsz tizenkettőezer forintba került.

- Nem mertük meginni.

- Nem mertük meginni.

- Hátha ki kell fizetni.

- Nem tudtuk... nem mondta senki, hogy nem nekünk kell-e kifizetni... Az már szörnyű volt...

- Ezt én nem iszom meg. Ezt nem, banyek, tizenkétezer forintba kerül. Nincs az az isten, hogy tizenkétezer forintos narancsdzúszt megigyak. Mi van, ha ki kell fizetni? És akkor volt valami félmondata, hogy ezt ő fizeti, onnantól kezdve vidámodtunk meg.

- Viszont onnan nagyon lazák lettünk.

- Óriási döbbenet volt, hogy ott fenn, a hatvanadik emeleten, a körbeforgó üvegablaknál, amihez közel menni is rossz érzés volt az embernek, szembesültünk a várossal, hogy mekkora, hogy miaz, amit Tokiónak neveznek. Mondja a Jancsi beszélge-

tés közben, teljesen szelíden és abszolút átgondolatlanul, és hogy fitogtassa, mennyire tisztában van vele, hogy Japánban vagyunk, hogy a Tokió-tava, a Tokió-torony, ami gyakorlatilag pontos, hű mása az Eiffel-torornak. Csak hat méterrel magasabb, mert mindenben gigák, mindenkit túl akarnak szárnyalni; tehát az Eiffel-torony pontos mását fölépítették, valahol ott, a Ginza környékén. Mondja Jancsi, hogy itt van a Tokió-tava, Tokióban. Azt mondja, merre van az, lehet azt látni? Természetességgel, mondja az újságíró.

Persze, persze, ebben az irányban van, körülbelül hatvan kilométerre, de most nem lehet látni, mert szmog van. És az még mindig Tokió volt, és a Ginza nem a széle Tokiónak.

– Ikebukuro sem a legszéle. Később aztán voltunk a Tokió tava alatt, láttuk, de ez döbbenetes volt. Akkor tényleg szembesültünk, nem volt humor meg nevetés, meg semmi nem volt, egyszerűen csak azt mondtuk: Te jóságos atyavilág, hol vagyunk mi?!...

– Utána már nem is gondoltunk bele, hogy mekkora a város, onnantól kezdve nem voltak érdekesek a méretek. Nem számított, hogy megyünk egy óriási városban, 60-100 kilométer hosszú utcákon... Szóval, megkerültük a témát. Nagyon gyorsan kijutottunk. A ramennál kanyarodunk vissza a fővágányba.

Megtanultunk az utcán, büfében enni. Rájöttünk, hogy ott lehet kajálni, nem automatából. Olcsó, a választás is sokkal könnyebb, mert a minimum, ami az itteni kínai éttermekben már teljesen megszokott, hogy le van fotózva, és ki van téve. Ott a kaja még műanyagból is meg van csinálva.

– Ez most már teljesen elterjedt a világban.

– Most már mindenhol. Akkor az teljesen ismeretlen, döbbenetes volt. Főleg, mivel az elején nem jöttünk rá, hogy műanyag. Rendkívül élethűek voltak, és tökéletesen úgy néztek ki. Nem is értettük, hogy hűtik. Hogy nem romlik meg? .

– És miért nem száll rá a légy? Mert Moszkvában rászállt a légy, ott nem lehetett látni a kaját, mert rajta volt a légy.

– Csak rá kellene, hogy szálljanak!

– Egyébként nincsenek legyek. Se szúnyog, se légy - Narát kivéve - nem volt sehol, de ne előzzük meg magunkat.

– De a japán legyek illedelmesek, tudják, hogy mire szabad rászállni. S akkor rájöttünk, hogy az műanyag, s hogy erre ráadásul óriási iparág épült, amit azóta már tudunk, de akkor még nem tudtuk, hogy tényleg hihetetlen nagy iparág épült arra szerte a világban, hogy különböző ételeket műanyagból tökéletesen élethűen elkészítsenek. Pont olyan a színe, minden-minden pont úgy néz ki, csak nem igazi. Viszont ha van az embernek mutatóujja, akkor rá lehet bökní, vagy bal vagy jobb kézzel, vagy esetleg mindkettővel, hogy olyat, és esetleg mutogatok egyet, kettőt, hármat, ötöt... Egyet, mert az is nagyon drága.

– És ott volt rajta az ára, rögtön tudtuk, hogy egy olyan 300 jeneset meg egy olyan 400 jeneset kérünk, mert azt még ki tudtuk fizetni. Nagyon-nagyon néztek ránk, amikor már nagyon előrehaladtak a dolgok, és már egyre jobban fogyott a pénzünk, ami gyakorlatilag három normális estére való kajálásra lett volna elég összesen, de mi ezzel nagyon jól kihúztuk.

– Mindenki felvetődik biztosan, de hogy lehet ezzel kihúzni?

– Hát ügyesen.

– Ügyesen.

– A kulisszatitkokat kénytelenek leszünk elárulni. Annyira régen történtek, hogy már elévültek.

– A lényeg, hogy amikor bementünk, és azt mondtuk, hogy tamagót és gohánt kérünk, rizst és tojást, akkor mondták, hogy és még mit? Ennyit. Erre néztek ránk csúnyán, mert ez 150 jenbe került.

– Tegyük hozzá, hogy normális ember Japánban nem eszik csak főtt rizst ráütött tojással. Ezt csak a hombuban a karaté-sok ették megaturbó kaja címén, ehhez különböző halakat nyomtunk, meg különböző szószokat. Ott nagyon rászoktunk erre. Ránézésre rendkívül undorító, hogy főtt rizsre ráütsz egy nyers tojást, összekevered és elkezded belapátolni.

– Nyersen. Többeknek hányingere támad, és rosszul vannak. Viszont sok benne az energia.

– Rendkívül tápláló, és a tojás összefogja a rizst. Könnyedén lehet belapátolni.

– De ez nem hagyományos... Aki a japán gasztronómia remekei között ezt keresi, nem fogja megtalálni, ez egy kicsit speciális. Mi viszont rászoktunk, és a későbbiekben is, utazásaink alatt, amikor nem hívtak meg vagy nem egészítettük ki másmilyen módon, nem spóroltunk különböző speciális módon az igen szerény anyagi kereteinkkel, akkor ez többször előfordult.

Sehol nem értették. Jokohamától Kiotóig próbáltuk megértetni, hogy gohán meg tamagó...

– Aztán már nagyon profik voltunk, úgyhogy... Akkor teljesen véletlen folytán, abszolút tudatossággal, elmentünk a *Yamano-*

te Line... Jamanote rájn, ahogy ők mondják, mert az 1 betűt valahogy kifejejtették a sorozatból, és mindent r betűvel helyettesítenek. Ez addig nem feltűnő, amíg japánul beszélnek, de amikor angolul akarnak beszélni, és még hozzá kell tenni, hogy az iskolában fonetikusán tanulják meg, ahogy kiejtik, úgy is írják le, nem sokat vacillálnak a témával. How are you, meg a heró. Mi nézünk rá, hogy milyen hőskről beszél, de semmi, csak ránk, köszönt, hogy helló.

– Ezek miatt nem fogja a japán alapítvány támogatni a könyv megjelenését egyébként. Az ilyen dolgok miatt. Vannak japánok, akik nagyon szépen beszélnek angolul.

– Igen. ... De ők nem Japánban születtek.

– Olyanok is, én is ismerek olyanokat.

– William Schaffer például, akinek német útlevele van, amerikai apja és japán anyja, és William Schaffernek hívják. Ő például nyelvész, és bennünket tesztelt. Azt mondta, hogy a magyar nyelv neki csak egy zab-zab-zab az egész... De akkor megint elébe megyünk a dolgoknak, mert a hazafelé vezető úton volt az, hogy William Schaffer azt kérte tőlünk, hogy mondjunk neki egy szép magyar szót, mert csak azt hallja, hogy zab-zab-zab, ahogy beszélgetünk egymással. És akkor mondtuk neki, hogy szitakötő.

– Szitakötő? Az igen. És az mit jelent? - Hogy dragon fly. Jaj, de jó, most már tudja, hogy mi a szitakötő. De a Jancsi komám találta ki a szitakötőt, az repült rá a fedélzetre, úgy, mint 1492-ben a barátunknak, aki fölfedezte Amerikát... Mindegy. Már megint előreszaladtunk

– Nem is barátunk. És nem is Leonardo da Vinci.

Na, aztmondja, hogy megérkeztünk Ikebukuróba, ja nem, megérkeztünk a *Yamanote Line*-koz.

- Tokió körvasútja.

- A zöld HÉV, a zöld vonal. A *Yamanote*. Állami vasút, nem kerül sok pénzbe, ellenben úgy kell utazni, hogy nincsenek pénztárok, hanem amikor bemegy, akkor veszel magadnak egy jegyet...

- Ja, Japánban nem lehet bliccelni. Még nekünk sem.

- Még nekünk sem sikerült. Amikor bemegy, teljesen rád bízzák a témát, hogy hova akarsz utazni. Ezt, ugye, mi nem tudtuk eldönteni, mert kandzsival volt kiírva.

- -Olvasd le.

- Soha nem tudtuk volna meg, mert az, hogy Ikebukuro, se-hova nem volt fölírva. Csak kandzsival van fölírva, és az állomások közé vannak felírva a számok.

- Például Nisi Ikebukuro meg Hidasi Ikebukuro, keleti Ikebukuro és nyugati Ikebukuro. Na most, az állomáson mire megtalálod a keleti és a nyugati kijáratot, a kettő együtt van, például, mint a Duna egyik partja és a másik partja, közben az állomás. Úgyhogy ott kolbászolhatsz. A kijáratnál megtalálod a romandzsival, azaz latin betűkkel is, hogy Nisi Ikebukuro vagy Hidasi Ikebukuro. De addig el kell jutni. És nem az útnak az elején, hanem a célban kapod meg a juttalmat, hogy valóban odaértél.

- Akkor már megvilágosodhatsz. Hogyha véletlenül az van kiírva, hogy mit tudom én, Amszterdam, akkor tévedtem, valahol elcsúrtam nagyon, probléma lehet.

- Ezt akkor rögtön el kell dönteni, hogy jól érkezzen az ember, mert minden pénzbe kerül. Az állomások között ki van ír-

va az összeg, ki tudja az ember számolni, hogy a zsebében lévő pénzből meddig tud eljutni, ezt benyomja. Az automata kéri, hogy hány állomást szeretnél utazni, hány jegyet szeretnél kérni hozzá, hogy hányan utaztok, és hogy ezek közül az állomások közül is hova, hajszálpontosan be kell pötyögni a nevét. Ezt az ember kiszámolhatja, beüti, piff-puff, nem ér hirtelen hozzá, és akkor a gép mondja, hogy kérem a pénzt. Hát ugye, ez már többbe kerül, mint egy ötjenes, papírpénzt kell beadni, beszippantja, ugyanúgy, ahogy már mi is ismerjük a témát, majd elolvassa, és kiböki, hogy fordítsd meg. Neki nem elég egyik oldalát ismerni a pénznek, hanem két oldalát kéri a pénznek, beszippantja azt is, elolvassa. Ahogy beszippantotta, már hullik le, hajszálpontosan a visszajáróval együtt, a jegy, ami feleakkora, mint nálunk egy villamosjegy.

– Abban az időben a naiv japánok sem az italautomatáknál, sem ezeknél nem tudták, hogy a régi magyar fémpénzek ugyanolyan súlyúak és nagyságúak, mint az akkori japán fémpénzek.

– Kettő forintért remekül tudtunk inni egy kólát, sőt volt olyan jegyautomata is, amelyik bevette. Nem mindegyik vette be. A kettő forint száz jennek felelt meg, egy kóla. Állítólag, ahogy teltek az évek, ezt megváltoztatták, mert egyre több magyar ment ki, és rájöttek, hogy nem annyira biznisz.

– Bátran állíthatom, hogy mi az elsők között voltunk. Jó, ha nem is a legelsőek között.

– Az első tízben benne voltunk, az biztos.

– ...akik ezt a trükköt alkalmazták, hogy az ital- és a jegyautomaták...

- Erre rá kellett jönni...
- Nagyon remekül működnek.
- Az ételautomaták nem, azok papírpénzesek.
- Piti kajáknak számítottak náluk ezek, a kóla meg ilyesmi...

Na, itt a visszahulló apróval együtt megjött a jegy, ami akkora, mint egy fél villamosjegy nálunk, ezen minden rajta van. Elindultunk, beültünk, ó, király nagyon. Mentünk. Mondom a komámnak, hogy jegyünk már van, mi bajunk lehet, gyerünk! Mentünk, és nem ott szálltunk le, ahova a jegyünk szól, hanem egy kicsit tovább. Hát nagyon ráfáztunk, ugyanis amikor bemegy, veszel jegyet, köteles vagy jegyet venni, amikor jössz kifelé, akkor élő emberek veszik el a jegyet tőled. Nem viszed ki a jegyet...

- Csattogtatnak.

– ...ott csattogtatnak. De rettentő gyorsasággal csattogtatják. Kalauz nincs útközben a vonaton. Amikor megérkezel, rettentő gyorsasággal ott áll a kontroll, és veszi el a jegyet. Hogy mi alapján tudja, hogy honnan indultál, és mi alapján köpi azonnal a plusz költséget, amennyivel többet utaztál... Hogy ezt honnan tudja, máig nem tudjuk kideríteni, mert...

– ...semmi digitális. És veszi el a jegyet tőled, és lyukasztja ki, és adja vissza.

– Japánban mindenütt automata emberek ülnek, akik iszonyatos sebességgel... És a tömeg... A tömeg, mint a hangyaboly, áramlik. S ezt a tömeget, ott ül egymás mellett öt-tíz-húsz-harminc-ötven, s kezelik. S nincs fennakadás a tömegben, egészen addig, amíg mi meg nem érkezünk, és el nem kezdünk velük harcolni, hogy miért kell ráfizetnünk.

– Hajunkat, fejbőrünket tépve, homokot keresvén, hogy a fejünkre tudjuk szórni, sirva-ríva, hogy te jószágos úristen és egyéb szentek, hogy mi most azonnal fizessünk még száz-kétszáz-öt-száz jent?! Általában a bevett szokásunk az volt, hogy 400 jenig nem kaptunk infarktust, bármi, ami három-, maximum négyszáz jenig elment, azt rezzenéstelen arccal kifizettük.

– 400 fölött már elszíneződések az arcunkon, 500-600 jen fölött pedig már szívritmuszavarok, sápadtság és egyéb.

– 600 jen nekünk már két napot jelentett. Meg is kellett keresni azt a rengeteg pénzt még valahol. El kellett érte menni valamelyik toriihoz. Megint előreszaladtunk az időben.

– Az a lényeg, hogy nem tudtuk kideríteni, hogy mi alapján, de a csávó nagyon tudta, hogy honnan jöttünk, és hogy meddig váltottunk jegyet, és mennyit kell még ráfizetni. Természetesen rá kellett még fizetni, mert másképp nem jutunk ki. És már visszaút sincs. Ott becsületesnek kellett lenni, ki kellett fizetni.

– És kijöttünk. Kiléptünk, és ott álltunk Nisi Ikebukuróban, és azt mondtuk a komámmal, hogy: ez igen, baszd meg, ez igen, mi királyok vagyunk! Elsőre ideérkeztünk.

– Egy kis kóválygás után rögtön megtaláltuk a Kiokusinkajkánt. De ez olyan, mintha azt mondaná az ember, hogy Budapestről elmegyünk Mátészalkára, és Mátészalkán a Kossuth Lajos 12.-t találd meg. Körülbelül van rá öt perced az állomástól, úgy, hogy nem kérdezel meg senkit, mert nem mered. És ezt mi megtettük. Kajakra megérkeztünk, és ott, nagyon-nagyon félve, mert megláttuk a karatésokat, akik az utcán úgy helyezkedtek

el, mint a Dankó Pista-lakótelepen az összes Dankó Pista. Először is a hombu oldalán a kankut láttuk meg. A kanku a kiokusin szimbóluma. Leírhatatlan az az érzés, amit mi akkor éreztünk. Nem is tudom igazából sem elmondani, sem leírni. Áhítatot, révületet, ijedséget, örömet, nem is tudjuk, hogy mit. Annyira, hogy legelső alkalommal tulajdonképpen csak felderíteni akartunk.

- Nem akartunk mi bemenni olyan hirtelen, hanem csak...

- Csak megnézzük, majd visszajövünk. Csak talán három lépéssel többet tettünk előre, mint terveztük vagy gondoltuk.

- Egyáltalán valószínűleg már eleve az, hogy mi bementünk abba az utcába. Azt nem kellett volna. Illetve jó, hogy megtettük, de abban a pillanatban, amikor mi beléptünk abba az utcába, ahol az utcában csak karatésok voltak, és gík száradtak kint az utcán.

- Nagyon szűk kis utca. Valószínűleg más járókelők nem mászkálnak arra. Mi meg bementünk. És lehet, hogy az áhítatot látták meg az arcunkon, vagy azt, hogy két fehér csávó itt mászkál. Úgyhogy nagyon fontos dolog volt, hogy ezt megtettük. Abban a pillanatban odafordultak hozzánk, és: Hangarika! Puff! Abban a pillanatban tudták, hogy honnan vagyunk.

- Ha a 14. században itthon lettek volna, akkor megkérdezték volna, hogy kük vagyunk, s müt akartuk?

- De nem azt kérdezték. Onnantól kezdve elindult egy lavina, ami aztán megállíthatatlan volt, és belesodort bennünket mindabba, amit tulajdonképpen szerettünk volna, de még nem.

- Igazából véve elraboltak bennünket. Én azt éreztem, mert

abban a pillanatban, amikor megtudták, hogy mi vagyunk azok a magyar karatésok, akiket ők vártak - tehát már tudtak rólunk, tudták, hogy majd érkezik két ufó...

- Mi ott bamba arccal lobogtattuk a papírkánkat.

- A papírkát elvették, mondták, hogy: Á! Kármán! Kálmán! Akkor jó! Sihan Furkó Kálmánt nagyon szerették és tisztelték. Ahogy mi is. És már föl is kapták a cuccunkat, és nem volt mese, rohantunk utánuk.

- Akkor még csak leültettek.

- Ülünk le. Ott ültünk két órát egy üvegkalitkában, és közben jöttek, kicsi japán, közepes japán, nagy japán, még nagyobb japán, nagyon nagy japán. Ú, Jancsi, menjünk innen, mondom. Egyre nagyobb hústömegek jöttek befelé.

- Egyre jobban meg voltunk ijedve.

- És ott úgy van, hogy óránként mindig kezdődik egy edzés, és mindig dobütéssel. Körülbelül öt percig tart a csend, és aztán áááááááü! Ez ment egész nap. A környezetben valószínűleg az építkezés miatt nem hallották csak az üvöltést, de ott, a közvetlen környékén lehet, mert iszonytató üvöltéssel, óriási ordítás közepette folytak az edzések.

- Aki látott már karateedzést, az tudja. Egységesen minden japánul folyik. Mindenki japán. Számolások, válaszok, ütések, puffanások, durrogások. Lent az aulában, a mindenségnek a közepén, a legszentebb szent helyek közepén pedig két... árva gyerek.

- Riadt arcú árva gyerekek, akikhez képest Twist Olivér egy világfi volt. Úgy üldögéltek. És akkor elővadásztak egy osztrák ucsidesit, hogy mégis valami emberi nyelven tudjon velünk be-

szélni. Na most, gyér angol tudásunkkal nagyjából valamit azért össze tudtunk szedni. És akkor közölték, hogy a Szoszai nincs itt, meg kell várni, de a Szoszai csak hat órákor lesz itt. Most három óra van. Úgyhogy most menjünk el, a cuccainkat hagyjuk itt, és majd jöjjünk vissza hatra. Na hát, az a fejszerkezet megint, amit vágtunk. A cuccunkat elpakolják.

- Két nap alatt másodszor vették el a cuccainkat.

- Már megint elvették a cuccainkat. Elvették az ajánlólevelünket, elvették a cuccainkat, jöjjünk vissza hatra. Fogalmunk nem olt, hogy mi lesz. Nem is emlékszem, hogy akkor mit csináltunk.

- Elmentünk imádkozni, szerintem. Messzire nem mertünk elmenni, nehogy eltévedjünk, és nehogy ne érjünk vissza hatra.

- Lehet, hogy sokkhatás alatt voltunk.

- Hát sokkhatás biztos volt. Lényeg az, hogy hat órára visszamentünk, nagyon pontosan, nagyon időben. Rövid idő múlva ott álltunk. Megjött a Szoszai, hát megint egyszerűen leírhatatlan, kimondhatatlan élmény. Mi akkor már Magyarországon láttuk őt. Többször is volt Magyarországon. Találkoztunk.

- Nem találkoztunk vele, láttuk. Egy légtérben tartózkodtunk vele.

- Egy sportcsarnok területén.

- Egy sportcsarnok területén. Ez volt vele a legközelebbi viszonyunk egészen addig. És akkor ott állt tőlünk fél méterre, egy méterre.

- Megfoghattuk a kezét.

- Húsz centire, majd érintésre. Ha ott befejeződik a dolog,

akkor a mai napon elégedett vagyok. Nem mintha nem lennék elégedett, de akkor azt mondom, hogy igen, ott voltunk. Illően meghajoltam, nem volt gond, kezet fogtam a Szoszai-jal, aki laza mozdulattal a kopasz tarkómat megütögette. Ja, igen, Hungary boys. A magyar fiúk. Kármánnak, Kálmánnak a tanítványai. Ha akkor azt mondják, hogy szevasztok, viszontlátásra, akkor összenézünk, mosolygunk.

– Itt is voltunk. Csodálatos. Életre szóló élménynek számított volna.

– Ehelyett az történt, hogy a Szoszai mondott egy-kettő-három-öt-nyolc-tíz mondatot különböző ucsidesiknek, akik igen harsány osz-szal válaszoltak neki. Fölkapták a cuccainkat, a Szoszai fölment az irodájába. Intettek, hogy utánuk. Akkor már végképp semmi, se kép, se hang. Nem tudtuk, mi lesz. Kimentünk a hombuból, mentünk egy pár lépést jobbra, akkor megint jobbra egy szűk sikátorba, aztán megint jobbra, s utána megérkeztünk egy ajtóhoz, amihez érve leesett, hiszen akkor már főtőről a különböző külföldi magazinokból meg szaklapokból felismertük, s így tudatosodott bennünk, hogy ez az úgynevezett Vakadzisi Rjó, magyarul a Fiatal oroszlánok háza, ahogy az ucsidesik szállását nevezték. Egy nagyon kicsi, szűk csigalépcsőn ellett felmászni. Minden kicsi, és minden szűk. Minden kicsi, de csupa nagy ember van, és sokan laknak ott. Még akkor sem tudtuk, hogy mi lesz. Gyanús volt a dolog. Felvittek, bevittek egy szobába, ahol x fúton volt lerakva, nem tudom, hány tatami volt, cuccot le, maradjunk, várjunk, elébünk raktak egy csomó karate magazint, nézegessük. És a tolóajtót, a sódzsit elhúzták, kimentek. Mi meg ott ültünk a komámmal. És akkor már nem volt ott se osztrák, se más fehér, senki, s mint

utólag rájöttünk, a ház fala és a másik épület között volt olyan huszonöt centi. Ami arra volt jó, hogy lent, a két épület között remekül tudtak a patkányok szaladgálni, ami nem meglepő. A másik oldalán meg maga a hombu volt, az edzőterem. És ott áthallás bőven volt. Épp kezdődött az edzés. Azért hagyott ott bennünket mindenki, mert kezdődött a délutáni edzés. Rövid időn belül mi is nagyon megismertük a rendszert. Negyedóra múlva már puffogás, dübörgés, számolás, edzéshangok, amik azért nem voltak ismeretlenek számunkra, csak ilyen környezetben, ilyen módon még nem tapasztaltuk. És mint a bili füle, le voltunk törve, és rettenetesen be voltunk szarva. Nem is tudom, ki jött egyszer be, vagy kik jelentek meg, nem emlékszem.

- A holland nő.

- Ja, a szenszei Sinsinoje felesége, akit titkárnőként tartottak ott fogva. Ő mondta, hogy rettentő nagy megtiszteltetés ért bennünket, a Szoszai azt mondta, hogy készpénzfizetés nélkül ott maradhatunk ucsidesinek, ami nagyon nagy szó volt.

- Bár bennünket senki nem kérdezett meg. Mi úgy számoltunk, hogy bemegyünk és maximum egy edzés. Mert ezt kaptuk ajándékba az ajánlólevéllel, hogy egy tréningre bemehetünk megnézni, hogy milyen ez. És fogva tartottak bennünket. Az osztrák gyerek bárom évet írt alá, az ucsidesik bárom évig tartózkodnak ott, ha közben meg nem balnak vagy ki nem rúgják őket.

- Nagy a kiszóródás.

- Nagyon nagy a kiszóródás. És nekik óriási pénzt kell fizetni. A '87-es viszonyokat tekintve évi 320 000 forintot kellett fi-

zetni. Ami nagyon-nagyon sok pénz volt. '87-es összegekről beszélünk. 320 000 forint per év, az hihetetlen összeg.

– Szerintem ma a tízszerese. Lehet, hogy nincs a tízszerese, de öt-, hétszerese.

– Mindegy, nagyon-nagyon sok pénz. És nem mondtak határidőt, hogy meddig maradhatunk ucsidesik, tehát gyakorlatilag, ha mi úgy gondoljuk...

– Ez volt az első élmény. Aztán jött a második élmény, az emlékezetes és sokat emlegetett vacsora első este.

– Ne felejtjük ki, hogy amikor azt mondták, ajándékba kapjuk ezt, akkor az orrunk alá toltak egy papírt, hogy írjuk alá, ami végig japánul volt. Valamilyik sarkában találtunk angol nyelvű pár sort, a gyér angolságunkkal kibogoztuk, hogy ha bárminekmű baleset, sérülés, egyéb elhalálozás ér bennünket, akkor ezen és ezen a címen ezt és ezt kell értesíteni, oda be kellett írni felmenőink, lemenőink, rokonaink címét. Megadtunk egy szentesi címet, hogy ezt kell értesíteni halál esetén, és az egészet aláírtuk. És összenéztünk, hogy komám, aláírtuk a halálos ítéletünket. Hangtalanul, tompán és szó nélkül. S akkor jött az újabb meglepetés. Mikor véget ért az edzés, találkoztunk az osztrák gyerekekkel, meg talán egy vagy két valakivel. Megérkeztek a bentlakó ucsidesik. Az ucsidesi belső tanítványt jelent japánul. A japán kultúrában, a japán művészetben, így a harcművészetben is vannak olyan tanítványok, akik a mester közelében, a mesterrel együtt élnek, és életük bizonyos szakaszában csak arra a dologra koncentrálnak, most mindegy, hogy ez kalligráfia vagy kardvívás, virágkötészet vagy karate. Bizonyos életszakaszukban semmi mással nem foglalkoznak, csak ezzel. Ez egy nagyon jó tanulási módszer egyébként.

Nemcsak Japánban, hanem bárhol. Az a dolog, hogy egy fiatal ember élete egy részét a bizonyos dologgal töltsse, gyakorlatilag 100 százalékos intenzitással, ez nagyon jó. Vannak hátrányai is, de van neki nagyon sok pozitívuma. Tehát ez az ucsidesi. S akkor megjöttek az ucsidesiek, bemutatkoztunk, meg ők is, csupa fiatal, korunkbeli fiú volt. Volt, aki így fogadott, volt, aki úgy, bár élt velük akkor gaidzsin, tehát fehér. Most jött két másik.

- De nagyon nacionalista beállítottságúak, azt hozzá kell tenni.

- És nem az volt az első, hogy hú, ti vagytok az országos cimboráink! Akikkel később jóban lettünk, azokkal ahhoz, hogy később országos cimboráink legyenek, azért kellett mutatni, kellett teljesíteni.

- Kellott teljesíteni a dolgokat.

- Hombu. Amellett, hogy már tisztában voltunk vele, hogy aláírtuk a halálos ítéletünket, hogy innen már nincs visszaút, és rádöbbszünk, hogy mi nem egy edzésen fogunk részt venni, hanem gyakorlatilag... ők úgy szerették volna, hogy az életünk végéig...

- ...legyünk ott.

- Nem tudtuk, hogy mennyi ideig leszünk.

- Nagyon szívélyesen tartottak fogva bennünket, és minden alkalommal elmondták, hogy ez mennyire jó dolog, amit mi egyébként éreztünk is. Nem voltunk képzetlenek, az volt a nagy szerencsénk. Otthon nagyon hasonló edzéseket végeztünk, és a saját puritán körülményeink között megteremtettük magunknak, hogy ezt az úgynevezett erőkaratét tudjuk művelni.

Ezért nem lepődtünk meg dolgokon, illetve az edzés menete miatt, Furkó Kálmán már átmentette ennek a japános tréningnek a főbb vonalait. Mindent értettünk, mindennel tisztában voltunk, hogy mi az, amit kének tőlünk, de mégis, minden hatványozottan sokkal keményebb volt, feszesebben ment. Egy másodpercre nem lehetett kiengedni. Abban a pillanatban, ahogy az edzés elkezdődött, és minden nap, a túlélésre tanítottak minket...

- Minden percben.
- Minden perc, minden óra tényleg a túlélésről...
- Csak arról szólt, hogy győzni és túlélni.
- ...és nagyon keményen. Aki eddig eljut a könyvben, és talán még jókat is derül rajta, legalábbis reméljük, annak lehet, hogy az jön le, hogy ez két teljesen idióta hülyegyerek. Ami részben így is volt, mert fiatalok voltunk és lelkesek, de mire idejutottunk, már nagyon sok év nagyon sok verésén és verekedésén keresztülmentünk.
- Nem voltunk kezdők.
- Nem voltunk igazándiból kezdők, sok kék-zöld folton, bevérzésen és sérülésen voltunk már túl, úgyhogy minden hülyeségünk ellenére ez a dolog véresen komoly, kemény, döbbenetes élmény volt. Azóta sokszor elmeséltük, sokszor kérdeztek erről bennünket, de erről mindig nagyon nehéz beszélni.
- Büszkék lehettünk arra, hogy mi voltunk az elsők, akik közkaratékák ott szerepelhettünk ezen a palettán...
- Kutyaütők voltunk, senkik...
- Senkiháziak, mégis ott voltunk, és föl mertük vállalni a dolgot. Nem futamodtunk meg, nem szöktünk el az első tíz percben, és az utolsó pillanatig helyt álltunk, végigcsináltunk tiszta

erőből és tiszta szívből mindent, amit ránk szabtak. És szabtak ránk, nem voltunk kivételek, egyáltalán nem voltunk felmentett helyzetben. Amit a többiekre kiróttak, maximális terhelést, azt ránk is kirótták és keményen végig kellett csinálni.

- Igyekeztünk még többet, még jobbat...

- Mutatni kellett minden pillanatban, ugyanis, mivelhogy kívülálló voltunk és furcsa idegenek, folyamatosan a figyelem középpontjában voltunk, még szerepeltünk is ráadásul. Ez már az első este megnyilvánult, akkor mikor ugye az általunk többször fölemlgetett első vacsora megtörtént, amit én majdnem az utolsó vacsorával társítok mindig. Hozzá kell tenni, hogy a tréning az evésnél kezdődött. Már az első vacsora úgy nézett ki, hogy egy virágos tál nagyságú és mennyiségű rizshalmaz érkezett.

- Úgy... kedvenc klasszikusomból, a Tüskevárból idézek: „a kis tejfölös túró lavór nagyságú edényben érkezik”...

- ...mondta Náncsi néni annak idején. Na most ez valóban úgy nézett ki, hogy mindenből irgalmatlan mennyiséget kellett enni.

- Mindenből szörnyű mennyiséget. És ami a legfontosabb volt, hogy mindent meg kellett enni az utolsó szem rizsig, de szó szerint. Addig nem állhatott fel senki az asztaltól, amíg mindent el nem fogyasztott, de azt akkor mi még nem tudtuk. Nem voltam egy rizsevő bajnok, kackiásan, szépen... a rizzsel még kis szakanát, kis halacskákat is kellett enni, egy kis algát, tojásrántottát, mondjuk, abból mindenkinek csak egy járt, egy ráütött nyers tojást, ebbe egy kis szósz, minimális marhahúst vagy valamilyen húst, hirtelen sült húsféleséget.

- Előtte egy fél vödör mizó leves.

Előtte egy fél vödör mizó leves, és egy kis tofu, és plusz még ehhez rettentő mennyiségű zöld tea társult. Még életemben nem ettem úgy, hogy a homlokom gyöngyözött, és a könyökömön is folyt az izzadság, de a rogyásig evés az nem fejezi ki igazán, amit elszenvedtünk. A hiányt az oroszoknál, itt most bőségesen, már az első éjszaka túlszárnyaltuk, mert a felületi feszültségig ettük magunkat. Én megettem úgy körülbelül három-négy kanálnak megfelelő rizsmennyiséget, és amikor már körbe-körbe járkált a számban a rizs, és éreztem, hogy ebből már nem megy le egy rizsszemmel se több, abban a pillanatban megköszöntem, megtörölgettem a számat, letettem a pálcikámat, hogy köszönöm szépen, köszönöm szépen, és körülnéztem. És láttam, hogy a Jancsi nem néz körül, hanem magába mélyedve kapálja befelé, még ami előtte van.

– Nagyon rosszul voltam, de borzalmasan rosszul voltam, iszonyatos mennyiség volt, és már réges-rég túl voltam azon a határon, hogy jól essen. Nem esett jól, egyáltalán nem esett jól.

– És akkor édesen megbökött a hátam mögött a fogdmeg, mint a priccsen, hogy tabemasz. Mondom, nem tudom, hogy mit akar, odahajoltam, szépen „Te figyelj, mit mondott?” Nem mintha nem értettem volna, de tisztázni akartam, hogy mégis mit szeretne, és erre a Jancsi fölnézés nélkül odahajolt hozzám, és odasúgta, hogy „edd meg, mert megölnek”, ezt mondta. Ettől én pánikszerűen magamhoz kaptam, mivel körülbelül hetven ferde szempár nézett rám. Megfogtam a pálcikát, és rettentő kínok között bekapáltam a maradékot. Hozzáteszem, ebből ők kétszer szedtek, olyan mértékben tuningolták föl magukat...

– Igen, mert Ojama mester azt mondta, hogy ahhoz, hogy

erős legyél, sokat kell enni.

– Sokat kell enni, és hogy hasban is erős, aki kiokusin harcos lesz.

– De az igazság az, hogy egy idő után az ember el is égeti azt a rengeteg mennyiségű kaját, ennek köszönhető, hogy a fiatalok nem voltak elhízva...

– Egyáltalán.

– Nagyon szálkásak voltak, de óriási mennyiségeket kellett enni.

– És ez az a fajta fehérjebevitel, ami puding nélkül tudja pótolni az erőhöz megfelelő égetést. Mindenféle szénhidrátot és egyebet. Olyan mennyiségű edzésen estünk át, hogy természetesen kellett hozzá erő. Onnantól számítva, hogy vadul elkezdtünk edzeni minimum napi kétszer két és fél órát, érthető, hogy a második nap már olyan éhesek voltunk mi is, hogy állandóan ettünk volna.

– Egy idő után tágul is az ember gyomra...

– Ki is tágultunk.

– Az első két nap hánytuk ki folyamatosan.

– Én nem hánytam, én nem vagyok olyan, én nem pazarlok, én nem hányok.

– Azt hiszem, csak két napig volt vagy talán háromig.

– Szerintem megszokásból hánytál. Neked erre volt szerződésed, már a hajón szerződést kötöttél.

– Az oroszok leszerződtek.

– Igen. De én úgy voltam, hogy én egy életre kihánytam magam. Otthon is úgy mentem házibuliba is, hogy addig ittam, amíg láttam, és nem voltam hajlandó kihányni semmit. Nem

pazarlok, nem azért jött az ember ide, hogy nekik hagyja meg a cuccot. Mindegy, az a lényeg, hogy egy hét múlva már mi is profin kétszer szedtünk, és híztunk is. Azt hiszem négy és fél, öt kilót, ez főleg izomból pakolódott ránk, mert a munka megtette... vagyis meghozta a gyümölcsét. De ez az első esti óriási zabálás, ez azért mértéktelen volt, mindenféleképpen bennünk maradt. Ezek után maradt még egy szokásos péntekenkénti nagy zabálás estére, amit mi csak úgy hívtunk, hogy nagy zabálás. Péntekenként ugyanis mindenből kétszer olyan mennyiségűt ettünk, mint más egyéb napokon...

– Akkor a Szoszai együtt eszik az ucsidesikkel...

– Igen. Ami egy óriási megtiszteltetés és csak az ucsidesik, nem mindenki, és ez nem egy disznótoros, hanem ez a péntek este volt, az ünnep ideje, amikor a jól eltöltött hét minden mozzanatát emésztették, nemcsak a kaját, hanem fejben is, agyban is, és hallgattuk a Szoszai meséjét, a mondásait, és...

– A végén nekem adta egy tortáját.

– Azok után, hogy nekem egy óriási jonatánalmát adott, miután már két dinnyét is megettünk, és az egész étkezést egy rettentő méretű káposztalevessel nyitottuk, ezek után még megajándékozta a Jancsi komámat a lehető legeslegédesebb gyümölcsdzsemmel, barackos tortás gyümölcsdzsemmel...

– Az enyémet már megettem.

– Nagyon megörültem, és nagyon meghatódtam, és igazából nem is tudtam, hogy most a meghatótságtól jön rám egy enyhe sírógörcs, vagy pedig azért, mert most már biztos, hogy megint hányni fogok. De itt a Szoszai előtt nagyon nem

illene hányni.

– Azt egyáltalán... ne feszegessük ezt a hányást, én azt néztem, hogy hol fér el benne, hogy egyáltalán hova fér még valami, ha azt lehet mondani, hogy ilyen módon az ember belül is erősödik, akkor így utólag visszagondolva csak azt tudom mondani, hogy már az önmagában megint egy hőstett volt, hogy egyáltalán ezt a péntek esti nagy zabálást végig tudtuk csinálni. De hát edzeni is kellett elsősorban, mert azért jöttünk, és...

– Abban nem volt hiány.

– Volt reggeli tréningünk, volt napközbeni tréningünk, meg még volt minden csütörtökön csak az ucsidecsiknek a közös tréning délben, közvetlenül evés után, az még milyen jó dolog, amikor két és fél kiló rizzsel megtöltve egyszer irgalmatlan módon hasba rúgnak, és akkor a szemed kigúvad, és még az esti tréningek is...

– És akkor néha még elrángattak...

– Csak úgy az utcán...

– A black belt tréningre, amikor a fekete öveseknek volt, és kellett...

– ...az élő. Mozgó zsák...

– Élő és mozgó zsák.

– Mozgó pajzs.

– Tréning tréning hátán...

– Nem panaszkodunk, isteni volt, minden tekintetben: minden percben, minden edzésen meghaltunk, minden edzésen megtörték bennünket, és minden edzésen lélekből is erősítették bennünket.

– És utána összeraktak apró darabokból, ismét össze-ragasztottak...

– ...összeillesztettek egyé.

– A lényeg az volt, hogy akármennyire szétszakadtál estére, másnap reggel fitten kellett ébredni, és úgy kezdeni a napot, mintha az lenne az első. Ez a legeslegfontosabb dolog, ami vezérli az embert ezeken az edzéseken, és ez a legfontosabb, ami a harcost határozottá, keményé és edzetté teszi. És ezért voltunk ott. Ezt nem akarom, vagy nem akarjuk bővebben ecsetelni, mindenesetre a legeslegelső edzés itt is egy momentum volt, az edzésnek a technikai részét azt végignyomtuk turbósan, hatványozottan itt is, mert mindenből nagyon sokat és gyorsan kellett csinálni. Ezt kár lenne ecsetelni, mert lehet, hogy egy kívülálló hallgató vagy olvasó nem tudja, vagy nem is érdekli, hogy milyenek ezek a tréningek. Nem akarok belemenni, de egy biztos, hogy minden tréning után küzdelem van, és ezek a küzdelemek kéz- és lábvédő nélkül teljes erőből történnek, teljes erőbevitellel. Hozzá kell tenni, hogy nem azért folyik a harc, hogy mindenáron megölni a másikat, de ártalmatlanná tenni, vagy legalábbis nagyon keményen, nagyon erősen küzdeni.

– Mindig azt szokták mondani, hogy mindenki a tudásának és övfokozatának megfelelő verést kap...

– Pontosan így van.

– És ez általában úgy is volt.

– Az első tréning végén ránk is sor került természetesen, és hat igen kemény fekete öves mesterünkkel kellett szépen egyenként megküzdeni. Na most ezek közül a barátomat, a kedves edzőpajtásomat - aki hála istennek magasabb volt nálam, ezért a sorban előttem állt -, szólították ki, hogy megküzdjön a Szoszai személyi testőrével, aki egy százhusz kilós őserő...

– Nagyjából talán Robespierre mehetett ilyen fejvel a guillotine alá, csak az gyors, és kevesebb ideig fájdalmas, mint ez a küzdelem.

– Első edzésünk első küzdelme volt. Csak hírből tudtuk, hogy a japánok nagyon kemények, a A japán tréningek sokkal erősebbek, keményebbek, mint az európai tréningek, meg tisztában voltunk könyvekből azzal, hogy a japánok mire képesek. Nem megyek bele a részletekbe, mindegy, drága barátom az állt kint a százhús kilós Tojofuku előtt, akinek a hasát úgy ütötte, minthogyha a betonfalat ütötte volna vagy a sziklát...

– Azért megjegyzem, hogy viszonylagosan erős tisztelettel mertem hozzáérni, mert azt sem mertem, hogy most ripsz-ropsz, ami belefér....

– Igen, az hamar megbosszulja magát, hogyha valaki hősködik...

– ...esek neki az igen nagydarab japánnak, úgyszólván...

– A megfelelő alázattal és tisztelettel, de megfelelő keménységgel próbálta meg kiállni a saját két percét...

– Kicsit bízván benne, hogy ha én ilyen rendes vagyok, ő is rendes lesz...

– Akkor majd ő is. Nagyon rendes is volt.

– Nem!

– Én úgy láttam kívülről, hogy nagyon rendes volt, körülbelül másfél percig, majd beütik az utolsó tíz másodpercet, mint a bokszt, és akkor történt a barátom számára az egyik legszebb momentum, ugyanis úgynevezett dupla sztereó élvezettel nézett utána a világra, a Tojofuku elküldte a száz

kilós lábát, és ez a komámat úgy fölön vágta, hogy ívet húzva berepült a nagydob alá...

– Szaknyelven mondjuk így.

– Egy száz-százhusz kilós lábtól kapott egy olyan magas rúgást, hogy a komámnak beszakadt a dobhártyája, három és fél métert repült fejjel a nagydob alá, és mindenféle átmenet nélkül azonnal negyven szempár rám kukkantott, hogy én erre mit lépek. Szenvtelen arccal üdögéltem tovább, gondoltam magamban, mi a fasznak állt oda ki, meg is érdemli az ilyen ember, hogy csak úgy odaállt a Tojofuku lába elé. Viszont átvillant az agyamon, hogy innentől kezdve, hogy harcképtelenné vált a komám, én következem, és most már a nagydob alja teli van, valami mást kellett nézni magamnak. Mondtam is magamnak, hogy én istenem, jó istenem, de nagy marha vagyok, hogy ide álltam be a sorba, állhattam volna a sor végére is, és akkor még egy kicsit később kerül rám a dolog, de hát mindegy, nem volt mit tenni, beálltam...

– Velem mi... nem emlékszem, hogy velem mit csináltak, hogy jöttem ki, vagy egyáltalán mi volt...

– Hát csak úgy hagytak, egy darabig ott elhevertél, pilledtél komám, ájultságot színelve. Igen, én úgy láttam, hogy ájultságot színleltél, aztán fölálltál, utána még végigküzdöttem magad a maradék öt emberen...

– És folyt a fülemből a vér, arra emlékszem...

– Igen rendes volt az egész. A lényeg, hogy túléltek az edzést, és aztán még nagyon sokat. Ez az első edzés meghatározó élmény volt, onnantól kezdve számítottunk arra, hogy mindennap rettentő méretű verést fogunk kapni. És

kaptunk is, de bírtuk, álltuk a sarat.

- A konklúzió az, hogy karatézni jó.

- Igen.

- Egy biztos, hogy abban a pillanatban, amikor a búcsú pillanata jött el, elhagytuk a hombut, ami nem azért történt, mert megalázottan és véresre verve elszöktünk volna vagy elmene-kültünk volna, hanem egyszerűen úgy éreztük, lejárt ott az időnk. Abban a pillanatban már nagyon bántuk a dolgot, hogy menni kell. Mert valóban igaz, hogy jó volt, föledzöttünk, hoz-zánóttunk a csapathoz, és jó társak és haverok lettünk velük. Az első napi különbség és megkülönböztetés, amit éreztünk, az szépen föloldódott és megszűnt. Természetesen a rangban nálunk feljebb lévőkkel ugyanúgy megvolt a megfelelő három lépés távolság. Ennek az útnak nagyon sok haszna volt később. Ami, azt lehet mondani, hogy nemcsak a saját belsőkben, hanem úgy egyáltalán, a többieknek, akiket ebbe a dologba bea-vattunk, sok újat tudtunk nyújtani, mindenféleképpen eredmé-nyes, és megérte...

- A mai napig a szó jó értelmében kísért az emléke.

- Igen.

- És a tapasztalata.

- És a tapasztalata... És azt hiszem, kimondhatjuk bátran, én úgy tudom legalábbis, hogy ilyen módon ucsidesi a mai napig nem volt abban a hombuban.

- Ebben a formában nem.

- Egy-két edzés erejéig valószínűleg voltak bent azóta kara-tékák, de ilyen szinten és ilyen hosszú ideig...

- Az utánunk következő is szentesi volt...

– És az is szentesi volt, aki utánunk jött. Ő most a szervezetnek a vezetője. A mi kis kirándulásunk ilyen szempontból teljesen hasznosnak nevezhető.

Hat

な

- Fudzsi.
- Hát jó nagy, kurva magas salakdomb az egész.
- Annyira nem magas, csak nekünk volt magas. 3776 méter? Bár Szentesről nézve, aminek a lődombok a legmagasabb pontja, meg a Nagyhegy, ami teljesen sík. Előtte az ember maximum járt a Kékestetőn, vagy esetleg a Lomnicon, ahhoz képest magas. Viszont tényleg salakdomb, egy kohódomb az egész. Ez nem volna probléma, hiszen irgalmatlan mennyiségű a turista, zarándok, aki hagyományos fehér ruhában zarándokol el a Fudzsira, minden évben tavasztól őszig. De azért mindegyik okosan, kis hátzissákkal, három-, ötkilós felszereléssel, kivétel mi, akik...
  - A nagyon ügyesek azt csinálták, hogy egy darabig biciklivel mentek, amíg bírták, aztán elhajították a biciklit, mert az nem képvisel értéket. A még rafkósabbak terepjáróval mentek föl, amíg a Suzuki el nem ásta magát úgy, hogy értelmetlen lett volna továbbmenni.
    - De senki nem ment 35 kilós hátzissákkal. Elöl és hátul.
    - Igen, elöl és hátul.
    - Elöl is meg hátul is, ami rendkívül izgalmas volt. Ja, és a Fudzsin nem lehet egyenesen menni, csak cikk-cakkban.
      - Igazi szerpentin.

– Mászó szempontból nulla az egész, mert semmi, csak föl kell menni, viszont rendkívül nehéz, mert cikk-cakkban lehet haladni. Elhatároztuk, hogy a lótuszt, a japánok azok gyengék, nem cikk-cakk alakban fogunk fölmenni, hanem egyenesen. Toronyiránt felfelé. Na most, kettő lépés bal lábbal, egy lépés jobb lábbal, és utána térdig süllyedtünk a salakban, majd visszafolytunk az ösvényre. Néhány kísérlet után úgy döntöttünk, hogy mégsem.

– Nem is olyan hülyék ezek a japánok.

– Mégsem, mégsem.

– Ráadásul aljas a vörös salak, mert azonnal marja a lábat. Az izzadság kicsapódik, és már eszi is a lábadat. Nem tudom, mit tartalmazhat, de akkor rögtön elkezd belőle párologni valami, ha vízzel érintkezik. Nem sok víz volt amúgy, télen biztosan van valamennyi, mert láttunk hósípkás fölvételeket, de akkor, amikor mi voltunk, víz no.

– Nyáron meleg van. És nyáron salakdombon menni rendkívül kellemes. Viszont a megközelítése is egyszerű volt a Fudzsinak. Mi ugye a Hakone-félszigetről indultunk különböző járművek segítségével. Melyek voltak: gyaloglás...

– Stop...

– Busszal is mentünk egy rövid szakaszt. Utána ismételtén úgy döntöttünk, hogy ismét gyalogolunk.

– Előtte az összes kamival megbeszéltük, hogy segíteni fognak bennünket, de vagy nem hallották meg, vagy rosszul beszéltünk, mert hiába szenteltük föl magunkat. Volt egy kis sintó szentély, az klassz volt

- Megtisztultunk piszkosul,

– Úgy kell megszentelni magad, hogy odamégy, van egy bambuszkanálka, és akkor a tiszta forrásból, a sintó szentély forrásából mersz egyet, kiöblíted a szádat, aztán kiköpöd. De hát mi szomjasak voltunk, úgyhogy mertünk egyet, aztán gyorsan meg is ittuk.

– Lehet inni nyugodtan. Mindent lehet. Frankón megittuk.

– Bár nem értettük a japánokat, mert a szokáshoz híven, mindenki, akivel találkoztunk, és esetleg beszédbe elegyedtünk, kérdezte, hogy hova megyünk ménkő nagy hátizsákokkal megpakolva, mint a tergenyes számár, s mi mondtuk, hogy a Fudzsi-szanra. Erre a szokásos reakció: már megint röhögött mindenki. Ugye néztek ránk, hogy ki ez a két idióta gaidzsin, aki rohadt nagy hátizsákokkal akar fölmenni a Fudzsira. De mivel nem volt stabil szállásunk, a hegy túoldalán akartunk lejönni és úgy továbbmenni, esélyünk sem volt, hogy a hátizsákokat otthagyjuk, úgyhogy vittük magunkkal a kis felszerelésünket. Volt felfelé menet egy nagyon aranyos kis sztori. Már a Fudzsi lábánál voltunk, még erdős részen jói leaszfaltozott úton gyalogoltunk felfelé, amikor is elszáguldott mellettünk egy nagy - meg nem mondom, milyen márkájú - autó. Japánban minden autó nagy. A pici japán autó Japánban nem működik. Az csak Európára van. Japánban minden autó nagy. És a festés színezete alapján én azt láttam, hogy ez nem lehet más, mint a nemzeti park-természetvédelmi terület autója. Amit előtte már a komámnak is ecseteltem, hogy itt szinte bizonyos, hogy bennünket valami természetvédelmi helyi szakember föl fog venni, mert itt rengeteg nemzeti parki autó fog járkálni. Komám, aki Maci Laci-rajzfilmekben nőtt föl..

– Teljes mértékben tisztában volt ezzel.

– Meg is látta, hogy hopp! Itt jön az abszolút Maci Laci színezékű autó. Ügyes mozdulattal ugrottunk, megállítottuk. Tulajdonképpen gyanús volt, hogy a megállás pillanatában az autó hátsó csomagtartója már ki is nyílt, és az ajtók is kinyíltak, de gondoltuk, ez egy nagyon előzékeny természetvédelmi szakember. Intő jel lehetett volna még az is - bár nem ismertük a japán természetvédelmi emberek az öltözékét -, hogy nem a hagyományos keki vagy zöld, vagy cserkészes dologban volt a fickó, nem outsiderses kinézete volt, hanem fehér ingbe volt felöltözve.

Igazából nem lepett meg bennünket, bevágódtunk, indultunk. Meg nem mondom, melyikünk, szerintem a Sanyi volt, aki indulás után 0,1 század másodperccel...

– Én azonnal föltérképeztem a helyzetet.

– Ő sikítógörcsben tört ki, és hogy kiabált-e vagy mutogatott, már nem is tudom, lényeg az, hogy mind a ketten rádöbbenünk, hogy taxiban ülünk - körülbelül 170 métert mehettünk -, aminek az órája iszonyatos sebességgel pörög. Hát lehet, hogy volt az 175 méter is talán, életünk legrövidebb taxizása volt: iszonyatos üvöltözések közepette megállítottuk. Nagyjából az akkori magyar átlagkereset kétszeresét fizettük ki erre a 175 méteres útszakaszra.

– Majdnem ezer jent. Két nap folyamatos evést kifizettünk 175 méterre. A cuccainkat kidobáltuk, megköszöntük, és folytattuk tovább az utat gyalog. Azt gondolom, hogy talán bizonyos viták is folytak közöttünk.

– Tovább tartott a kipakolás, mint... Mik folytak?

– Anyázás, egyéb dolgok.

– Ja, igen.

– S egyéb feszültségforrások, hogy ki volt ez az állat. De tényleg úgy nézett ki - a fiatalok nem emlékeznek, de aki nézte a Maci Lacit, az ismeri, pont úgy nézett ki az autó.

– Igen, mert a rendes japán taxin ki szokták írni. Egyik oldalt rajta van romandzsival, latin betűkkel, hogy takusi, igaz, a másik oldalán általában visszafele szokott kiírva lenni, fordítva, tükörírással, mert nem igazából jártas az átlag japán taxis a latin betűs írásban. Baloldalt látom, hogy takusi, jobboldalt látom visszafelé. Most hadd ne mondjam el, hogy hogyan, de majd ha a könyvben le lesz írva, akkor látjuk, hogy hogyan van ez visszafele.

– Isakut.

– A kis Grétsy László!

– A zsenink!

– Isukat.

– Innentől folytattuk gyalogosan a felfelé vezető utunkat. Erős célunk volt, hogy még az est folyamán fölérjünk a hegyre, amit aztán útközben revideáltunk.

– Hozzá kell tenni, hogy az indulás pillanatától, a tengerszint magasságában, vagy egy picit feljebb volt ez már, mert nem a nulláról indultunk, hanem mit tudom én, olyan 400-500 méterről.

– De először lenn voltunk Hakonéban, a tengerszinten.

– Ott lent kora délutáni időszakban 42 fok volt, irgalmatlan páratartalommal, nagyon nagy meleg, forróság, és nagyon fránkón, rövidnadrágban voltunk. Elcsomagoltam a melegítőalsómat például. Nálam az jelenti a meleget. Úgyhogy rövidnadrág-

ban indultunk, valószínűleg azért, mert azt gondoltam, azért pakolom el a melegítőt, mert ott nem volt már sem bozót, semmi, mert ugye salak.Nincsen, ami szétvagdossa az ember lábát, ilyen bozótos meg csalán meg ilyesmi. És lazán indultunk föl-felé, utána bántuk is keményen, mert...

- Ahogy feljebb értünk, különböző stage-ek vannak, állomások.

- Checkpointok.

- Ahol a fáradt vándor megpihenhet. Egyre drágábban vásárolhat teát és kávé, és mindenféle szuvenírt. Ahogy feljebb ér az ember, ezeknél általában meg is lehet pihenni, meg is lehet szállni éjszaka. Erről majd lesz még egy érdekes történet.

- Az volt az alapállásunk, hogy úgy megyünk föl, - ezt javasolták nekünk, nem tudom már, hogy a helyi japánok, vagy valahol olvastuk, vagy tényleg mondták - úgy érdemes fölmenni, hogy kétezer méter fölött érjen bennünket a hajnal. Mert akkor fölötté vagyunk a felhőknek, és gyönyörűen látjuk a környező hegyeket. És az csodálatosan szép, ahogy a felkelő nap országát a felhők fölött látjuk a tiszta kék égbolt alatt.

- Persze tök giccs az egész.

- Ez volt a tervünk, az alaptervünk, hogy mindenféleképpen fölhatolunk első nap kétezer méterre.

- És mi mentünk, toltuk magunkat cikk-cakkban.

- beelőztük a japánokat.

- Nem gondoltuk, hogy hihetetlenül megerőltető. Mindegy, láttuk, mindenki olyan szépen, komótosan, kimérten sétálgatt. Mi nem, mi toltuk magunkat.

– Nagy hátizsákokkal. És folyamatosan előztünk, mindenkitől elnézést kértünk, hogy letoljuk az ösvényről, és megelőzzük. A kondíciónk nagyon jó volt, hiszen mi nagyon kemény helyről jöttünk. De a nagy hátizsákokkal folyamatosan szenvedtünk, és az, hogy a rendes átlag felfele menő sebességnek a két és félszeresével haladtunk, hogy biztosan felérjünk, szívta a vérünket.

– Talán, nem is tudom, kilenc vagy tíz állomás van, és talán mi elakadtunk a hetedik vagy nyolcadikon.

– A hetediken.

– Fel is értünk. Sőt, amikor indultunk, még voltak kóbor kijelentések, hogy éjszaka is fogunk menni, csak azért is. Hogy nehogy már. Nem úgy van ám. Aztán figyelmeztettek bennünket, hogy nem árt, ha éjszaka nem megyünk sehova. Egyrészt mert úgysem látnánk semmit - talán azt lehet mondani, hogy egész Japánban egyedül a Fudzsin nincs közvilágítás, mert egyébként mindenütt van, de talán ott nincs.

– Zseblámpa meg fejlámpa, ilyenekről nem is álmodtunk.

– Hát abszolút, még nem is hallottunk fejlámpáról. Mert én nagyon akartam vásárolni egy fejlámpát, de a barátom lebeszélte róla, hogy ne akarjak vásárolni, emlékszel?

– Itt a fejlámpa vásárlásról annyit, hogy aki már látott vakondot, az tudja, hogy a vakond egy kaszáló mozdulatot tesz a mellső lábával, hogy kitúrja a földet. Az én jó komám a vásárlásnál jobb kezével egy előlről hátrafelé irányuló kaszáló mozdulatot tett, melynek a végén a kéz becsukódott, és zsebbe rejtőzött. Innentől kezdve mindenkinek a fantáziájára bízunk.

– Abban a hegyászoboltban voltunk, kellékboltban, ahol a komám pénzért vásárolt magának egy kis hátizsákot, egy kék színű, nagyon aranyos kis hátizsákot?

– Állat.

– ...és ugyanott vettünk magunknak két tracking-brifkót.

– Övtáska.

- Nekem is megvan. Otthon van. Ő kéket vett, mert a kék hátizsákhoz passzolt a kék, én meg pirosat vettem dafke.

– Ja, nekem volt piros hátizsákom, ahhoz vettem kéket... egymáshoz öltöztünk.

– Fehér zokni. Kötelező román fehér cérnazokni...

– Fölhúzva.

– Úgy, hogy lehetőleg az összes eret elszorítsa a lábon.

– Halászgatyó.

– Halászgatya és papucs. És nagyon fontos, hogy... mi volt még? A barátomnak a Kappa trikója, kis lyukacsos Kappa trikó, ez nagyon fontos lesz a későbbiek során.

– Ezek nem fognak reklámnak számítani?

– De! Csak nem kell mondani. Izomtrikó.

– Izom Tibor-trikó. Nagyon nagy jelentősége lesz a későbbiek folyamán, mert ahogy fölértünk, és eljött az a pillanat, hogy a felkelő nap elment, lefeküdt aludni, abban a másodpercben, azonnal fagypont körüli állapot alakult ki. Jó hideg volt. Szerintem még mínusz kettő is volt, mert voltak kis jégkásák.

– Hajnalra fagyott.

– Hihetetlenül hideg lett, de a 42 fokhoz képest borzasztóan hideg volt.

– A hegyen ez elő is fordul. Abban az időben még a polár és hasonló maximum a Nasánál, fejlesztés alatt álltak, nem is ismertük az ilyeneket. És igen, cernazokniban és rövidgatyóban egészen izgalmas volt. Ahogy a nap lement...

– Még akkor vidámak voltunk. Nem is volt baj.

– Tudniillik akkor még mozogtunk, folyamatosan mozgásban voltunk. Melegünk volt, le voltunk izzadva, nem fáztunk, egészen addig, amíg meg nem álltunk.

– Checkpoint körül voltunk akkor, s a megállást követően, két-három percre törtünk ki eszeveszett üvöltésben.

– Ott bazaltsziklák voltak és nem salak. Amikor megálltunk a bazaltsziklák tövében, abban a másodpercben elkezdett fújni a szél, azt már nem csíptük, másrészt körülbelül három perc múlva hihetetlenül vacogott a fogunk, nagyon-nagyon elkezdtünk fájni. Azt hittük, hogy itt a vég. Akkor már áldottuk, hogy nem kisebb brifkót vettünk, mert az legalább takart valamennyit a testünkön, másrészt meg nem voltunk fölkészülve arra, hogy hideg lesz. Nekünk azt mondták, hogy meleg lesz.

– Bár tegyük hozzá, hogy voltak meleg ruháink, és volt szélálló dzsekink is, nadrág, kabát, minden volt, csak ez mind a hátizsák legalján.

– Azért szépen apránként elkezdtünk felöltözni. Aztán mindent fölöttünk, amit találtunk, és még akkor is borzasztóan fáztunk, pedig akkor már rajtunk volt a zörgősnadrág is, a melegítő, talán még a gít is fölöttük.

– Nem, a karateruhát nem.

– Azt nem vettük föl? De nagyon-nagyon fáztunk, és a checkpontra belülrre mi nem tudtunk menni, mert arra rávaló nem volt.

– Illetve először bementünk, de ott már a tea ára is az arany akkori világpiaci árának megfelelő összegnek felelt meg.

– Vetekedett a taxival.

– A szállásról nem is beszélve, amit meg nem mondom, hány ezer millió jen.

– Nagyon drága volt, rengetegbe került. Úgy döntöttünk, hogy mivel fel vagyunk fegyverkezve hőálló fóliával, kint fogjuk eltölteni az éjszakát.

– Hát, rá volt írva, hogy a jég hátán is lehet meztelenül aludni benne.

– Úgyhogy kimentünk az állomás épülete elé. El kell képzelni, fent, kétezer valahány száz méteren, vagy talán lehet, hogy már háromezer méter körül is voltunk. Már nagyon fent voltunk. Az állomás pici, japános stílusú, japán építkezésű, fából készült. Az oldalfala nem is tolófal volt, hanem fából volt az egész. Fenn vagyunk a hegyekben, kisméretű épület, melynek olyan volt az ajtókerete, hogy egy 35-40 centiméter szélességű beugró volt, ahol egy ember - viszonylag kényelmetlenül - elfért. El is határoztuk, hogy ott fogunk pihenni. Én valamiért oldalt fordultam, a hátizsákom irányába nyúltam, hogy kivegyek valamit, vagy belerakjak valamit, s mire visszafordultam, addigra hőálló fóliástól, maradék meleg ruhástól, mindenestől az én jó komám, Sanyi becsavarva, mint óegyiptomi múmia, bepréselte magát az ajtókeretbe. De az még hagyján, hogy bepréselte

magát, ez alatt az egy-két másodperc alatt mély alvásba is zuhant, amit erősen zokon vettem. Tudniillik a szituáció a következő volt: tök sötétben, 80 kilométeres szélben, mínusz x fokban, minden hőálló fólia nélkül álltam a Fudzsi oldalán, míg a komám a szélvédett keretben, betekerve a jó kis fóliába, már valahol a távoli galaxisok mélyén pihengetett.

- Én semmilyen kérésre nem voltam hajlandó fölébredni.

- Meg sem rezdült. A híres hős, Mucius Scaevola hozzá képest kutyafasza.

- Tudtam, hogy ezt fogja mondani.

- ...semmi, meg se mozdult. Innentől kettőnk visszaemlékezése eltér. Én azt szoktam mondani, hogy kicsit, enyhén felindult állapotban, hangosabban szólongattam, hogy ébredjen fel. Ő erre valahogy másképp szokott emlékezni.

- Én határozottan emlékszem rá, hogy állt, csípőre tett kézzel, és mint a zálogos marha, úgy ordított, hogy az isten bassza meg, itt fogok szarrá fagyni a Fudzsi derekában, takarodj ki innen, Badár! - Nem! - ez volt a válasz. Határozott, gyors választ adtam: - Nem. Fenyegetőzött, hogy megöl.

- Ezek után cselekvésre ragadtattam magam, és megpróbáltam kirángatni a fóliából, hogy legalább nekem is jusson. Mivel kettő darab fóliánk volt, mind a kettőt magára csavarta.

- Kettő volt, de az egyiket magam alá tettem. A biztonság kedvéért.

- Igen, a biztonság kedvéért az én fóliámat. Na most, a rángatás hatására, mert azt nem írta a leírás, hogy hány kilogramm per négyzetcentiméter szakítást és rángatást bír el, egy idő

után, mint a Deákné vászna, reccs! elszakadt. Azt hiszem, innentől kezdve ketten üvöltöztünk.

– Igen, akkor már ketten.

– De azt nagyon felváltva, és néha nagyon egyszerre. Aminek hatására viszont ad egy: nem fáztunk annyira, ad kettő: hihetetlen elgyötört fejjel, borzalmas elnézésekérések közepette megjelent a menedékház vezetője, és az összes kezét összetéve, a létező összes japán kamira könyörögve megkért bennünket, hogy a bent éjszakázók lelki és fizikai nyugalmanak érdekében, ha egy picikét csendesebben lennénk - de nagyon elnézést kér, hogy itt megzavar bennünket -, és nem lehetne-e valami megoldást...

– Akkor már vele is üvöltöztünk. Mindenkivel üvöltöztünk. És egyetlenegy megoldást tudott kitalálni: felajánlott - teljesen ingyen, amitől egyből szimpatikussá vált - a menedékháztól néhány lépésnyire egy kis, lábakon álló csúrszerűséget, amiben volt néhány tatami meg egy-két futón. S azt mondta, hogy ott bent nyugodtan éjszakázzunk, full ingyen. Gyakorlatilag a másodperc töredéke alatt...

– ...bekvártélyoztunk.

– ...villámgyorsan.

– Minimum csönd lett.

– Csak részben volt néma csönd, ugyanis nem volt benn világítás, és meg kellett keresni a különböző eszközöket, amikkel magunkat betakarjuk. A fólia, ugye...

– Zseblámpánk, semmiféle technikai cuccunk nem volt. Ott már marhára bántam, hogy nem vettem fejlámpát. Egy-két tatamin a picinyke kis helyiségben elhelyezkedtünk,

és tulajdonképpen jó is volt, de kellett volna valami, amivel takarózni lehet, hogy mégis melegünk legyen.

- Az meg nem volt.

- A sötétben való tapogatózásakor én felfedeztem néhány futont. A futon szivacszerű matrac, amit ágyként használnak a japánok. A hagyományos japán családokban feltekerik, letekerik, ezen alszanak. Ráterítik a tatamira. Na, itt a futon nagyon jó volt, mert villámgyorsan magamra teritettem vagy kettőt, amit találtam. Komám pedig halk vacogással összetekeredett.

- De nem mondta volna... Ott kussolt csendben, de nem szólt volna.

- Nem, nem szóltam. Aztán hajnalban, hajnaltájt fölébredtünk, egyrészt én kezdtem fájni, tudniillik valahogy a futonok az éjszaka folyamán átvándoroltak.

- Életre keltek.

- Életre keltek, és átvándoroltak a komámhoz. Ez volt az egyik, ami miatt fölébredtem, a másik...

- Én határozottan emlékszem, hogy ő adta nekem oda.

- Szerintem nem, de mindegy. A másik pedig, hogy a kis épület résein beszűrődő halovány hajnali fényben - ezt nagyon nehéz leírni, de mondjuk, aki ébredt már úgy, hogy kettő és fél centire volt az arcától Badár feje, amint áhítattal, mosolyogva alszik... az a halálsikoly, ami elhagyta a torkom... és azonnal iszonyatosan bevertem a fejem, mert helyben felugrottam két métert. Az egész épület volt másfél méter, de annyira megrémültem. Fáradt voltam, fáztam, nem tudtam, hol vagyok, és elképzelhető... Ennyire?... Az én jó komám akkor sem a Brad

Pitt ideáljának a megtestesítője volt. Ettől rögtön fölébredtünk, és összehakoltunk, kölcsönösen vádaskodtunk, hogy ki kitől mit lopott el, miért nem volt neki több futonja, és miért tüntette el az én futonjaimat. Majd összehakoltunk, és valóban, a felkelő nap első derengésére próbáltunk útnak eredni a menedékház tulajdonosának legnagyobb megkönnyebbülésére, aki látta, hogy távolodunk, és egyre magasabbra megyünk. Biztos, hogy legalább négy-öt áldozatot bemutatott a különböző isteneknek. S elindultunk felfele, a csúcs irányába, a csúcsra.

– Ahogy jött ki a nap, az gyönyörű volt. Szóval megérte. Megérte szétfagyni, megbolondulni éjszaka, mert csodálatos volt. Az tényleg valóban igaz... Kár, hogy nem lehet fotóval illusztrálni, mert az abszolút nagy titkot fölfedő fotón látszott, hogy a komámnak a két füle nem egyforma, úgy nézett ki a fotón az árnyéka, mint a Manócska. Abszolút kopasz fej, és a nap sugarai által átvilágított fülei.

– Vad fotózásba kezdtünk, amit aztán gyönyörűen megröngeneztek az oroszok.

– De azért van egy-kettő.

– Egy-kettő azért maradt. Nézhető. És nem lehet visszaadni a fotóval a táj szépségét. Csodálatos volt, ahogy éppen kibukott a nap a japán Alpok mögül, és a japán Alpoknak a nagyon magas hegycsúcsain - mert azért majdnem mindegyik kétezer méter fölött volt, meg majdnem háromezer - kis szigetek voltak, mintha egy hatalmas nagy tengerben kis szigetcskék lettek volna. Mint egy legyezőn egy gyönyörűen felépített festmény, az egész úgy nézett ki. Csodálatos volt. Innen aztán továbbindultunk. Kezdtünk szépen, lassan fölengedni, ahogy jött fölfelé a

napocska, egy kicsit megindult az ereje is. Nagyon gyorsan föl-
értünk a csúcsra. Dél körül már fönt voltunk.

- Hamarabb is talán.

- Fönt voltunk, pikk-pakkra. Hát marhára megérte! A Fudzsi tetején van egy csillagvizsgáló, ami zárva volt, nem tudtunk bemenni. Egy telefonfülke van ott a biztonság kedvéért, hogy bárhova oda lehessen szólni, itt vagyok a Fudzsi tetején. És egy kólaautomata, a rend kedvéért.

- És még van egy nyáron működő sintó szentély, ahol a papok csak a tavaszi-nyári időszakban vannak fent, hiszen ősszel a Fudzsira ráesik az a három-négy méteres hó. Onnantól kezdve egészen tavaszig semmi, csak a meteorológiai állomás rendkívül elszánt alkalmazottai lehetnek, akik bírják. A központi kráter mellett pedig van egy torii.

- Ja. Ez nagyon-nagyon fontos a későbbiek szempontjából.

- A torii a sintó vallás egyik fontos kelléke. Szó szerinti fordításban kakasülőt is jelenthet; egy szent kapu. A Fudzsira felmenő és a krátert megnéző turisták és zarándokok, hogy a kamiknak, az isteneknek mind-mind kedvezzenek, a fából készült torii repedéseibe pénzerméket helyeznek el. Sok száz vagy sok-sok ezer pénzérme helyezkedett el ebben a toriiiban. Na most, itt nagy dilemmában voltunk. Fent, az istenek lakhelyén az isteneknek szánt áldozati ajándékot nagyon-nagyon-nagyon nem illik háborgatni. De. Ha az ember nagyon éhes, és nagyon kevés...

- És gondol a jövőjére...

- ...pénze van, akkor mindenképpen érdemes ezt a kamikkal

megbeszélni, hogy ők hogy is gondolják. Úgyhogy nekiálltunk a komámmal és elkezdtünk tárgyalni a kamikkal. Különböző ajánlatokat tettünk, és gondoltuk, néhány jeneszke nem fogja földhöz vágni a Fudzsi isteneit. Biztos, ami biztos, előre szégyelltük magunkat.

- Felváltva szedegettük ki a pénzerméket. Azt nem tudom, hogy mennyit sikerült, de hát egy-két ezer... sőt több napra való ételmezt... bocsánatkérés közepette azt hajtogattuk, hogy ebből nem élvezkedés lesz, hanem szigorúan étkezésre fogjuk fordítani.

- Maximum utazásra.

- De ez a maximum. De azt is lehet, hogy az utazásra a tárcánkból vesszük elő a pénzt, s ezt, amit a zsebünkbe töltünk, szigorúan étkezésekre. Erre nagyon odafigyeltünk, hogy azért kérünk bocsánatot, mert éhesek leszünk.

- Nem ebből mentünk aztán később pornómoziba és egyéb bűnös helyekre. Az másból volt.

- Nem, ez tényleg megtakarításból volt.

- Több napig ettünk jól. Bizony, bizony. Sőt úgy emlékszem, hogy a Doktor Enyveskéz működött, egyrészt a jó cimborám, akinek ügyesen falaztam, de egyszer magam is lőttem egy komplett jégbárból két Magnumot, vagy nem tudom, micsodát. Ott már volt Magnum akkor is, és aztán egyszer... nem is tudom, mit ...

- Én amatőr voltam a nagymester mellett. A technika a következő volt: általában valamely helyen - illik ezt elmondani? - megjelentünk térképpel a kezünkben, bementünk, és ékes, de tört japánsággal megkérdeztem a térképet mutogatva, hogy hol

helyezkedik el az a dolog, ami általában az épülettől mondjuk öt méterre van. Az összes alkalmazott összegyűlt, és rövid, harminc-negyven perces előadást tartottak arról, hogy hogyan is juthatnék el az utca túloldalán lévő helyre. Mindenki a térképen mutogatott, rendkívül kedvesek voltak, én is nagyon kedves voltam, majd mindent megköszöntem és kimentem. Megkerestem a komámat, aki akkor már rendszeresen két pofára tömte magába - mert nem várt meg - a kis zsömlécskét. Rendkívül finom uzsicsomag volt, amit sikerült összeszedni. Ha valaki manapság nézi a *National Geographic* csatornát, és látta, hogy a hiénák hogyan marakodnak az elejtett gnú fölött - akkor ezt kisebbben, két emberrel kellene elképzelnie...

– Simán nyílt japán bajnokságot rendeztünk. Véres harcokba torkollott...

– Én ezt csakis azért tettem, hogy a kis uzsicsomagot próbáltam elfogyasztani, még mielőtt a komám ki tudott volna térülni-fordulni a boltból sűrű elnézések közepette. Mert ugyanis amikor a toriiból kimentett százjenesekből vásárolt magának dobozos kólát...

– Az is a kaja szűk fogalma.

– ... és néztem, hogy nekem nem adna'? Erre ő: - Gluk-gluk-gluk... Óóóóóóó... Nem! Gluk-gluk... És megitta. Mondom, akkor adj egy százjenest. Mire ő: - Minek? Most ittunk kólát! És már ment is tovább. Sírva könyörögtem, hogy egy kortyot legalább hagyhattál volna. Erre mit mondott? Ott a doboz bent a kukába', keresd meg, és igya'!

Igen, mert szigorúan beosztottuk, hogy egy nap mennyi üdítőt... a mennyiség volt mérvadó. Mondjuk, ezen a napon nagyon meleg van, ennyi kilométert utazunk, akkor - mit tudom

én - három dobozos üdítőt fogyaszthatunk el. Most mondtam egy számot.

- De hogy ki fogyasztja el azt a hármát, az nem volt leírva...

- Az nem volt leírva. És szerencsére, valami oknál fogva épp én őriztem a kajapénzt...

- Egyszer olyan finom csokis fánkot tudott csippenteni a barátom, hogy az valami isteni volt. Arra határozottan emlékszem, isteni volt. Meg egyszer - mondom -, akkor teljesen egyedül... a segítségem nélkül, úgy, hogy ott volt a teljes japán hadsereg, és nézte, mit művel, két hatalmas, mondiális Magnumot tudott pottyantani egy teljesen lezárt jégszekrényből.

- Mert az, hogy a profi, Kiotó igen előkelő negyedéből, igen előkelő legyezőboltból, igen előkelő legyezőket „talált”... Azt azért kellett, mert nem tudtam egyszerűen megemészteni, hogy a százejenes kóla lótúró volt ahhoz képest, mikor megláttam a hihetetlenül pazar, kézzel készített selyemlegyezőnek az árát, a mintegy 97 ezer jent. Oda volt biggyesztve mellé. A legolcsóbb is 21 ezer jenes volt, nekünk kettőnknek 57 ezer jenünk volt a teljes útra, egyetlenegy legyezőt tudtunk volna megvenni, de akkor a legyezőben temetnek el bennünket. Úgy éreztem, hogy nagyon sok legyező van abbana boltban, marad még, és nagy meleg van. Ezért megkérdeztem a legyezőt, van-e kedve szétnézni Magyarországon. Volt. És a barátait is megkérdeztem, nekik van-e kedvük...

- Ne legyen magányos...

- Japán legyezők, s nem tudnak japánul senkivel sem beszélgetni.

– Hogy nézett volna az ki, hogy árválkodik egy 97 ezer jenes legyező Magyarországon? A 21 ezer jenes barátját is megkérdeztem, és hogy egálban legyenek, kiegyenlítettem 97 ezer jenre. Annyi legyezőt még hoztam. Aztán megtetszett egy nagyon aranyos kis papírlegyező, az se maradjon már ott. Gyakorlatilag kopaszon hagytuk a boltot.

– Iszonyatos mennyiséget...

– Fogtam a fejem, hogy ilyen nincs. Kérdezte, komám, te milyen legyezőt szeretnél?

– Ööö... tulajdonképpen... az ott nagyon tetszik, de hát nem lesz rá pénz. Beszéljess egy kicsit az eladóval! Hát jó! S akkor beszélgettem egy kicsit az eladóval, és az alatt, nem tudom hogy... Ez olyan, mint sok évvel később, mikor Olaszországban kihozta a szörföt a sportboltból...

– Az egy külön történet. Azt tudom, hogy az utca túloldalán térden állva könyörögtünk, hogy ne, ne... Kihozta a szörföt, álltak ott a biztonságiak...

– De előtte már mindenkit elláttam papucssal, de azt így:

– Komám, szükséged van egy papucsra? Tessék, parancsolj. Ilyen szinten. Meg az öccsének is: - Te figyelj, Tupika, hát nincsen rajtad papucs! Tessék! Neked is, neked is! Tessék, tessék! Utána ránézek az öccsére: - Te, figyelj már, hát rajtad nincsen napszemüveg! Na, nesze. Tettem neki napszemüveget. Utána jöttek hozzám. Mondom, van nálad valamennyi kis aprópénz? Van. Akkor itt egy tárca hozzá! Utána jöttek, hogy utazótáska is kellene. Mondom, mi sem természetesebb, parancsolj!

Aztánbementem a boltba, ezek ott álltak teljes menetfelszereléssel, utazótáskával, napszemüvegben, papucsban és bőrtárcával a kezükben. Majd bementem egy boltba, ahonnan másfél órai várakozással tudtam nagy nehezen kimenekülni, mert egy bőrkabátboltba térültem be. Na most, nyáron nincsen szüksége az embernek bőrkabátra, viszont az eladó nagyon rám akart tukmálni egy bőrkabátot. Azt meg lealkudtam valami 300 márkáról 100 márkára, ami már óriási engedmény. És utána nem tudtam, hogy jöjjenek ki a boltból pénz nélkül. És egyszer csak azt mondtam, hogy ronda, hogy valamit mondhassak rá, és ettől úgy kétségbeesett az olasz, hogy...

- Megszúrta saját máját...

- ...a haját tépte, már sírt, már mindent elmondott, mire leértek a száz márkára. És mi várakoztunk, csak várakoztunk, s aztán kijött. De a szörf az borzalmas volt, mert akkor valaki meggyanúsította Badárt, hogy... Illetve nem meggyanúsította, hanem...

- Előtte egy horgászbotot... kértem kölcsön...

- ...hogy hát azért egy szörföt nem tudnál kihozni. De hát ez egy poén volt. Egy szörf nagy. Erre bement a szörfboltba és kihozta. Álltunk, térden állva könyörögtünk, hogy vidd vissza! Vidd vissza! És akkor visszavitte a szörföt... Na mindegy, ez Olaszországban volt sok évre rá. Japánban jöttek a legyezők sorban. Másrészt meg mi volt az, ami... Igen, a végén a profizmus... az volt teljesen teljes, hogy már nem is kellett, hogy már nem is kellett a barátomat megkérdezni, hogy melyik legyezőt szeretné, hanem csak telepatikus úton gondoltam: - Azt. De csak ott volt, elhaladtunk mellette, és tíz-tizenöt méterre a ko-

mám kezébe nyomtam: - Parancsolj, komám, neked szereztem.

– Szép.

– Utána azt mondja köszönöm szépen, milyen rendes vagy, hogy gondoltál rám. Mondom, nem csak rád gondoltam, magamra is. És egy kétszer annyiba kerülő legyezőt megmutattam: - Nekem is van ilyen! S a Fudzsiról lejőve, mert a déli oldalon mentünk föl, és az északi oldalon jöttünk le vagy... fordítva?

– Az északi oldalon jöttünk le.

– Igen, a meredekebbik oldalon jöttünk le.

– Iszonyatos sebességgel, villámgyorsan. Hú, nagyon gyorsan lejöttünk, mert siettünk tovább. Akkor mentünk Fudzsinomijába.

– Fudzsinomijába meg Odavarába.

– Igen... nem. Odavarából.

– Odavarából mentünk oda. S Fudzsinomijába onnan indulunk. Fudzsinomijában volt az, amikor stoppoltuk a dalos kedvű csávót, aki lenyúlta a bambuszkardot. Az volt az egyetlen dolog, amit vettem. Ott felejtettük a kocsijában.

– Bünti.

– Én is erre gondoltam.

– Igen ez volt a bünti. A szent ereklyét otthagytuk.

Hét

– Kiotó gyönyörű. Hihetetlen volt. Csodálatos. Abszolút buddhista környezet. Több mint háromezer templom.

– Régi japán főváros.

– Mindenhova eljutottunk, mindent megtaláltunk.

– Nagyon szuper volt. Kiotó sokkal kisebb mint Tokió és átláthatóbb.

– Kereszt- és hosszirányban vannak a sugárutak. A klasszikus japán építkezésben... a császári város milyenségébe most ne is menjünk bele, hogy miért így építkeztek.

– Nagyon szép helyeken voltunk. Kiotóban sokat csázkáltunk. Nagyon erősen gondolkoztunk egy szamurájkardon, de az már szinte képtelenségnek tűnt, hogy egy szamurájkard is velünk jöjjön, hasonló módon, mint a legyezők, de az egyik boltban nagyon erősen kérette magát, hogy szeretne velünk jönni, aztán meggondoltuk. Szóval ott ez... már csak azért, mert csúnya a félkarú ember... egy szamurájkarddal, egy karddal távozni úgy, hogy nem tudsz kardozni, és mi olvastuk a jakuzákat, és tudtuk, hogy ők viszont nagyon jól tudnak kardozni, ezért úgy döntöttünk, hogy azt nem. De láttuk a kardkészítés menetét, gyönyörű kardokat láttunk, ősi kardot is láttunk.

– Igen, igen, 16-17. századi kardokat is láttunk. Voltunk a sógun palotájában, ahol gyönyörű látványt nyújtottunk. Tudniillik, aki járt már Kiotóban, az tudja, hogy a sóguni palotában van az úgynevezett fülemülepadló, ami úgy van elkészítve, hogy

nem nyikorog, hanem csipog, mint a fülemüle. Ugye ez biztonságtechnikai szempontból van, hogy a bérgyilkosok - filmélmény, mindenki tudja, hogy a sötét fekete ruhába öltözött nindzsák és egyéb rosszindulatú emberek - ne tudjanak hangtalanul bemenni. Hasra feküdtünk, és fél nap/centiméteres sebességgel próbáltunk előrekúszni, hogy majd mi hangtalanul végigmegyünk rajta. Nem lehet. Nem, az valóban zenél, csipog, és énekel. Nagyon jó, amikor egy-egy turistacsoport jön arra, és azt látja, hogy két magyar hason fekve kúszik a padlón, iszonyatosan lassan, majd amint megszólal a padló, káromkodásban tör ki; akkor kis csend, kis mozdulatlanság, kis kúszás, nagy kiabálás. És ez így ment egy darabig, amíg meg nem untuk.

– De kipróbáltuk. Utána a jól bevált módszert alkalmaztuk. A rengeteg kiotói zen kolostor jó ómennek tűnt ahhoz, hogy az éjszakát egy kolostor udvarán töltsük. Mindegy volt, hol töltjük az éjszakát, ahol ránk esteledett, ott éjszakáztunk, de úgy gondoltuk, a biztonság kedvéért jobb ezt négy fal között tenni. Mivel ott igazi kínai módszerekkel épített buddhista kolostorok vannak, borzasztó vastag fallal vették magukat körül. Kackiás mozdulattal, sitty-sutty, áthajítottuk magunkat, és a kertben aludtunk.

– Nagyon klassz templomokat láttunk.

– Kiotóban a Gion-negyedben még ma is nagyon aktív élet folyik. Az a gésa-negyed, a szórakozónegyed, különböző iskolákban élnek a gésák és a maikók, a tanonc gésák, elszeparálva a turistáktól. Az a világ a gaidzsinnak egy másik bolygó. Megfizethetetlen és szinte láthatatlan, csak egy

bizonyos közönségnek van oda bejárása. Nagyon sok a turistalátványosság. Bemutatnak a teaszertartástól kezdve a bunraku-bábjátékon át a nó-színházig mindent, ami nagyon-nagyon sokba kerül, de ezt meg lehet nézni gyakorlatilag ingyen is. Sűrű elnézéskéresek köze-pette be kell ülni, és valahogy sosem kérdezi meg senki, hogy van-e jegy. Egy klasszikus nó-színház egy átlagos európai és minden egyéb embernek nézhetetlen, ám rendkívül jó alkalmat nyújt a komámnak arra, hogy hosszú időt mély pihenéssel töltsön. Ha izgalmas lenne, a második percben elaludna, így viszont az első percben aludt, és a három-négy órát végigaludta.

– Nagyon nagy érdeklődés volt bennem az első tíz másodpercig, mert valóban, szinte majdnem kilenc méter hosszú haja van a nó-színház hősének. Saját haja. Majdnem. Hét méternél rövidebb nincs is. És a deréköve is ugyanolyan hosszú, mint a haja, az van maga köré tekerve, és valami hihetetlen fejhangon tud énekelni. Olyan borzasztóan, hogy a második világháború kutyafasza volt ahhoz képest, milyen fejhangon tudja énekelni, hogy jáminene-áminenyányá... Közben tekergeti a haját körbe. Ezt tíz másodperc alatt leellenőrzi az ember, hogy valóban úgy van, ahogy olvasta, mély alvásba merül, és az előadás végéig nem ébred föl. Viszont ha az ember mély alvásba merül, egy hithű japán nem kérdezi meg, hogy van-e jegy, az ember ki tudja pihenni az összes fáradalmát.

– Utána áhítattal elmeséltem, hogy mi történt a két és fél órás előadáson.

– Jancsi is végignézte, hát azért hoztam magammal.

- De így mindent megnéztünk.
- Nagyon jó volt.
- Sanyiról tudjuk, hogy a saját filmjein kívül semmit nem néz meg. Azt huszadszor is, amiben ő van, amúgy semmi nem létezik.

– Kiotó összes létező buddhista templomában aludtunk. Nagyon nehéz lett volna Kiotóban nem találni buddhista templomot, mert van több mint háromezer. Valahogy mi mindig estére érkeztünk egy újabb templomhoz, bedobtuk a kis hátizsákkunkat a vaksötétbe, majd beugráltunk a falakon keresztül. Reggel úgy ébredtünk, hogy jó, itt vagyunk egy templomkertben teljesen véletlenül, és valaki rázza a vállunkat. Ez a valaki egy szerzetes volt, aki mondta, hogy benn vagyunk a templomkertben, és mondtuk, azonnal szedjük a cuccot, már megyünk is, csak véletlenül kerültünk ide. Valahol kint, mi nem itt bent, hanem ott kint feküdtünk le, de valahogy itt ébredtünk...

– Addig forgolódtunk, amíg...

– Nem tudom, rossz álom lehetett valószínűleg, és már éppen távozni készültünk, amikor mondták, hogy nem-nem-nem, maradjunk nyugodtan, fogyasszuk el velük nyugodtan a reggelit. Nézzünk szét a templomukban, hátha megkedveljük a dolgot, és mi mondtuk, hogy hát semmi rossznak nem vagyunk elrontói, nagyon szívesen...

– Ha már itt vagyunk...

– Ha már itt vagyunk, akkor nagyon szívesen megkóstoljuk ezt a dolgot. A szerzetesi életből idáig ki is vettük a részünket, majd pajkosan elköszöntünk, megköszöntük a vendéglátást...

– Néha volt olyan, amikor a komám éppen a reggelivel volt

elfoglalva, addig én a reggeli zazenkájon részt vettem. Így sikerült rinzáj iskola szerinti zazenkájon is részt venni és szotó iskola szerintin is. Ezek mind zen irányzatok, csak hogy a műveltségünket is fitogtassuk.

- Mondjuk el, hogy a zazenkáj az micsoda, mert senki nem tudja.

- Ezek reggeli meditációk, illetve nem csak, mivel a különböző iskoláknak megfelelően különböző stílusban zajlanak le. Több ilyenem részt vettem, ennek csak az volt a hátránya, hogy amíg én Buddha útján jártam, addig a komám igen gazdagon megreggelizett és teázott a különböző helyeken, mert azt mondta, hogy ő nem olyan családból származik, hogy csak úgy beül bármilyen zen meditációra...

- Egyszer csak elindultunk...

- Irány Nara!

- Irány Nara, így van.

- Meg akartuk nézni a narai Dajbucut.

- Kiotó és Nara nincsen nagyon messze egymástól. Annyi, mint Budapesttől Szentendre, olyan húsz-huszonöt kilométer távolság. Mi az egyetlen odavezető úton, betonúton mentünk. Egy többsávos országút, amit jobbról és balról is egy huszonöt kilométer hosszúságú autóbontó telep szegélyez. Egyetlenegy autóbontó: három emelet magasságig csak bontásra váró autók vannak. Japánban olyan méretű autógyártás folyik, hogy hat éves korában kiszánálnak minden autót, mert már nem tud megfelelni a biztonsági előírásoknak, és nem megy át a vizsgán, épen bontóba kerülnek, és szétfejtik őket. Voltak ott jobbnál jobb autók, mondtam is a komámnak,

– hogy hű, komám! A Trabantok után elég szép látvány, amikor az ember elmegy egy csomó Nissan, Toyota, Suzuki és egyéb, Mazda előtt.

– Amilyeneket eddig nem is nagyon láttunk itthon...

– Abszolút nem láttunk.

– És ilyen jó minőségben, bontásra várva pláne nem.

– Viszont stoppoltunk vadul, hogy valaki felvegyen bennünket.

– Megpróbáltuk, de nem vett fel bennünket senki, úgyhogy a huszonnégy kilométert vagy huszonöt kilométert végigsétáltuk...

– Fölvettek a végén, azok a fiatalok, akik...

– Ja igen, igen, volt valami...

– Kérdezték, hogy hova megyünk, és mondtuk, hogy kolostorokat nézegetni meg a Daibucuhoz, de nem hitték el, hanem folyamatosan azt kérdezték, hogy pacsinkózni megyünk vagy kurvázni? Pont úgy voltunk öltözve, és nagyjából úgy néztünk ki, mint aki a nemzeti japán hazardjátékot, a pacsinkót, amit egyébként gyűlölök, akarja játszani, vagy Narába megy kurvázni, hát egy az egyben úgy néztünk ki.

– Mind a kettőnek el tudnám mondani most gyorsan az alapjait, de nem vagyok benne biztos, hogy mindenkit érdekel...

– A lényeg az, hogy mi a kultúra magvát akartuk magunkba szívni, valóban a Tó Dandzsi és a Tó Fudzsi templomot akartuk megnézni...

– És a narai Daibucut. Öreg este volt, amikor kiérkeztünk végre Narába, és jó szokásunkhoz híven megpróbáltunk egy templomot találni, ahova beugrunk a kerítésen, és majd megalszunk az udvarban, de nem találtunk.

- Rengeteg parkot találtunk.
- Narában rengeteg park van, ez ilyen parkos város.
- Parkos nemzetközi város ez. Találtunk szebbnél szebb parkokat, és az egyik pillanatban, amikor már nagyon elfáradtunk, azt mondtam, most már a fene egye meg, engem nem érdekel, nem megyek tovább, ebben a parkban letáborozunk. És ott, ahol álltunk, szépen fogtuk magunkat, lehajítottuk a cuccunkat, és leheveredtünk csak úgy a fűre. Megtehettük nyugodtan, mivel éjszaka is huszonhat-huszonhét fok van, egyáltalán nem lehet azt mondani, hogy hideg lenne, és nagyon kényelmesen elheveredtünk...
- Volna...
- Volna...
- ...ha nem lett volna nyolcmilliárd szúnyog.
- Ami meglepő volt, már csak azért is, mert egész Japánban még csak legyet sem lehetett látni, egyáltalán nem voltak, se szúnyogok, se vérszívó rovarok, se légy...
- Kivétel Nara.
- Csak ez a Nara. És nem tudtuk mire vélni, de annyira agresszívak voltak, hogy abba majdnem belebolondultunk. Egyszerűen nem lehetett a zümmögésüktől már megmaradni, nem beszélve a csípésükről. A létező minden cuccunkat...
- ...magunkra raktuk, a fejünkre zsebkendőt, és...
- Zsebkendőket, én a melegítőt...
- ...fölhúztam a fejemre, meg mindent, amit el lehetett képzelni, és már-már zavarodottá váltunk az állandó zümmögéstől. Ha nem tudtak csipkedni, akkor is idegeltek bennünket azzal, hogy zümmögtek körülöttünk, de folyamatosan, és azt is hoz-

zá kell tenni, hogy nagyon kényelmetlen volt a fekvés. Park ide, park oda, át is gondoltam, hogy a Robin Hoodnak sem volt egyszerű annak idején, de nekünk végképp nagyon szar. Még magam alá is nyúltam, és megfogtam egy göröngyöt, hogy a fene egye meg, ilyen kényelmetlen helyen kell pont letáboroznunk. Mondom, mi van ez, mi van alattam, tán szar, és arrébb hajítottam. Ennek nem tudtam akkor még jelentőségét, csak reggel. Hajnalban ébredtem arra, hogy a komám meghibbant, egészen biztosan meghülyült, gondolom, a sok szúnyogzűmmögéstől megbolondult szegény. Szegény pára, lehet, hogy teljesen hülye, fölkiáltott, hogy szarvasok! Mondom, mi csak hegymászásról álmodtunk éjszakánként, de arról folyamatosan. Másztuk a hegyet, és mindig visszacsúsztuk. Ez közös álmunk volt, de szarvasokról még nem álmodott a komám. Mondom, reggel fölkelek, lelövöm. És már éppen vissza akartam zuhanni az álmomba, amikor megint fölkelte és megrázott, hogy szarvasok, szarvasok! Lekaptam magamról a fejfedőt, mondom szúnyog ide, szúnyog oda, most már csak megnézem, hogy mit őrzöng ez. Ha kell, lefogom, de nem a jó komám nézett szembe velem, hanem két óriási szem, egy hatalmas szempár...

- Ménkő nagy fülek.

- És még ménkőbb nagy agancsok. Ugyanis valóban szarvas nézett velem szembe. Ettől visszahanyatlottam, ez rossz álom...

- Tudniillik tele van szarvasokkal a narai park. Narában úgy élnek szarvasok, mint...

- ...máshol a kóbor kutyák...

- Meg a verebek, meg a galambok...

– Nem szabad őket bántani, és ha az ember megy egy narai úton hajnalban, mikor mi is mentünk és sétáltunk... Ugye azt már mondtuk, hogy Japánban az élet reggel tízkor kezdődik, reggel hat órakor szentségtörés sétálni az utcán. De mi ketten megtettük, reggel hatkor sétáltunk egy narai utcán, ahol a kukából nem a macska, hanem a szarvas ugrott ki.

– Tegyük hozzá, hogy éjszaka a parkban, ahol feküdtünk, a föld vastagon tele volt hintve szarvasürülékkel.

– A szaróhelyük volt.

– És mi vidáman fetrengtünk a szarvasszarban...

– És ezért volt az a mértéktelen mennyiségű szúnyog is.

– Utána a szagunk is ennek megfelelő volt. A sok szúnyogcsípés miatt fetrengtünk jobbra, fetrengtünk balra, gurultunk előre, gurultunk hátra, és ezt mind-mind szétkentük...

– Szétkentük, magunkba szívtuk az összes cuccot. Hozzáteszem, hogy Japán szociális ellátottságára is utalhatok... Nagyon sok csöves, munkanélküli van Japánban, ami nekünk akkor nagyon meglepő volt, a rettentő szocializmusból, ahol kötelező munka volt, és a KMK egy szégyen, abban a pillanatban, Japánban szembesültünk azzal, hogy a kapitalizmusnak árnyoldalai is vannak. Ugyanis van munkanélküli, de ott a munkanélküli is egyetemet végzett legalább, minimum angolul beszél, legalább két diplomája van és tiszta. Ugyanis ott a szociális ellátottság arról szól, hogy a munkanélkülieknek minden második sarkon fenntartanak egy helyiséget, ahova bevihetik a cuccaikat, kimoshatnak, megfőzhetnek maguknak, elvannak látva automata mosógépekkel, szépen kitakarítják, kimossák magukat, utána kitergetik a saját bokraikra, ami alatt

ott van a fekhelyük, és így tisztán vesznek részt a társadalomban. Nem koszlottak, nem koszosak, és nem tudja róluk senki, hogy ők egyébként munkanélküliek és csövesek, hogy nincsen házuk. Egyáltalán nem meglepő azon a vidéken, és semmiféleképp nem bűn.

- Mi is japán munkanélkülivé váltunk, mert ilyen helyen...

- Ilyen helyeken laktunk. Csak mi nem tudtuk, hogyan kell megtisztálkodni, mert akkor még mindezt nem tudtuk. Na mindegy, inentől kezdve nehéz volt szóba állni bárkivel is, ami addig nagyon könnyű volt. Ruhát váltva és némi, kis közfürdőben végzett fürdés után továbbindultunk, és úgy döntötünk, autóstoppal próbálunk meg visszajutni Tokióba.

Nyolc

な

- Minden megvolt, amit akartunk, mindent láttunk, és elindultunk volna visszafelé. Na most mindent lehet Japánban, egyet nem tud az ember, jobban mondva inkább két dolgot. Elsősorban autópályára feljutni nem tud, ugyanis az autópályák minden irányba tizennyolc méter magasan futnak, oda feljutni nagyon nehéz. Ugyanis a magyar szokások szerint mi megpróbáltunk bejutni az autópályára, csak úgy gyalogosan, ami akkoriban nálunk nagy divat volt, a stoppos fiúk-lányok, de Japánban egyrészt nem is ismerik az autóstoppolást, utálják, másrészt az autópályára gyalogosan fölmenni nem lehet. Ránk is vartyogott egy alien, és már menekültünk is vissza...

– De aztán megtanultuk, hogy a benzinkúthoz kell bemenni, ahol kezdődik az egész, és ott kell próbálkozni.

– Vagy pedig a McDrive-ba. Mi a McDrive-ban próbálkoztunk, benzinkút meg a McDrive egy helyen van. Próbáltunk bestopponni, hogy valaki bevigyen az autópályára. A japán stoppolás technikáját most én elárulom. Úgy történik, hogy a tizennyolc méter magas autópályára a legelső benzinkúton, ami a legközelebb esik hozzá, megpróbálkozik az ember fölstopponni valakihez, aki nagyon kedves, és hajlandó bevinni az autópályára az első kamionparkolóig, ami ötszáz méter. Ötszáz métert kell csak menni, hogy az első kamionparkolóhoz odajussunk, majd a kamionparkolóban az erre a célra előre elkészített kis kandzsival feliratozott papírkával végig-

megy az ember háromszáz kamion mellett, és tíz percen belül talál magának egy kamiont, amivel egyvégtében tud nyolcszáz-nyolcszázötven kilométert utazni. Ezzel megoldódott a probléma, a stoppolás.

– Így is cselekedtünk. Azt a nyolc és fél órát szeretnénk csak elfelejteni, amit a bestoppolással töltöttünk el. Annyira nem ismerik a japánok az autóstoppolás technikáját, hogy azt hitték, mi csak úgy integetünk meg jókedvűek vagyunk. Ha valaki átélt már nyolc és fél óra nyomort benzingőzben és teljes reménytelenségben, akkor ez az. A barátomat mindenki amerikainak nézte, és mindenki hellózott neki, mert Kappa feliratú pólóban és baseballsapkában próbált meg stoppolni...

– Én meg nem mertem stoppolni, mert olyan kinézetem van, hogyha én stoppolok, akkor valószínűleg azt mondták volna, hogy Godzilla, Godzilla, és lehet, hogy még lőnek is rám.

– De végül is sikerült...

– Nyolc és fél órás harc volt...

– Mondjuk ezután a kamionozás már nagyon jó volt, mert az én jó komám nagyjából az utazás harmadik percében mély álomba szenderedett, és...

– Belefáradtam én ebbe a nyolc és fél órába.

– Végig, Kiotótól Tokióig abszolválta ezt az alvást, úgyhogy a kamionsofőr folyamatosan velem... én a kamionsofőrnek nagyjából minden ezerhatszázhetvenedik szavát értettem meg, ami azért volt jó, mert így kedélyesen elbeszélgettünk, minden ezerhatszázhetvenedik szó után mondtam egy hait vagy egy szódeszt, esetleg mmmmm, és ezzel teljesen meg volt elégedve.

– Hozzá kell tenni, hogy ez nem egy Budapest-Cegléd, hanem egy Budapest-Athén távolságnyi úton történt, ahol azért van ideje az embernek beszélgetni, meg minden ezerhatszáz-hetvenedik szó után visszaválaszolni...

– A komám végigaludta az egészet...

– Végigaludtam, de abban a pillanatban, amikor a sofőrünk, Szuzuki szan azt mondta, hogy megiszunk egy kávé? Puff! - már pattantam, már ugrottam is, és a barátom, mint egy ufó, úgy csücsült bent. Utálja a kávé...

– Nem iszom kávé.

– Utálja a kávé, de én a jeges kávé szó hallatára azonnal elfelejtettem, hogy milyen édes álomba szenderültem ott hátul az ülésen. Illetve az ágyban, mert a kamionnak van egy totális fekhelye. Már penderültem is ki, és mondtam Szuzuki szannak: - És mikor eszünk?

– Amikor végre elindultunk, tettem halvány utalásokat, hogy nem lehetne esetleg váltani, de teljesen reménytelen volt. Ismételten mélyen elaludt, gyakorlatilag azzal az ugrással, amivel a kocsiba pattant, hogy visszafeküdjön az ágyba, azzal az ugrással egy időben már aludt is. Úgy érkezett vízszintes helyzetbe, hogy már aludt. A kérdésekre sosem kaptam választ. Aztán megérkeztünk Tokióba...

– Azt nem szabad még elfelejteni, hogy amikor Tokióba megérkeztünk, akkor az valami csodálat, ahogy a kocsik több emeletnyi magasságban keringenek, ahol összeérnek az autópályák.

Mindenfelől kígyóznak be egy közös nagy körforgalomba és ott kavarnak. Amikor most visszanéztük a *Kill Bilt*, furcsa módon

nagyon-nagyon sok hasonlóságot hozott a mi kis gyenge utunkkal. Nagyon érdekes módon a helyszínek is hasonlóak voltak, most újra átéltem, átéltem agyamban ezeket a pillanatokat. Csodálatos élmény volt.

– Mikor megérkeztünk Tokióba, valami hajnali időpontban, nagyjából úgy néztem ki, mint aki megkapta a *Zombik Újfundlandon* című üzbég-kazah film főszerepét, a komám pedig frissen, fiatalosan, mint Old Shatterhand, mikor épp egy apacs faluban gyógykezelték, és nyerte vissza az egészségét, pattant ki az autóból. Rendkívül izgalmas utazás vette ismét kezdetét, hiszen pontosan tudtuk, hová és merre szeretnénk menni, csak én mozogtam nagyjából úgy, hogy minden második lépésnél megpróbáltam elájulni, elaludni, komám pedig idegesen rángatott, hogy gyere már!

– Az autóstopnak egyik célja az volt, hogy háromnapijakajának megfelelő pénzt megspóroljunk.

– Nagyon fontos!

– Másrészt pedig soha nem tudtunk volna visszajutni Kiotóból Tokióba másképp, mert...

– ...vonatra nem volt pénzünk, és abban az időszakban egy Bécs-Budapest távolságnyi vonatút tizenkétezer forintnak felelt meg. Ha hozzáteszem, hogy akkor kerestünk Magyarországon hétezer forintot egy hónapban, akkor ez döbbenetes pénz. És nem Bécs-Budapest, hanem Athén-Budapest távolságot kell elképzelni. Örök életünkre Kiotóban maradtunk volna, ha nem hajtjuk végre azt a fegyvertényt, hogy nyolc és fél órás autóstoppal bejutunk a pályára, és találunk egy bohócot magunknak, aki elvisz minket.

De véghezvittük, úgyhogy ismét Tokióban voltunk, és már el is indultunk utazásunk következő állomására, Maebasiba.

- Maebasi.

- Aki látta a téli olimpiát, Maebasi Takaszaki mellett, nagyjából Nagano környékén van, körülbelül harminc-ötven kilométeres körzetben. Naganóra mindenki emlékszik, ott volt nemrég egy téli olimpia...

- Nemcsak úgy, határozatlanul döntöttük el, hogy Maebasi irányába...

- Nem! Konkrétan!

- ...mi ezt előre, aljas szándékkal kiterveltük. Ugyanis itthon valaki, most már pontosan nem tudom, ki lehetett, azt mondta, hogy akkor járunk a legjobban, ha előre elkezdünk levelezni Japán ismeretlen ismerősökkel, és ennek majd ott kint nagy hasznát vesszük. Mert, valószínűleg, ha véletlenül megemlítjük, hogy ó, mi Japánba szeretnénk utazni a nyáron, akkor azt mondják, mi sem természetesebb, mint hogy ellátogatunk hozzájuk.

- Mi megemlítettük.

- Véletlenül megemlítettük, és mi sem természetesebb, hogy meghívtak magukhoz.

- Tudniillik leveleztünk egy Szumiko Nakazava...

- ...nevű hölgyel...

- Aki álmaink elképzelése szerint a legszebb Japán fotómodell kinézetű lány lehetett.

- Előre felosztottuk...

- Fel, de ott még nem tartunk.

- Maebasi egy háromszázezer fős falu. Ott ennél kisebb fal-

vak nem is nagyon vannak, az nem meglepő, hogy egy faluban háromszázezren laknak. Viszonylag nagy távolságra helyezkedik el Tokiótól, autóstopról már szó nem lehetett...

- Mellékutak...

- Mellékutak vannak, és egyéb hasonló. Rákényszerültünk a vonatra. Namost nem tudni, miért, én legalábbis úgy emlékszem, hogy nem állt szándékunkban a Sinkanzennel utazni... Prérivonattal szerettünk volna, mert erre volt pénzünk. Úgy gondoltuk, hogy váltunk egy ezer jenes vonatjegyet, amivel tudunk menni körülbelül két és fél kilométert, és aztán továbbutazunk, majd széttárjuk a kezünket, amikor kéri a jegyet kifelé, mi pedig mehetünk...

- Kimentünk Amszterdamba, azaz a tokiói főpályaudvarra, ami úgy néz ki, mint az amszterdami pályaudvar...

- ...főnt...merthogy az egész pályaudvar lent van.

- Lent már egészen másként néz ki, és valóban vettünk a legminimálisabb pénzért a legminimálisabb vicinális vonatra jegyet Maebasiba.

- Az úgy nézett ki, mint egy piroska vonat nálunk, a helyi érdekű... Három egységből álló, szűk kis vonatocska, valószínűleg ott ronthattuk el...

- Mi nem rontottunk el semmit, semmit nem rontottunk el. A jegyünk, mondjuk, a nyolcadik vágány huszonhatodik szerelvényének ötvenedik kocsijába szolt, az ötvenötödik helyre, meg volt pontosan határozva. Megtaláltuk a nyolcadik vágányt, az ötvenedik helyet, mindent megtaláltunk, meg is kérdeztük a vasutast, hogy jó helyen vagyunk-e...

- Azzal a gondolattal, hogy majd... Bólintott, hogy igen.

– Nagyon csodálkoztunk, hogy ez pont úgy néz ki, mint a japán szupervonatok, amit a tévében lehet látni. Hát Japánban vagyunk, Japánban minden szupervonattal megy...

– Nem is ember, aki nem utazik szupervonaton Japánban.

– Kedélyesen felszálltunk.

– Kicsit koszosak voltunk, az biztos, és enyhén szarvasszagunk is volt, de egyébként megpróbáltuk összekapni magunkat, és az összes létező tergenyes számár cuccunkkal együtt befészkelődtünk magunkat a belül hófehér csodamasinába.

– Nagyjából, mint egy utasszállító repülőgép, úgy nézett ki...

– Igen, egy irányba néznek az ülések...

– Minden csodálatos volt...

– Csúcs.

– A megadott időben, ami a jegyükön is rajta volt, a vonat szépen lassan elindult. Menet közben nagyon jól összebarátkoztunk az utasokkal, mindenkinek nagyon szimpatikusak voltunk. Mondtuk, hogy hova megyünk, és valóban, a vonat első megállója oda is szólt, Maebasiba, semmi gond nem volt. Na most egész addig nem volt probléma, amíg nem jött a kalauz, és kérte a jegyet.

– Igen. Azzal nem is lett volna gond. Még volt egy érdekes momentum menet közben. Mentünk a vonattal, és vitatkoztam a komámmal, hogy szerintem úgy hetven-nyolcvannal megy ez a vonat, nem valami gyors. Ő mondta, nagyon gyors. Mondom neki, nem, szerintem nem, ugyanis én a távolba tekintetem, amikor mentünk, és azt láttam, hogy nem nagyon halad a táj. Ebből úgy értékeltem, hogy magyarországi viszonylatokban

csúcssebesség a hatvan kilométer, ez egy kicsit több. Akkor úgy nyolcvannal megyünk, amiről aztán kiderült, hogy száznyolcvan. És helyenként kettőhúsz. Száznyolcvan és kettőhúsz között hasított a vonat.

– Hogy tovább csigázzuk az érdeklődést: ez a vonat nem az a vonat volt. Japánban abban az időben két szuperexpressz létezett, a Sinkanzen a gyorsabb, a Hikari - ami fényt jelent, és a Sinkanzen személyvonatának felel meg - a lassabb. A Hikari abban az időben csak száznyolcvan és kettőhúsz...

– Kinézetre teljesen egyforma.

– A különbség az, hogy a Sinkanzen mindig zárt pályán, a Hikari meg nem elzárt pályán ment. Namost nekünk teljesen spontán és véletlenül sikerült a Hikarira felszállnunk, amelyre a jegy körülbelül az elkövetkező ötéves átlagkeresetünk négyszerezése lett volna...

– Horribilis összeg, soha nem tudtuk volna ledolgozni.

– Nem tudtuk volna az életünkben sem. Mikor jött a kalauz, és kérte a jegyet, akkor mi átadtuk, mosolyogva, és mondta, hogy ez bizony nem jó. Elmagyarázta nekünk, hogy ez a vonat nem az a vonat. De nem volt mit tenni.

– Néztünk egymásra, és magyarul beszélgettünk, hogy hát komám, nagyon sajnáljuk, hogy ő nem érti ezt, de mi most már itt csücsülünk. Mondta, hogy semmi probléma, a hiba biztosan benne van, de hogyha majd megáll a vonat Takaszakiban...

– ...akkor majd menjünk már vele egy kicsit, mert el szeretne beszélgetni velünk. Hát nem voltunk mi még akkor olyan híresek, hogy autogramot kellett volna tőlünk kémi, nem akartunk

– vele menni, de úgy éreztük, hogy Takaszakiig elmegyünk, aztán majd lesz ott valami. Jó magyar szokás szerint úgy gondoltuk, majd megpróbálkoznak azzal, hogy elkérik a címünket, nevünket, mondtuk, hogy azt nagyon szívesen megadjuk, mert ott úgyse fognak megtalálni bennünket, még a bírság se. Odaérkeztünk, és elmentünk velük, oroszokhoz illő nagy méltósággal betetereltek bennünket egy kis forgalmi irodába. Én ott már rögtön nagyon jól éreztem magam...

– Szakmabeli.

– Ugyanis szakmabeliként azonnal értékeltém az összes a vágányhelyzetet, az üresjáratokat, az üres és a foglalt vágányokat, és minden egyebet, ami ezekkel a dolgokkal járt...

– Nagyon finom sütikével és teával kínáltak...

– Amit el is fogyasztottunk az utolsó szemig. Amikor elfogyott a süti, akkor újabb adag sütit hoztak...

– És közben néha megjelentek, úgy átlag félóránként, hogy...

– Először alacsonyabb rangú japán vasutastiszt jött, aki ékes japánsággal közölte az általunk már ismert tényeket, hogy rossz vonatra szálltunk...

– Rossz vonatra szálltunk, és egyenlítsük ki az útiköltséget...

– Ilyenkor mosolyogtunk.

– Szenvtelen arccal néztünk, rámosolyogtunk, és mondtuk, hogy no money. Ő megköszönte, meghajolt, elment. Kint tárgyaltak egy kis időt, közben újabb süti, újabb tea, majd jött egy magasabb rangú vasutas, hasonló módon feltette, sűrű bocsánatkéréssel, a kérdést. Mi megint összenéztünk, és megint mondtuk, hogy no money. Újabb süti, újabb tea, újabb

vasutas. És ez így ment egy darabig, egyre magasabb rangú vasutasok jöttek, már egészen jól belaktunk teából meg süti-kéből. Közben kiolvastuk a helyi vasutas újságokat, amik mind japánul voltak írva. Beszélgettünk, nem nagyon izgultunk, mert izgulnivalónk nem volt...

– A végeredménnyel tisztában voltunk, mert úgy gondoltuk, hogy nem is ölnek meg bennünket, nem is fognak ezért lecsukni, sőt, már nyeregben éreztük magunkat. A helyzetünk rózsásan javult, a megfelelő mennyiségű sütivel ugyanis már megtöltöttük a hasunkat, és úgy értékeltük, egy napi kajapénzt megint megspóroltunk.

– Ők viszont rendkívül kellemetlenül érezték magukat, és nagyon zavarban voltak. A legvégén maga az állomásfőnök jött be hozzánk, elnézést kért a japán vasutak nevében, hogy a hibát ők követték el, rossz jegyet adtak nekünk. Így nem volt mit tenni, megköszönték, hogy a társaságukkal utazunk, kikísértek bennünket, megmutatták, hogy merre is kell menni...

– Mondtuk, hogy szeretnénk Takaszakiba valahogy továbbjutni...

– Akkor merre kell elmenni, kölcsönösen biztosítottuk egymást a bizalmunkról és a nagylelkűségünkről, mindenki megköszönt mindent a másiknak, és elindultunk Takaszakiba.

– Életünk egyik legjobb utazását tettük meg, fantasztikus körülmények között, minimális pénzből. Az volt a tervezett célunk, de nem gondoltuk, hogy ennyire jól fog sikerülni.

– Így hát utaztunk a szuperexpresszszel is.

– Amikor megérkeztünk Takaszakiba, fogalmunk sem volt, hogy a családhoz hogyan fogunk eljutni. A térképünket már

ottfelajtottuk egy óvszerautomata tetején, erős háborút vívtunk, hogy melyikünk fogja Szumiko Makazavát magáévá tenni... Mind a ketten...

- Én magamra tippeltem mindenképpen.

- Én szintén csak magamra gondolhattam. A vita közöttünk addig tartott, amíg meg nem érkeztünk a házhoz. Kalandos körülmények között érkeztünk meg, mert csak a címet tudtuk, mégis, mintha zsinóron húztak volna bennünket, nem tudjuk megmagyarázni...

- Japán vidéken vagyunk.

- Erősen japán vidék, fehér ember nem volt.

- Utoljára '45-ben láttak gaidzsint, amikor néhány amerikai dzsip arra ment.

- De lehet, hogy azok sem jutottak el odáig. Még nehezítette a körülményeket az a tény, hogy keresztezte az utunk egy autótúépítés. Pár órával később, amikor ugyanazon az úton mentünk visszafelé, mert rossz irányba indultunk el, akkor mondta a komám, hogy erre még nem jártunk. Mondtam, én tuti biztosra veszem, hogy erre már jártunk. Azt mondja, erre még nem jártunk, ezt az autótut nem kereszteztük még. Mondom, hogy hát nem kereszteztük, de valamiért nagyon ismerősek a fák. És nem tudtuk mire vélni, és akkor láttuk meg az útépítő sor végét. Ugyanis úgy építenek ott autótut, hogy elől megy az élgépsor, ami megtisztítja a fáktól, gyökerektől és kövezettől, meg ilyenektől a talajt, utána megy egy marógép, ami kimarja az út szélességét...

- Lealapozza.

- Utána jön egy alapozógép, ami lealapozza, megy egy

tömörítőgép, ami betömöríti, aztán még egy újabb gép, ami teljes szélességében leaszfaltozza az utat, és mögötte megy egy festékszóró gép, ami azonnal le is festi. Így egy nap négy és fél kilométert halad előre az útépités.

- Úttáblák, meg fák, bokrok, madarak...

- Úttáblák és egyéb...

- Mindent elhelyeznek.

- És már autósok is vannak rajta. Valóban az történt, hogy amikor mentünk el, akkor még nem volt ott az út, és amikor jöttünk vissza pár óra múlva, akkor már ott volt. Természetesen, amikor már visszafelé mentünk, és kész volt az út, és minden, nem ismerhettük föl. Tisztában voltunk vele, hogy nem jártunk még erre, mert ezt az utat valóban soha nem kerestük, merthogy akkor készült el. Valahogy megérkeztünk a vidéki családhoz, kár volna részletezni, lelki szemeink előtt már az éjszaka bonyolódott le, Szumikóval. Még nem volt otthon Szumiko, csak a család.

- Etettek, itattak.

- Minden szuper volt, nagyon-nagyon jól éreztük magunkat. Mondták, hogy várjunk, várjunk, Szumiko jönni fog. Már tudtak az érkezésünkről, nem voltunk váratlan vendégek, csak nem jelentkeztünk be hozzájuk telefonon, hanem bepottyantunk. Egy kicsit bonyodalmas volt az egész, majd megjelent Szumiko. Én éppen háttal álltam, amikor a komám azt mondta, hogy a tiéd. Ebből az egyetlen rövid és nagyon velős mondatból kiértékeltem, hogy Szumiko nem nyerte meg abban az évben nemhogy Japán össznépi szépségversenyét, hanem még a takaszakii területi bajnokságon sem lehetett az utolsó

előtti helyezés sem...

- Szumiko tünemény, aranyos, nagyon kedves lány volt...
- Nagyon édes volt, nagyon kedves...
- Talán Japán legcsúnyább lányát fogtuk ki.

– Nem tudom, hogy sikerült levelezés útján kifogni a legeslegcsúnyább japán lányt, aki létezett a föld hátán.

– Még egyszer fontos hozzátenni, hogy nagyon kedves, nagyon aranyos, nagyon megkedveltük. Biztos létezett Japánban csúnyább nő nála, de nem hiszem, hogy megtalálták. Tünemény volt.

– Ő lélekben volt szép. Nagyon jól éreztük magunkat ennél a családnál.

– Sok helyen voltunk. Elvittek Nikkóba, elvittek piknikezni, rengeteg japán családdal voltunk együtt...

- Barátokat gyűjtöttünk...
- Berúgtunk, mint az állat...

– ...amit szerettünk volna, minden megtörtént. Ami csodálatos ebben a dologban, az, ahogy elterveztük, hogy be fogunk épülni egy vidéki családba, és nem a kitaposott turistaösvényt járjuk, hanem megpróbálunk saját erőnkől úgy belecsöppenni a vidéki japán életbe, hogy ezen keresztül, meg egy kis gasztronómiai élvezeten keresztül, áttörve mindenféle hierarchiai törvényt, megismerjük a háttérrel, és a hátsó dolgokat. Ez tökéletesen sikerült. A családi furót, a család felépítését, azt, hogy egy családon belül ők egy kis házi lemezmezmunkáló cég voltak, hét autó volt a családban, de ez egyáltalán nem volt meglepő, csak nekünk. Mindenkinek saját kocsija volt, ez olyan, mint ná-

lunk a biciklik otthon, ott mindenkinek saját kocsija volt. Olyan gépekkel voltak felszerelve, hogy nálunk a téésben nem volt olyan gépsor. Saját rakodógépük volt és minden egyéb.

– A családfő mellesleg híres bonsai nevelő mester. Rengeteg gyönyörű bonsai volt, egyszerűen: jó volt.

– Pazar egy hetet töltöttünk náluk, és heves sirások közepette váltunk el tőlük. Mindannyian nagyon bántuk, hogy tovább kell állnunk. Az idő viszont szorított, és tovább kellett lépnünk. Valamilyen úton-módon visszatértünk Tokióba, ahol az utolsó pár napot eltöltöttük, némileg vásárlással, és némileg, amit még kihagytunk Tokióból, a város megtekintésével.

Kilenc

な

- Visszatérve már ismerősként köszöntöttük a várost, ami befogadott bennünket. Na most a szó, hogy vásárlás, az nevetséges is és túlzás is, hiszen a huszonhat-, vagy huszonhétézer jent, ami a rendelkezésünkre állt, más ember 15 perc alatt tudta volna elverni úgy, hogy közben még WC-n is volt. Mi meg ebből kigazdálkodtuk az utazást, étkezést, szórakozást, fürdőt, és még maradt pénzünk arra, hogy az utolsó négy napban ezt az összeget pánikszerűen elköltsük valamire.

– A tokiói életszínvonal tekintetében sok mindenről beszélhetnénk.

– Beszélhetnénk a belvárosról, a Ginzárói, a metróról, a Haradzukuról, ami egy hat vagy nyolc sáv széles sugárút, amit minden hétvégén lezárnak. 5-8 kilométer összesen, és fiatal házizenekarok állnak fel rajta a létező összes stílusban, olyan felszereléssel és hangerővel tolják magukat három napon keresztül, hogy az összes Magyarországon játszó együttesnek nincs olyan. Beszélhetnénk a Seifuról, ami a világ legnagyobb áruháza, tizenkét mozgólépcső és számos lift van benne, a tetején repülőtér, kalandvár, állatkert és golfpálya. Eltévedtünk benne. Beszélhetnénk, de nem beszélünk. Amiről viszont mindenképpen kell beszélünk, az az Akihabara.

– Nem, nem, én tiltakozom. Szeretném, ha bevennék a könyvbe, hogy én, Horváth János tiltakozom az akihabaraai részt

illetően.

– Jó, bevesszük!

– Szeretném az olvasóval érzékeltetni, hogy a komám két dologhoz nem ért igazán, a motorokhoz és a híradástechnikai és elektronikus kütyükhöz. Mindkettőből szép számmal van Japánban, úgyhogy Akihabarába is olyan gyomorfekélyes tekintettel jött el, mint aki nem éri meg a másnap reggelt. Ez egyébként azért történt így, mert én akartam vásárolni valamilyen elektronikai berendezést, ő meg annyira nem, a másik ok pedig maga Akihabara volt. Akihabarát nemhogy magyar aggyal, de európai ép ésszel sem lehet felfogni. '87-ben Szentesen az volt a király, akinek a kezén kvarcóra volt, lehetőleg stopperes vagy számológépes. Ilyenekre számítottunk, de ami ott várt bennünket, attól sírni tudtunk volna.

– Én úgy szoktam a méreteket bemutatni, hogy valaki éjjel 12 óra körül menjen fel a Citadellára tiszta időben és nézzen körül. Olyankor gyönyörű a kivilágított Budapest és egészen a pereméig el lehet látni. Na, ekkora pontosan Akihabara, és ez Tokiónak csak egy kerülete. A mínusz negyediktől a harmincötödikig csak olyan dolgot árulnak, ami árammal megy. És minden be van kapcsolva, és minden működik. Lenyűgöző, elképesztő és borzasztó. Ebbe vetettük bele magunkat azzal a feltett szándékkal, hogy megvesszük nekem álmaim walkmanjét. Nagyon nehéz volt a világ legolcsóbb, de a legnagyobb elvárásoknak megfelelő magnóját megtalálni, még itt is. Tizenegy óra körül találtunk rá egy tizennégy emeletes walkman boltra, ahol csak azt lehetett kapni. Én megőrültem.

– Én is!

– Rogyásig voltak a polcok kismagnóval, mindegyiket meg lehetett fogni, mindegyik működött és ki lehetett próbálni. És én ki is próbáltam mindegyiket.

– A komám mindegyiket kipróbálta, tízpercenként rohant oda hozzám, hogy mit szólok hozzá, és bemutatott egy új csodát. Én mindegyikre azt mondtam, hogy vedd meg, aztán gyerünk...

– Igen, de nekem ez gyanús volt, és nem vettem meg, hanem tovább válogattam. Délután ötkor csaptunk egymás kezébe az eladóval, és új döntés elé állítottak, mert az a mangó, amit fogtam, nem volt eladó - pedig már kipróbáltam -, hanem a raktárból hozattak egyet, csak meg kellett mondanom, hogy milyen színű legyen. Ez nem volt könnyű...

– Mindannyian kifáradtunk, én is, az eladó is, a többi vevő is, csak Badár Sándor arca sugárzott az örömtől, mert teljesen észrevétlenül el tudta hozni a próbakazettát, ami nem volt eladó.

Én eközben az aulában megnéztem a TV-ben a *Csillagok háborúját*, a Nyílt Japán Sumo Bajnokságot és az előző napi Madonna koncertet, ami akkor volt Tokióban. Ezek után megdöbbenésünkre kitöltötték a jótállást, amire ugye tudtuk, hogy nincs szükségünk, és kiestünk az ajtón.

– Sok viszontagság után... nem viszontagság, hanem sok-sok élmény...

– Kaland.

– ...és csodálatos történet után eljött az a pillanat, amikor jó fiúk módjára, betartva minden házi szabályt, eldöntöttük, hogy elérkezett a hazautazás pillanata. Egy csodálatos, átkoválygott

éjszaka után, ami Jokohamában történt, és asszem, erről már beszéltünk, hogy a reggel a felkelő nap megpillantott egy magyar fiatalembert, amint megpróbál fölkúszni egy zászlórúdra és onnan megszerezni egy...

- ...reklámzászlót.

- Soha nem derült ki, hogy mit reklámoz a zászló. Mindenesetre nagyon szép volt, és magamévá akartam tenni. Az életem kockáztatásával fölmásztam majdnem tíz méter magasra, és letörtem. Utólag nem vagyok büszke rá, de akkor nagyon büszke voltam, hogy ezt úgy meg tudtam tenni, hogy közben nem érkezett rendőr, nem szólt be senki az utcán, és mivel szabad országban éltünk, nyugodtan megtehettem, mert tíz perc múlva kitűztek helyette egy másikat. A selyemzászlót begyűrtem a cókókjaim közé, ugyanúgy, mint a Honda szpojler. Itthon létező embernek nem volt még Honda motorja sem, de én úgy gondoltam, hogy a Jávára ezt még nagyon szépen rá tudom építeni, ha hazajövök. Valahogy a hátizsákra erősítettem rá. Ezt egyébként nem kellett lopni, egy motorbolt melletti kukába bele volt penderítve. Volt rajta egy kis karcolás.

- Bárki, aki látta a *Tini nindzsa teknőcök* című filmet, az képzelje el nem zöld színben, hanem barnás-vörösesre sülve. Már mint a Badárt, amint teknőspáncél módjára a hátizsákjára erősített szpojlerrel róttá Japán utcáit és útjait. Igen érdekesen és eklektikusan festett...

- A hatvan kilós hátizsákkal.

- Elöl pedig a kis vörös kézipoggyászos hátizsákja, érdekes látványt nyújtott mindenképpen. De a lényeg a lényeg, hogy utazásunk utolsó szakaszába értünk, és valóban megérkeztünk

Jokohamába. Reggel vártuk... kicsit szomorúak voltunk, mert előző este a megbeszélt helyen, az óriási, de általunk nagyon kedvelt Ueno Parkban, Tokióban nem találkoztunk a Petrányival. Mint utólag kiderült, mondjuk, ha A-B-C-D sarokra osztjuk fel az Ueno park négy sarkát, mikor mi az A pontban voltunk, a Petrányi a C-ben. Mikor elsétáltunk a B-be, a Petrányi elsétált a D-be. Mikor Petrányi elsétált a D-ből az A-ba, mi nem mentünk vissza a B-ből az A-ba, hanem elsétáltunk a C-be. Pár órát köröztünk az igen nagy méretű Ueno park szélén, és megállapítottuk, hogy nem találjuk a Petrányit. A Petrányi megállapította, hogy nem talál bennünket. Kicsit lógó orral, de elindult Jokohama felé, mi is kicsit lógó orral, elindultunk Jokohama felé. Mit ad isten, kivel találkoztunk Jokohamában? Petrányival. Úgyhogy igen megvidámodva és...

- És megnyugodva.
- Megnyugodva, ráadásul a kikötőhöz igen közeli élelmiszerboltban reggelit vételezve...
- A szokott módon.
- A szokott módon kezdtük meg visszautunkat. A többi maradjon titok...
- Előtte való nap egy nagyon, nagyon fontos momentumban királlyá avattak. Az történt, hogy egy bevásárló centrum folyosóján találtunk egy zöld telefont. Zöld telefont keresve talál az ember, legalább egy sarkot kell menni, hogy sárga, piros és zöld telefonra akadjon az ember, de zöld telefonról kellett lecsekkoltatni a jegyünket. Szerény személyem tört japánsággal és angolsággal vegyítve, krii keveréknyelven, amint szoktam mondani, egy kis cseh nyelvet is használtam, meg a létező

összes náció nyelvét, a lovárit is fölhasználtam hozzá...

- Olasz és arab szavakkal.

- ...becsekkoltunk. Mintegy húsz perces eszmecsere után, a gatyánk ráment.

- Én dobáltam be szorgalmasan a jeneket...

- A lényeg az volt, hogy azt mondták, oké. Elfogadták, akkor már fölemeltem a kezemet és azt mondtam, király vagyok.

- Sajnos, be kell, hogy valljam, ez így volt. Bár rengeteg száz jenest bedobáltam, megérte...

- Igaz, hogy előtte halálosan megfenyegetett, ha nem tudom megcsinálni, akkor ott vágja el a torkomat, kénytelen is voltam. Hogy ezt meg tudtuk csinálni, úgy, hogy az embernek semmilyen létező mai nyelven nincs, nemhogy nyelvvizsgálója, de fogalma se a nyelvről, az akkora fegyvertény...

- Ráadásul nagyon fontos, hogy az irodában üldögélő japán lányka sem beszélt a japánon kívül egy büdös nyelvet sem. Attól függetlenül, hogy nemzetközi kikötőben volt, csak japánul beszélt.

- Vért izzadtunk, ha nem tudunk becsekkolni, nem tudunk elindulni másnap, ha nem tudunk elindulni másnap, örökre ott maradunk...

- Még a mai napig is ott ülünk Jokohamában vagy valahol.

- Láttam előtte *Sógun* sorozatot, szegény tengerész azért maradt ott, ez a holland gyártmányú csávó, mert ő se tudott japánul, neki is meg kellett tanulnia, ő viszont az „onnan” kívül semmi mást nem volt hajlandó megtanulni...

- Viszont andzsinszan lett belőle.

- Tudtam, hogy andzsinszanból csak egy létezett Japánban, és másnap valószínűleg fölfalnak bennünket az Indiánok. Kény-

telenek voltunk becsekkolni. Nem beszélve arról, hogy tudtuk, egyszer meg kell írunk ezt a könyvet. Ha nem jövünk haza, soha nem írjuk meg...

- Soha nem készül el.

- Fontos fegyvertény volt, hogy sikerült érvényesíttetni a jegyünket.

- És nagyon megvidámított bennünket. Badárral és Petrányival mosolyogva léptünk be a kikötő ránk vonatkozó részére, és belépve az üvegajtón, több ismerős arcot véltünk felfedezni, akik velünk együtt küzdöttek ide magukat. Most úgy néz ki, hogy velük együtt küzdjük magunkat hazafele. Ezeket mind-mind nagy barátsággal üdvözlöttük, örömmel...

- A hajón láttuk őket utoljára, hozzá kell tenni.

- Nagyon örültek ők is nekünk, mi is nekik.

- Hát végre fehér embert láttunk.

- A legnagyobb öröm az volt, hogy megérkezett a kikötőbe turbános szikh barátunk Indiából, és ahogy belépett a kikötő ajtaján, elzöldült. Olyan rendes magyar libafos szint vett fel az arca, és ez Moszkváig kitartott. Teljesen mindegy, hogy milyen járművön utaztunk...

- Néha átment sárgába.

- Az indiainak a zöld feje annyira megvidámított bennünket, hogy létezik ember, aki még nálunk is sokkal rosszabbul van; ő vezette a rosszulléti listának az abszolút csúcsát, úgyhogy inentől kezdve semmi nem zavart bennünket.

- Vidámított bennünket, hogy sugárzó arca volt mindenkinek, valószínűleg elérte a célját, amiért odautazott. És mindenki felhőtlenül boldog volt, mert sikerült visszajutnia a

hazafelé vezető ösvény első szakaszára. Azt leszámítva, hogy valószínűleg senki nem tudott technikai dolgot vásárolni, amit vásárolhatott volna, ha lett volna pénze. Szegény keleti országból indultunk, és ugyanolyan szegényen érkeztünk haza...

- Az indiai vásárolt egy rettenetes nagy tévét, de azt...

- Igen, mert ő meg tudta tenni...

- De aztán össze is törték neki Nahodkában, úgyhogy gyakorlatilag teljesen...

- Megkapta, ami jár.

- ...mindegy volt...

- Addig a pillanatig, amíg a hajót meg nem pillantottuk, mindenki felhőtlenül boldog volt. Hát megpillantottuk a hazafelé vezető hajónkat, amire az volt ráírva, hogy Felix Dzserzsinszkij.

Kicsit elszontyolodtunk.

Mindenkiben föltolult az élmény...

- Viszont, hogy ne csigázzuk tovább az érdeklődést, a hajóút hazafele tulajdonképpen majdnem eseménytelenül is telt el...

- Verőfényes napsütés. A búcsú pillanatát érzékeltetni kell, mert nagyon fontos.

- Mint minden rendes tengeri indulásnál.

- Életünkben nem volt még ilyenben részünk, nem is biztos, hogy egy darabig lesz. Az a pillanat, amikor a hajó elbőgi magát, és a parton látszólag teljesen cél nélkül sétálgató emberek búcsúzkodó emberekké válnak. A japán búcsúzkodás úgy történik, hogy szalagokat dobálnak át a partról a hajóra, és minden szalag mögött ott áll egy japán. Sikítozik, kiabál, sír, integet,

hogy ne menjetek még, ne menjetek, maradjatok, gondoljátok át, még visszajöhettek, maradjatok, maradjatok! Mi is fogtunk egy-egy szalagot, és mindenki fogta a sajátját.

- Mármint a szalagját.

- A kiabálás addig tart mindkét oldalon, ameddig a szalag feszülni bír. Amikor elpattan, akkor szembesülünk a ténnyel, hogy vége, nincs tovább. Visszavonhatatlanul belénk költözött az űr.

- Itt láthattuk a visszautunk során az én jó komám által prezentált kis gyakorlatot, melyet delfinember névvel lehet illetni. A következő volt. Visszafele, a jó úton, fel volt töltve a medence. Az utasok vidám napozásba és fürdőzésbe kezdtek a fedélzeten.

Enyhe szél fújdogált, kicsit hullámozott a tenger, abszolút nem volt vészes, kellemes volt. Az én komám délcegen, nagyjából a hónalja magasságáig fölhúzott fürdőnadrágban álldogált a medence partján, a már jól ismert felszolgáló személyzetnek próbáltunk különböző kunsztokat bemutatni, egykezes fekvőtámasztól

kezdve a kézálláson át, mindenféle technika, miközben a komám egy laza, könnyed, a szentesi uszodában jól begyakorolt mozdulattal fejest ugrott a medencébe. Kettő dolgot hagyott figyelmen kívül. Egy: a medence tengervízzel volt feltöltve...

- Irgalmatlanul sós volt.

- ...és más a fajsúlya az emberi testnek a tengervízben. Kettő: pont akkor jött egy hullám. A mai napig nem tudom, hogy lehetett az ugrást így kiszámítani. Az én komám a medence

egyik fe-lén egy nagy csukafejessel beugrott a vízbe, és mikor beért, rájött, hogy ez sós víz, és épp próbált meghalni. De nem ment, mert a tenger és a hajó mozgása együtt azt eredményezte, hogy a következő pillanatban, minden átmenet nélkül, nyújtott testtel...

- Álló helyzetben.

- ...a medence túlpartján egyetlen mozdulattal, hopp! kiugrott. Mintegy másfél méter magasra kidobódott, és zárt lábbal talpra érkezett. Elhúlt tekintetek, leesett állkapcsok...

- Taps.

- Taps, bepárásodott női tekintetek, én egyszerűen nem is értettem, hogy... Egy gyengébb David Attenborough természetfilmben nem láttunk ilyen csodát. Vízipólókapusok fakadnának sírva, és sikítózva könyörögnének a receptért, ezt hogy lehet megcsinálni, a vízből való kitaposást? Az én komám laza mozdulattal...

Egész életemen keresztül vágytam, hogy egy ilyen trükköt tudják végrehajtani, mert se szaltó nem jött össze életemben, se hogyishívják...

- ...lecsapta a kezéről, testéről a tengervizet, és mint aki jól végezte dolgát, lefeküdt az egyik napozóágyra, és a dicsfények átható sugarában napoztatta hamvas testét. Mi Petrányival szerintem még órákig nem tértünk magunkhoz, hogy milyen ez...

- Laza mozdulattal magam mellé dobtam azt a melegítőfelsőt, ami megjárta a hambut, a Fudzsit, Kiotót...

- Az már kicsit korábban történt, amikor valakivel fotóztattad magad. Több fotó is készült. Az egyik fotó még archív, hiszen azon melegítőben vagy.

- Mutogattam a parton délceg felsőtestemet.

– ..a brutális felsőtested, amely a Magyar Néphadsereg által rendszeresített piros-fehér trikócskából elővillant. Akkor helyezted le a melegítőt, amit a következő pillanatban azonnal...

– A Csendes-óceánba...

– ...fújt a szél.

– És rögtön bekapta egy pörölycápa, úgyhogy azonnal eltűnt.

– Komám sikítózva üvöltözött, hogy valaki azonnal állítsa meg a hajót, és mentőexpedíció...

– Kértem, hogy forduljunk vissza, de senki nem volt hajlandó...

– ...hogymint mentőexpedíciót indítson. Én szerényen sikítottam a röhögéstől, Petrányi nem tudom, mit csinált, szerintem összeesett, úgy röhögött, mert az hihetetlen volt. Az a fej, ahogy komám előadta, hogy elhagyta a melegítőjét.

– Én ezt nemzeti gyásznaprá nyilvánítottam.

– Az otthon maradt Badár rokonság szerintem legalább öt hónapos gyűjtést rendezett, hogy ezt a márkás melegítőt sikerüljön megvásárolni, amit sikerült a tengerbe beleinvestálni.

– Két év munkája ment el egy másodperc alatt.

– És akkor még csodálkozunk, hogy mennyi szennyeződés, meg minden kosz, meg dzsuva megy a tengerbe. A melegítő egy természeti katasztrófával ért föl, nem nagyon volt mosva kint Japánban...

– Hát az a pörölycápa sem élt sokáig, szóval...

– Szóval a cápák is kibírnak sok mindent, de csórikámnak az ottan dettó, abban a pillanatban vége lehetett, kizárt dolog, hogy ezt a melegítőt túlélje. Nagyjából a hajóút ilyen lazán és

könnyedén zajlott le, rengeteg vidámsággal.

– A hajón összeismerkedtünk egy japán-amerikai-német sráccal, William Schafferrel, a legszebb magyar szót, a szita-kötőt megtanítottuk neki. Aminek ő nagyon örült, és amikor megmondtuk, hogy ez egyébként dragon fly, akkor meg még tudta is, hogy miről van szó. Vele jó haverságba kerültünk, furcsa, nagyon furcsa szerzet. Egy olyan fickó, aki Japánban angolt és németet tanít, Németországban pedig japánt, abszolút kettős ügynök. Ettől meg a nemzeti tragédiától eltekintve, ami a melegítőmet illeti, a hajútunk csodálatosan, szinte eseménytelenül telt.

– Nahodkába megérkezve már kicsit felgyorsultak az események. Jött egy-két érdekes dolog a szovjet határőrség részéről.

– Volt idejük fölkészülni.

– Kik vagyunk, mik vagyunk, honnan jöttünk, miért jöttünk...

– Alig várták, hogy megjőjjünk.

– Honnan jöttünk, Japánból jöhettünk, máshonnan nem, mert a hajó onnan jött. Be kellett bizonyítanunk, hogy Japánból jöttünk, nem hoztunk szovjetellenes irodalmat, és pornográf irodalom sincs nálunk...

– Pedig volt.

- Közölték, hogy átvilágítják az összes felszerelésünket, mindent tegyük be az átvilágító, kézi készülékbe.

– Amire egy halálfej volt rárajzolva kackiásan, és egy film felirat, ami át volt húzva. Azt nem szabad berakni. Ennek ellenére biztattak, hogy be kell rakni. A filmek egy része valóban bele is került ebbe a rendszerbe, át lett világítva, sajnos, míg egyik ré-

szét Petrányi egy kis kézitáskában, rafinált módon átrúgta a másik oldalra, ahol is már én várok. Nem vették észre, azok a filmek mind megmenekültek, és nagyon jó minőségben elő is lettek hívva. Míg azok, amelyek meg lettek világítva, mondjuk, asszem, a fele teljesen tönkre ment, a másik fele az pedig szó szó alapon. Az azóta eltelt tizenvalahány évben most már olyan mértékben romlanak a képek, mind a diák, mind a fotók, hogy...

- Enyhe sugárfertőzésnek lettek kitéve.

- ...visszafordíthatatlan folyamatként romlanak el. Néhány diánk és képünk valószínűleg pár éven belül teljesen használhatatlan lesz, mert évről-évre, akárhányszor előveszem, elővesszük a képeket, lehet látni, hogy sokat romlottak. De túléltük a határőrséget is, és vonatra szálltunk. A visszafele való útról nincs különösebb extra élményünk.

- Ott még Nahodkában lefotóztuk egymást, ami fegyvertény, mert a nahodkai vasútállomáson nem nagyon lehet állodogálni.

- Gyönyörű állomás volt, volt egy nagyon szép restije.

- Azon a környéken az arany nem nagy szám. A cári időkből származó fantasztikus, egész falat betöltő tükrök...

- Valószínűleg még a különböző gulágokba odahelyezett emberek építették a kormányzónak. Gyönyörű szép hely, valóban erős fotózásba kezdtünk, és nagyon szép képeket készítettünk, már amennyire szépek lehettünk mi az elmúlt egy hónap után.

- Erősen piros volt a feje mindannyiunknak a napsütéstől. Ott jóval hűvösebb volt már azon a részen, de vissza kellett vedleni. Amilyen viszontagságos és ismeretlen volt az odaút, annyira ismert volt már a visszaút. Gyakorlatilag ugyanazon az útvonalon mentünk, és mint tudorok jártunk ezeken a helyeken,

Már nem okozott meglepetést semmi.

- Mindent tudtunk Mandzsúriáról, nagyon ott voltunk.
- Ott voltunk a szeren, toposan föl voltunk már készülve mindenből, tudtuk, hogy mit nem szabad, hova nem szabad lépni, mikor nem kötnék belénk. Habarovszkig ragyogó volt az utunk. Habarovszkban viszont az élményanyag elkezdett halmozódni...

- A repülőgépre felszállva először kiderült, hogy háromszor annyi utas van, mint...

- Mint repülő.

- ...kétszer annyi, mint amennyien felférnek a repülőre. Az volt az egyik probléma. Ad kettő, ugye bennünket, külföldieket szigorúan terelgettek, és meg volt adva, hogy a repülőgép három feljárata közül nekünk csak az egyikben lehet menni, a másik kettőn a helyi erők igyekeztek fel a gépre. És itt a mindenki által a legendák körébe sorolt történések jöttek, miszerint mindenki elmondja, hogy, bizony-bizony, az orosz gépeken még a kecske is utazhat. Ezen a gépen kecske is utazott, ketten húzták, a harmadik pedig alulról tolt fel.

- Kézipoggyász volt, semmi más, kézipoggyász.

- A kecskék előtt hat-nyolc, kicsit illuminált állapotban levő, igen megtermett, kéktrikós orosz tengerészgyalogos katona szállt föl a gépre, akik Moszkvába mentek. Őslakosok, katonák, helyiek, mindenki, plusz a kecske. A gép állapota hasonlóan katasztrofális volt, de nekünk egy nagyon jó helyet sikerült ismét kifognunk, és nagyon jól éreztük magunkat. Ott találkoztunk először azzal az énekesnővel, átvitt értelemben, hiszen nem személyesen találkoztunk, aki a mai napig a kedvencem. Amikor leültünk az ülőhelyünkre, találtunk alatta egy ka-

zettát. Ezt a kazettát a komám teljesen új, frissen vásárolt walkmanjébe behelyeztük, és egy nagyon kedves, lágy női hang szólt a kazettán, gitárkísérettel. Nekem teljesen ismeretlen volt, és asszem, a Petrányi, aki széles látókörű, világlátott ember, közölte, hogy ő ezt a zenét már hallotta. Egy fiatal amerikai énekesnő...

– Ez itt nem a reklám helye.

– Mindegy. Suzanne Vegának hívják. Ez kicsit romantikába hajlott, de el kellett, hogy mondjam. Véges-végig felváltva hallgattuk a kazettát. És amíg utaztunk Szibéria felett, irgalmatlan nagy szibériai tajga, a folyók, a Léna, az Irtisz, az Ob, a Jenyiszej, sorba' hatalmas folyamok, mind-mind alattunk, mint óriási erek, meg rengeteg kis apró hajszalétként a sok kis folyó, onnan tíz kilométer magasságból, olyan fantasztikus élmény volt, annyi mindennel a hátunk mögött hallgatni ezt a zenét, hogy nagyon széppé tette a visszafelé való repülést. Jelentősen meg is rövidítette, hiszen amúgy igen sokat utaztunk, és ez a mai napig bennem van. Egyik kedvenc énekesnőm, nagyon szeretem a zenéjét, bár ez igazából nem a könyv témája. Ez a nyugalom azért is nagyon fontos, meg kicsit álságos is, hiszen abban a pillanatban, hogy megérkeztünk Moszkvába, és leszálltunk Domogyedovón, megállt a gép, a harmónia kicsit veszni látszott.

– Megint köddé vált.

– Innentől kezdve a legrejtőibb fordulatok vették magukat elő, és kezdődött minden érdekesség.

– Fölhívtam a komám figyelmét, mondom neki, jó lenne, ha levennéd a füledről a fülhallgatót, mert azt vettem észre, hogy a

gép farán dobálják kifelé a cuccainkat. Ha abból indulok ki, hogy egy komplett motorszpojlert, megmentve a teljes mértékű bezúrástól, tíz vagy tizennégyezer kilométeren keresztül hurcoltam a hátizsákra erősítve, és nem fogom tudni elmondani otthon a többieknek, mert a gép farán kidobják, összetörik, akkor... és rugdosták...

– Már láttuk az indiai tévéjét a nahodkai kikötőben, amint leejtették egy méter magasról.

– Mondtam, nincs az a pénz, amiért hagyjam, hogy tovább rugdossák. Figyelmeztettem a komámat, hogy minél hamarabb tépjünk, kapkodjuk föl a cuccainkat. Ne hagyjuk veszni azt, ami már a markunkban van. Odamentünk, és fölkapkodtuk a... szigorúan csak a sajátunkat, és elindultunk jókedélyűen, vígan az Inturiszt iroda bádogdobozá felé...

– Elindultunk volna, amikor is hátulról elkezdtek rángatni. Fémvázás hátizsákkal a hátunkon, kézipoggyász a mellünkön, nem igazán láttam hátra, hogy ki is rángat bennünket.

– Katonák voltak.

– Katonák voltak, hogy nincsen az összes azonosító cédula a csomagunkon...

– A cédulák megvoltak, beleírva a nevünk, címünk, minden, ami kell, de ők ezt nem voltak hajlandók elolvasni...

– Közölték, hogy nem foghatjuk a csomagjainkat, és egyébként is nem a mienk.

– Azt loptuk.

– És tegyük le, le vagyunk tartóztatva.

– Természetesen le vagyunk tartóztatva.

– Mondtuk, hogy anyátok, ebből kisebbfajta csetepaté

Alakult ki. Erősen védtük magunkat, de a túlerő hatására mégis betereltek bennünket egy irodába.

– Egy üvegalitkába vittek bennünket. Hozzá kell tenni, hogy megállapodtunk, amikor mentünk, hogy az odaút összes vizsontagságából kiindulva, ha törik, ha szakad, hazafelé tartunk. Bármilyen történhet, mi a paszportot ki nem adjuk a kezünkből.

– Útlevelet nem.

– Útlevelet ki nem adunk a kezünkből! Ez volt a legfontosabb szabály. Ők folyamatosan a paszportot szerették volna tőlünk elvenni, amit nem voltunk hajlandók odaadni. Hombut megjárta emberek voltunk, úgy döntöttünk, hogy egy életünk, egy halálunk, ha kell, akkor rúgunk is, hogy megvédjük magunkat. Folyamatosan kértük tört magyarsággal és tört angolsággal, hogy szeretnék a nagykövetségről egy tolmácsot. Petrányi itt nem volt velünk.

– De velünk volt, csak később keveredett be az irodába, valahol kint a betonon elvesztettük egymást. Petrányi beszélt oroszul, és egyik tiszt, másik tiszt, alacsonyabb rangú tiszt, magasabb rangú tiszt, ott már patthelyzet volt, akkor jöttek be, az útlevelet el akarták venni...

– Mondtuk, hogy kinyitjuk, kinyitva elolvashatják, de nem adjuk ki a kezünkből. Emiatt nagyon nagy csetepaté volt. Közöltük, hogy nemzetközi helyzet lesz, ha ezt tovább fokozzák, amit érdekes módon nem ismertek, de nagyon szigorúan, nagyon csúnyán néztek ránk. Éreztük, hogy itt élet-halálról van szó, mert egyszerűen nem tudták megemészteni, hogy nem teszünk eleget az ő kéréseiknek. Bár az ő kérésük parancs volt. Éreztük, hogy a feszültség odáig fajult, hogy ha kiadjuk a paszportot a kezünkből, elvágják a torkunkat...

- Nem adtuk ki, és így volt szerencsénk.
- Nem volt mit tenniük, elengedtek.
- Közölték, hogy huszonnégy óránk van, hogy elhagyjuk az országot.

– Már hogy az istenbe ne hagynánk el az országot?! Azonnal megyünk Seremetyevóra, mint a huzat.

– Ezen vagyunk. Egy kis probléma azért történt. Ezzel a céccal időt veszítettünk, és Phileas Fogg a nyolcvan nap alatt nem tudta volna a fogadását megnyerni, ha velünk utazik. Ugyanis a mi repülőnk akkorra elrepült, már nem tudtunk csekkolni a saját gépünkre.

- Másnap reggelire tudtunk csak becsekkolni...

- Illetve előtte még egyszer Moszkvában lecsuktak bennünket...

- A változatosság kedvéért.

- A sok lecsukás ellenére kijutottunk Seremetyevóra. Tudni kell, hogy Seremetyevón nem lehet éjszakázni. Ez is nagyon fontos momentuma a történetnek...

- Egy pillanat még. A visszautat nem taxival tettük meg, mint odafelé, hanem vonattal és busszal, ami nagyon érdekes. Egyrészt a vonat...

- Igen, a moszkvai főpályaudvar gyönyörű, fantasztikus. Egy: a vonat nem vonat. A vonat lassú is, nem is oda megy, ahova kéri az ember, nem is úgy megy, és mivelhogy minden furcsán, oroszul van kiírva, így fogalmunk nem volt, hogy éppen hol járunk. Nagy szerencse szerintem, és máig is olyan, mint a mese számomra, hogy hogyan érkeztünk a főpályaudvarra, meg nem tudnám mondani...

– De oda lyukadtunk ki.

– Ahol láttunk egy buszt, amire ki volt írva, hogy Seremetyevo. Na mondom, ez a mi buszunk, ugorjunk fel. Mondom, rögtön megy. A busz még órákig ott állt, bár egyre több ember jött és ült be a buszba, rettentő nagy türelemmel, de mégsem indult. Mondom a komámnak, te figyelj, mikor fog ez a busz végre elindulni, a menetrend szerint már régen ott kéne nekünk lenni. Kiderült, amit addig nem tudtunk, hogy a buszok nem úgy járnak Moszkvában, mint máshol, hogy van egy indulási idejük, és ahhoz igazodnak, hanem akkor indulnak el, amikor megtelnek.

– Olyan, mint a komp, akkor jön, amikor a ser.

– Így van, de az egy másik filmben volt. A busz akkor indul el, amikor megtelik, és ehhez nagyon ragaszkodnak. Hát én nem emlékszem rá, hogy volt-e jegyünk vagy nem volt jegyünk, mindenesetre eléggé megtörtén és megviselten érkeztünk a Seremetyevóra, de sikerült. Az a lényeg...

– ...hogy át tudtunk menni, átlandoltunk. Be tudtunk csekolni a reggeli gépre, de a Seremetyevón nem lehet éjszakázni.

– Ettől függetlenül körülbelül x száz ember éjszakázott, mindenféle náció, nemcsak oroszok, hanem a külföldiek is, mindenki ott éjszakázott. Szigorúan tilos volt abban az időben, éjszaka járőrök járták végig a repteret, akik szintén tudták, hogy mindenki ott éjszakázik.

- Hozzá kell tenni, hogy az orosz éjszaka rettentően veszélyes, Moszkvában éjszakázni kint...

– Abban az időszakban azt mondták, hogy el kell menni szállodába. Szálloda ötven kilométerre arrább volt bent Mosz-

kvában, oda nem akartunk, nem is volt rá pénzünk...

– Úgyhogy fent a galérián éjszakáztunk, párkányos fal mögött volt. Velünk együtt még ott táborozott... talán a csehek is, a franciák, különböző nyugat-európaiak...

– Az ötletet tőlem vették, tőlem származik, nagyon büszke vagyok rá. Ez egy étterem volt, és az étteremnek volt egy egy méter magas, párkányszerű, fedett, korlátos cucca. Ennek a későbbi következményeit nagyon tudtam már otthon, sajnos a negatívumával együtt, ugyanis ahhoz, hogy az étterembe a teljes éjszakáig jelen tudjunk lenni, ahhoz az abszolút zöld párisit kellett megennem némi vajas kenyérral, amit választottunk és felszolgáltak.

– Én nem ettem belőle.

– Olyan vérhast kaptam, mint állat. A versenysúlyomhoz képest négy kiló plusszal jöttem el Japánból, és egy hónap alatt tíz kilót fogytam otthon, az irgalmatlan megpróbáltatások közepette, amit most nem akarok ecsetelni. Már egy hányást elmondtunk ebben a könyvben, de borzalom volt. Ez még egy utolsó, bújtatott emlék volt, amit az oroszoktól kapott az ember, de így lehetett kihúzni az utolsó utáni pillanatig. Abban a pillanatban, hogy az éttermet csukták, mi az asztalokat odatoltuk ehhez a párkányhoz, belülről, és aláfeküdtünk, Ami azért nagyon fontos, mert óránként jött a járőr, kutyákkal, be is világítottak, zseblámpákkal, de mivel bevilágítottak, és nem láttak bent ülő embert, mert a párkány alatt aludtunk közvetlenül, ezért vagy tudták, vagy nem tudták, de belül tudtunk maradni az ajtókon.

– Kétszer vagy háromszor kellett áthelyezni az éjszaka fo-

lyamán a bázist, egyik oldalról a másikra.

– Túléltük az éjszakát úgy, hogy nem tartóztattak le bennünket.

– De amit nagyon fontos elmondani, hogy velünk együtt kúszott-mászott egy mongol politikai küldöttség, mert valamilyen oknál fogva nem engedték őket haza.

– A mongol politikusok, valami külügyminiszter vagy ki a túró volt, aki testőröstől meg mindenestül, öltönyben csúszkált, merthogy nem engedték őket haza. Mókás látvány volt, amikor a külföldi turisták között ott kúszott a... döbbenetes egyébként, de ez valóság, nem vicc. Ott kúszott egy mongol politikus, meg a fogdmegek, a testőrök, meg mindenki és az egész mongol politikai küldöttség. Reggel aztán leporolták a minisztert vagy akárki volt, és valahogy ők is eltűntek, mert utána reggel mi is mentünk, nagyjából kivakartuk magunkat a moscokból meg az akármiből, és akkor jött meg az észak-koreai delegáció. Akik sehova nem utazhattak, csak két helyre utazhattak a világon külföldre, NDK-ba és Magyarországra, és ezek éppen Magyarországra jöttek.

– Egy repülőnyi észak-korai, mind Kim Ir Szen jelvényvel fölfegyverkezve, és közölték, hogy most lehet becsekkolni a Moszkva-Budapest járatra. Akkor már jó páran voltunk ott magyarok, akik Moszkvából igyekeztek hazafele. Jól össze is haverkodtunk egy szegedi sráccal, aki szerintem biokémikus volt vagy biológus, pontosan nem tudom már, Moszkvában tanult vagy dolgozott. Ha esetleg olvassa a könyvet, és magára ismer, akkor üdvözljük. Ővele nagyon érdekes dolog történt, egy bőr táskája volt, a kézipoggyásza, ami a vállán volt átvetve. Próbáltunk becsekkolni, a koreaiak miatt nagyon nehezen

ment...

– Hozzá kell tenni, hogy még Habarovszkban is föl tudtuk magunkat könyökölni a repülőre...

– Tuszkoltuk előre a szegedi biokémikust, maradjunk a biokémikusnál, hogy jusson be és próbáljon becsekkolni. Sikeredett is, csak mikor már átment a kapun, vette észre, hogy az óriási tülekedés közepette valaki egy jó tizenöt-húsz centis pengéjű késsel, idegességében felé vágott, és a bőr táskáját így keresztbe vágta vese magasságban. Ha nincs rajta...

– ...akkor simán leszúrnák.

– Mi lazán átküzdöttük magunkat a tömegben, és én, mint a leghosszabb lábú...

– Szeretném ecsetelni a lazaságot. A lazaság úgy történt, hogy a komám a százhusz centi hosszú kezeivel előrenyúlt, és öt-hat koreait tépett maga mögé, ugyanazzal a lendülettel...

– ...ugyanazzal a lendülettel mentünk közvetlen szorosan a háta mögött. Csomagokkal fölfegyverkezve egy Petrányi, és hátvédként egy Honda szpojler.

– Mivel én voltam a legkönnyebb menetfelszerelésben, mindössze egy harmincöt kilós kézipoggyászom volt, a sárga cseh hátizsákom, erőteljes lendülettel rohantam be a gépbe, hogy a legjobb helyet elfoglaljam a szárnyaknál. Ez sikeredett is, gyorsan leültem, és két helyet lefoglaltam Petrányinak és az én jó komámnak, akik meg is jelentek a gép ajtajában, de megelőzte őket néhány koreai, és egy koreai házaspár vad lendülettel odaugrott hozzám.

– Ezt szeretném folytatni, mert számomra döbbenetes pillanatok voltak. Ugyanis az történt, hogy mikor az ajtóban mi

megjelentünk, valahogy eléjük slisszant egy pár koreai. Amikor befordultam a gépbe, és a stewardessnek intettem egyet, a következő kép tárult a szemem elé: Jancsi haverom csípőre tett kézzel állt, és előtte óriási módon hadakírozott és magyarázott egy koreai nő, hogy az a szék az ő helye, ahová a komám letette a cókmókját. És hogy a mellette lévő két szék is jobbról-balról, szintén az ő részük, mert ott a férje van, meg a bátyja, meg nem tudom, kicsodája.

- Sokan vannak a koreaiak.

- És a Jancsi bólogatott, hogy ezt mindenki mondhatja, de a tények őt igazolják. Ő moziba járó ember, nálunk Szentesen az nézte a filmet, aki hamarabb odaérkezett, és már lefoglalta azazal, hogy ő hamarabb ott volt. Jegyünk nem volt, a szabad helyekre kellett volna leülnünk, de ő közölte, hogy innentől kezdve ez a mienk, szerzett jogaink vannak. Erre azt láttam, hogy a koreai nő halált megvető bátorsággal irgalmatlanul pofán vágta a komámat. Pofon vágta, jobban mondva kapkodott az arcába, és lecsettintett egy pofont.

- Nagyon utálok, hogyha az arcomba kapkodnak.

- A komám nagyon utálja, ha az arcába csapkodnak. Szenvtelen arccal körülnézett, gondolom azért, hogy látja-e azt a pillanatot majd valaki, és a következő másodpercben könyékkel úgy leütötte a koreai nőt, hogy az csak úgy puff, leszédült a sorok közé. Majd szenvtelen arccal megfogta a gallérjánál, és áthúzta egy másik sorba. Akkor már több koreai rohant felé, de addigra már mind a ketten ott álltunk mellette, és hárman, mint a Charlie angyalai, úgy próbáltuk megvédeni az ügyesen elfoglalt helyünket, amiről aztán később csak letettek, mert a magyar

tábor akkor már teljes mértékben összefogott.

– Mert jött ennek a koreai nőnek a férje is, meg az egyéb rokonsága, akik mind-mind idegesek voltak. Valahogy a magyar tábor is egészen felerősödött. Gyakorlatilag a gép két részre szakadt, a magyarokra és az észak-koreaiakra. Elég ellenséges hangnem kezdett kialakulni, mindenki üvöltött mindenkivel, a stewardessek próbálták uralni a helyzetet, egyre kevésbé sikerült. Arra emlékszem, hogy megszólalt a gép hangja, amit Petrányi fordított, aki jól tudott oroszul, hogy hölgyeim és uraim, kérem, foglalják el helyeiket, ez egy baráti járat, baráti járat indul Kijev érintésével Moszkva és Budapest között. A baráti járat említésekor a gép belseje épp iszonyatos üvöltözésekkel volt tele, mert a koreaiak próbálták a magyarokat meglincselni, a magyarok pedig próbálták a koreaiakat agyonverni. De néhány perc után elült a csatazaj...

– Valószínűleg azért, mert a terhelési próbát éppen akkor végezte a gép. Mindenki rádöbbsent, hogy ennek a vége az lesz, hogy felszállás...

– Előbb-utóbb elindulunk...

– Mindenki gyorsan fogott magának egy ülőszéket vagy egy ülőhelyet, még mielőtt bárki ráült volna, és vadul becsatolta magát. A csetepatének az vetett véget, hogy a repülő végül is úgy döntött, hogy fölszáll.

– Fölszállt, és amerre jöttünk, ugyanúgy haza is repültünk.

– Tervszerűen, mert fél napot késve, de az induláshoz képest hajszálpontosan öt és fél, illetve öt és fél nap helyett hat nap alatt megtettük a tizenhétezer kilométert hazafelé. Itt jön az emlékezetes pillanat, amikor a magyar repülőtéren, Budapesten

leszállt a gép. Ferihegy 1, és szépen mentünk be a zöld folyosón.

– Terelgettek bennünket a vámvizsgálatra...

– ...a vámvizsgálat felé. Ugye ez nem úgy történt, mint mostanában, hogy megérkezik az ember, és odamegy egy ablakhoz, ütnek egyet és viszlát. Sőt, most már nem is ütnek, hanem megköszönik, hogy voltál külföldön. Hanem akkor egy zabszem nem ment be az ember fenekén, hogy most milyen tortúra jön még. Elevenen élt bennem a nahodkai motozás, ahol keresték nálam a szamurájkardot, s váltig állították, hogy benne van a gyomromban. Kicsit félszegen közelítettük meg a vámvizsgálatot, ahol is a barátunkat megszólította a kiskatona.

– Honnan jöttek, NDK-ból? Kicsit furcsa fejfel nézhettem rá, fáradtan, megtörten, fémvázás hátzissákkal, kopaszon, vöröses-barnára égve, meg úgy egyébként is, és elhaló hangon mondtam, hogy nem, Japánból. Honnan? Japánból. Na menjetek. És ez volt a vámvizsgálat.

– Kicsit megvetéssel, meg egy kicsit nem is szenvtelen, hanem szegény buta gyerekek, hol jártak.

– Bolondok.

– Bolondok ezek mind a ketten. Ezzel a hangsúllyal: na menjetek! Szóval ez volt mindennek a csúcса. De itthon voltunk, és ez volt a lényeg.

– Kinyíltak a kapuk és Magyarországon voltunk.

– És kiléptünk úgy, hogy megjártuk az ígéret földjét.

– Hát ennyi.

– Ennyi. Csak ennyi.